139

VISCONTI-LEOPAR

b

visconti

LEOPAR

bilgi yayınevi

BİLGİ YAYINLARI 139
SİNEMA DİZİSİ 13

Birinci Basım
Ocak 1972

BİLGİ YAYINEVİ
Sakarya Caddesi, 8
Yenişehir, Ankara
Telf.: 17 74 03 - 12 50 67

LUCHINO VISCONTI

LEOPAR

Türkçesi: Alpagut Erenuluğ

BİLGİ YAYINEVİ

Kapak Düzeni: Fahri KARAGÖZOĞLU

BİLGİ BASIMEVİ - ANKARA, 1972

LEOPAR

(Il gattopardo)

Yapımevi	TITANUS (Goffredo Lombardo) - S. N. PATHE CINEMA - S.G.C. (Fransız-İtalyan ortakyapımı), 1963
Yönetmen	LUCHINO VISCONTI
Senaryo, uyarlama, konuşmalar	SUSO CECCHI D'AMICO, PASQUALE FESTA CAMPANILE, ENRICO MEDIOLI, MASSINO FRANCIOSA ve L. VISCONTI (GIUSEPPE TOMASI DI LAMPEDUSA'nın aynı addaki romanından)
Yönetmen yardımcıları	RINALDO RICCI- ALBINO COCCO
Görüntü yönetmeni	GIUSEPPE ROTUNNO
Görüntü yönetmen yardımcıları	NINO CRISTIANI, ENRICO CIGNITTI, GIUSEPPE MACCARI
Müzik	NINO ROTA (ayrıca GIUSEPPE VERDI'nin bilinmeyen bir valsi)
Orkestra yönetmeni	FRANCO FERRARA

Ses	MARIO MESSINA
Makyaj	ALBERTO DE ROSSI
Giysi	PIERO TOSI (SAFAS terzihanesi)
Dekor	MARIO GARBUGLIA
Dekorcu yardımcıları	FERDINANDO GIOVANNONI
Giysi yardımcıları	VERA MARZOT, BICE BRICHETTO
Döşemeciler	GIORGIO PES, LAUDOMIA HERCOLANI
Yardımcı döşemeci	EMILIO D'ANDRIA
Kumaşlar	NAAS Mağazası
Kurgu	MARIO SERANDREI
Yapım yönetmenleri	ENZO PROVENZALE, GIORGIO ADRIANI, PIETRO NOTARIANNI
Yapım denetçileri	ROBERTO COCCO, RICCARDO CANEVA, GILBERTO SCARPELLINI, GAETANO AMATA
Donatım yardımcıları	FRANCESCO MASSARO, BRAD FULLER
Yapım sekreterleri	BRUNO SASSAROLI, UMBERTO SAMBUCO, LAMBERTO PIPPIA
Yazman	STEPHAN ISCOVESCU
Fotoğrafçı	G.B. POLETTO

KİŞİLER

Salina Prensi	BURT LANCASTER
Tancrède Falconeri	ALAIN DELON
Angelica	CLAUDIA CARDINALE
Don Calogero Sedara	PAOLO STOPPA
Don Ciccio Tuméo	SERGE REGGIANI
Maria Stella (Salina Prensesi)	RINA MORELLI
Peder Pirrone	ROMOLO VALLI
General Pallavicino	IVO GARRANI
Chevalley	LESLIE FRENCH
Kont Cavriaghi	MARIO GIROTTI
Concetta	LUCILLA MORLACCHI
Francesco Paolo	PIERRE CLEMENTI
Paolo	GIULIANO GEMMA
Carolina	IDA GALLI
Caterina	OTTAVIA PICCOLO

ve ayrıca:

CARLO VALENZANO, BROCK FULLER, ANNA MARIA BOTTINI, LOLA BRACCINI, TINA LATTANZI, MARINO MASE, MARCELLA ROVENA, HOVARD N. RUBIEN, RINA DE LIGUORO, VA-

LERIO RUGGERI, OLIMPIA CAVALLI, GIOVANNI MELISENDA, ANNA MARIA SURDO, CARLO LOLLI, ALINA ZALEWSKA, FRANCO GULA, WINNI RIVA, VITTORIO DUSE, STELVIC ROSI, VANNI MATERASSI, CARLO PALMUCCI, GUISEPPE STAGNITI, DANTE POSANI, CARMELO ARTALE, ROSOLINO BUA.

Uzunluk	185 dakika
Renk işlemi	Technicolor
Perde işlemi	Technirama

1963 Uluslararası Cannes Film Şenliği'nde Büyük Ödül.

PALERMO YAKINLARINDA KIRLIK BİR YER. GÜNDÜZ. DIŞ.

Kızgın bir güneş altında parıldayan kırların genel görünüşü. (birkaç genel çekim ve güçlü müzik) Tanıtma yazılarının büyük kısmı okunurken heykeller serpiştirilmiş büyük bir bahçeye yaklaşıyoruz. (tanıtma yazılarındaki yalıt adlarla ilintili olarak heykellerden bazıları üzerinde değişmez çekim) Sonunda, ağaçlı büyük yolun girişiyle karşılaşıyoruz; uzaktan, (gerçekte göz alıcı bir kâşane olan) Salina'ların «villa»sının ön cephesi görülebilmekte. Ağaçlı büyük yol boyunca öne kaydırma. (tanıtma yazılarının devamı ve sonu)

Villanın büyük terası üzerinde yeni çekim: Bir sürü pencere boyunca yavaş çevrinme ve beyaz dantelden perdesi rüzgârla uçuşan bir tanesinin önünde duruş. Müzik, birkaç saniyeden beri susarak yerini, dua okuyan seslerin mırıltısına bırakmıştır.

HEP BİRLİKTE (*dıştan*): Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

PEDER PIRRONE (*dıştan*): Ave Maria; gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui Jesus.

HEP BİRLİKTE (*dıştan*): Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

PEDER PIRRONE (*dıştan*): Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.

HEP BİRLİKTE (*dıştan*): Sicut erat in principio nunc et semper, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Pencereden odaya girmek için öne kaydırma. (omuz çekiminde perde oyunu)

SALON.

Tavanı freskli, büyük barok salonda Prens Salina, ailesi ve yakınları, Peder Pirrone, çocukların özel eğitmen ve öğretmeni, baş hizmetkâr ve iki uşak duadadır. (Salon, önce çevrinme, sonra boy çekimine kaydırma ile gözden geçirilir) Elinde kırmızı bir dua kitabı bulunan Prens, herkesten önde ince patiskadan büyük bir mendilin üstüne diz çökmüş. Önünde, duayı yöneten Peter Pirrone ve arkasında, döşemedeki karoların desenlerini örten geniş etekleriyle yan yana diz çöken Prenses Maria Stella ve üç büyük kızı (Carolina, Concetta, Caterina) sonra iki büyük oğlu (Paolo ve Francesco Paolo). Az daha geride iki küçükle ve erkek eğitmenle birlikte Fransız öğretmen Matmazel Dombreuil. Salonun dip tarafında hizmetçiler.

PEDER PIRRONE: Acı dolu ikinci öyküde Hazreti İsa'nın kırbaçlandığı görülür. Pater noster qui es in coelis sanctificetur nomen tuum, adveniat regnum tuum, fiat voluntas tua sicut in coelo et in terra.

HEP BİRLİKTE: Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos a malo. Amen.

Şimdi Prens'in sesinin, hepsininkinden daha güçlü olduğu ve tespih duasını yönettiği fark edilir.

PEDER PIRRONE: Ave Maria, gratia plena; Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Jesus.

HEP BİRLİKTE: Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

PEDER PIRRONE: Ave Maria, gratia plena; Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Jesus.

BAHÇIVAN *(dıştan)*: Tanrım! Kim cesaret edecek bunu Prens'e söylemeye?

Bu ve bir at uşağına ait olan ondan sonraki ses, ancak duyulabilmektedir Bununla birlikte patırtı üzerine alıcı devinir; bir an, diz çökmüş, sarsılmaz duruşuyle Prens'i, sonra uzayıp giden başka salonlara açılan kapıları saptar. Bunlardan birinin dibinde hizmetçiler, telâşlı telâşlı konuşmakta, daha doğrusu tartışmaktadır. Prens'e, sonra da dua eden aileye dönüş.

HEP BİRLİKTE *(başlangıçta Prens çok yüksek sesle)*: Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

AT UŞAĞI *(dıştan, dua sırasında)*: Ee! Ne yapmamı istiyorsun yani? Söyler misin?... Hayır, ölü bir

askere dokunmak olmaz!... Ne söylüyorum size. Olduğu şekilde kalsın. *(Çağırarak)* İgnazio! İgnazio!...

PEDER PIRRONE: Ave Maria gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Jesus.

HEP BİRLİKTE: Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

PEDER PIRRONE: Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Jesus.

Hizmetkârların, anlamını kavrayamadığı halde Prens'i kızdıran, duyulması güç, dıştan konuşmaları sürerken salonu hafif üstten genel görüş.

IGNAZIO *(dıştan)*: Kim?

AT UŞAĞI *(dıştan)*: Don Gaetano'ya git haber ver; bununla ilgilenmek onun işi.

IGNAZIO *(dıştan)*: Gidiyorum!...

HEP BİRLİKTE: Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

AT UŞAĞI *(dıştan)*: Ben de Don Pietro Rousso'ya yardıma gitmeliyim. Bugün belâyla başladı. Ama tespih duasıymış, değilmiş, gidip her şeyi anlatmam gerek Prens'e!

PEDER PIRRONE *(huzursuz)*: Ave Maria gratia plena; dominus tecum; benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Jesus.

BAHÇIVAN *(dıştan)*: E neyse, senin yerinde olmak istemezdim!

BİR SES *(dıştan)*: Önce kaldırmak gerek. Orda bırakmamak gerek...

BAŞ HİZMETKÂR *(dıştan)*: Nereye gidiyorsunuz? Durun orda.

BAŞKA BİR SES *(dıştan)*: Hayır, dokunmamak gerek. Nesi var?

HABERCİ *(dıştan)*: Bu denli gürültü edecek kadar mı kendinizden geçtiniz? Susun! Yeter!

HEP BİRLİKTE *(bu güç ayırdedilir konuşmaları bastırarak)*: Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

BAHÇIVAN *(dıştan)*: Bahçemde bir ölü! Düşünebiliyor musunuz?

HABERCİ *(dıştan)*: Hiç değilse Salina ailesine saygı göstermeliler! Yeter! Susun! Biraz sakin olun!

PEDER PIRRONE *(çarpıcı omuz çekimi)*: Ave Maria gratia plena; Dominus tecum benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Jesus.

HABERCİ *(dıştan)*: Haber, sakinleştiğiniz zaman verilecek.

HEP BİRLİKTE *(Prens'in kalın sesi)*: Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus.

PRENS *(yalnız)*: Nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

BAHÇIVAN *(dıştan)*: Sen de Spatola; orda durma, bahçene dönüp ne var, ne yok bi bak.

SPATOLA *(dıştan)*: Don Pietro! Don Pietro!... Özellikle kadınları yaklaştırmayın!

PEDER PIRRONE: Ave Maria gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui.

SPATOLA *(dıştan)*: Fakat bu uşaklar ne yapıyor? Uyuyorlar! Peppi! Cicciu! Sariddu! Hey! Size söylüyorum! Don Pietro'ya yardıma gidecek misiniz, gitmeyecek misiniz?

HEP BİRLİKTE: Sancta Maria Mater Dei; ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortıs nostrae. Amen.

HABERCİ *(dıştan)*: Ya sen, bağırıp çağırman bitti mi? Prens kovsun mu istiyorsun seni?

PEDER PIRRONE: Ave Maria gratia plena, Dominus tecum; benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Jesus.

SPATOLA *(dıştan)*: Kaldırırlar birazdan. Don Pietro Rousso, gelip götürsünler diye bölüğündeki askerlere haber vermeye yolladı Vincenzo'yu.

HABERCİ *(dıştan)*: Pis kokuyor, iğrenç; durulacak gibi değil. Bu kokuyu dünden beri duyuyorum. Tanrım! Zavallı herif, ne feci bir ölüme kurban gitmiş! Malvica dükünün bu mektubunu hemen Prens'e götürün. Hemen kendisine verilsin. Aceledir!

PRENS *(üstten görüş. Sinirli fakat sakin görünerek)*: Amen.

Prens, dua kitabını merasimli bir hareketle kapar, önündeki iskemleye koyar; üstüne diz çöktüğü mendili cebine yerleştirir ve kalkar. Prens kalktıktan sonradır ki, Prenses de tespihini çantasına koyup kalkar. Sonra ötekiler, sıralarına göre onu izler. Koridorun çekimi: Baş hizmetkâr --Mimi--, peşinde yerinde dura-

mayan, kara, çok güzel bir köpek —Bendico— ile gelmektedir. Bu sırada konuşma sesleri, —Prens'in bu seslerîn geldiği yana dönerkenki ciddî ve garipseyen ifadesine bakılırsa— hiç alışılmadık bir durum yaratmaktadır. Prenses, çocukları, hizmetkârlar ve hizmetçiler birbirlerine bakışırlar, fakat Prens kıpırdamadan yerlerinden kıpırdamaya kalkışmazlar. Bahçeden ve salona bitişik odalardan gelen daha heyecanlı sesler

İri vücudunun ağırlığı taş döşemeyi titreten ve açık renk gözleri hoşnutsuzluğunu yansıtan Prens, şimdi salonun kapısına yönelmiştir. Prens ve baş hizmetkârın karşı karşıya göğüs çekimi. (dipte, Prens'in oğullarından biri, F. Paolo)

PRENS: Nedir bu kargaşalık? Ne oldu? Konuş.

MIMI: Bağışlayınız ekselâns; ölü bir asker bulundu, bahçede ölmüş bir asker.

PRENS: Nasıl?

HABERCİ: Aşağıda kentte ve hemen hemen her yerde karışıklık var. *(Prens'e bir zarf uzatır)* Bu mektup Malvica dükünden geldi. Bana acil olduğu söylendi.

Prens, aşırı bir telaş göstermeden zarfı alır, açar; titreyerek yaklaşan karısına bir göz attıktan ve zarfı elinden yere bıraktıktan sonra, sakin bir sesle okur. (odanın yarı genel çekimi, sonra göğüs çekiminde saptamak için Prens'e doğru öne kaydırma) Prens, okurken odada yürür. (ve çevrinmeyle izlenir)

PRENS *(okuyarak)*: «Azizim Fabrice. Feci haberleri gazeteden oku. *(Odada ilerler)* Piemonte'liler karaya çıktı. Mahvolduk. Bu gece, bütün ailemle birlikte bir İngiliz savaş gemisine sığınıyoruz. Aynı şeyi yapacağını sanıyorum. *(Küçük oğluna bakar)* Tanrı sevgili kralımızı korusun. Gözlerinden öperim.»

Prens, çok sinirli, horlukla mırıldanır: «sersem tavuk!». Sonra odada dolaşır. Prenses Maria Stella, —son kertede saygılı—, yaklaşır. Prens, onu mağrur bakışları altına alır ve başka bir odaya doğru ilerler; hepsi onu izler (öne kaydırma)

PRENS'İN ÇALIŞMA ODASI.

Prens, yürürken bir yandan gazeteyi açar. Döner ve çevresini alan kaygı içindeki ailesinin ortasında, yüksek sesle okur. (çekimin başında, çok hafif üstten görüş)

PRENS *(okuyarak)*: «11 Mayıs'ta korsanca bir olay meydana gelmiş ve silâhlı bir güruh, Marsala kıyısında karaya çıkmıştır.»

Kendisi gibi göz yaşları içindeki kızlarının ve oda hizmetçilerinin destek oldukları Prenses'in üzerine çevrinme ve öne kaydırma.

BİRİNCİ ODA HİZMETÇİSİ *(arkadaşına)*: Duydun mu?... Piemonte'liler... Bu kez savaş!

İKİNCİ ODA HİZMETÇİSİ: Tanrım... Meryem Ana ... Sen bizi koru!...

PRENS *(dıştan - okumaya devam ederek)*: «Alınan son haberlere göre, sekiz yüz kişi kadar olan bu güruha Garibaldi komuta etmektedir. Bu haydutlar, toprağa ayak bastıktan sonra kahraman krallık ordumuzun kuvvetleriyle karşılaşmaktan kaçınmışlardır. Haydutların, halka kötü davranarak...»

Ağlayan Prenses'in göğüs çekimi ve bu biraz yaygaralı ağlaşmadan sıkılan Prens'e dönüş.

PRENS *(devamla)*: «... Ve yağmaya girişerek Castelvetrano yönünde ilerledikleri sanılmaktadır...»

PRENSES MARIA STELLA *(yılgı içindeki Prenses'in çarpıcı çekimi)*: Garibaldi!... Ihı!... Ihı!... Ihı!...

Kadınlar, korku içinde birbirlerine sarılırlar. İki büyük oğul, ağırbaşlı ve ciddî, emrini bekliyor gibi babalarına bakmaktadır. Peder Pirrone de, korku içinde topluluğa yanaşır. Dışarda, konuşmaların gürültüsü daha da artmıştır. Yakınlarının yılgısal tepkilerine açıkça ilgisiz görünen Prens, büyük oğluna döner.

PRENS: Paul, hemen bu akşam Palermo'ya inip saraya yerleşeceksin; böyle anlarda sahipsiz bir ev yitmiş bir evdir.

MARIA STELLA *(ağlayarak ve yalvararak Prens'in üstüne atılır)*: Hı hıh hıh! Hayır, hayır, ıhı, yalvarırım Fabrice, çok tehlikeli, çok tehlikeli! Hayır, hayır, Fabrice, hayır! Savaş, bu!

PRENS *(olup biteni farketmiyor gibi)*: Paul..., François - Paul!... Mimi'yi çağır.

Emre derhal uyan ve hızla odadan çıkan F. PAOLO'nun çekimi.

F. PAOLO: Peki, baba... Peki... Hemen şimdi.

MARIA STELLA: Savaş, bu!... *(Zorlama bir ağlayışla)* Hayır, Fabrice... Hayır, hayır, hayır, hayır.

F PAOLO *(dıştan, seslenerek)*: ...Mimi!... Mimi! Dominique!...

Kendinden pek emin olmayan Peder Pirrone' nin göğüs çekimi.

PEDER PIRRONE: Savaş, bu!

F. PAOLO *(dıştan)*: Mimi!... Dominique!... Domin...

ONORATO *(dıştan)*: Çabuk olun!

Baş hizmetkâr Mimi, görüş alanına girer; oda boyunca izlenir; bu da, Peder Pirrone'nin haç çıkardığını ve diz çöktüğünü, Prenses'in ise fenalık geçirdiğini ve Matmazel Dombreuil'ün kendisine destek olmaya çalıştığını görmemizi sağlar.

MATMAZEL DOMBREUIL *(Fransızca)*: Tanrım, yine kriz! Zavallı Madam.

Prenses inler. Şimdi oturmuş olan Prens'in çarpıcı omuz çekimi. Çevresi kalabalıklaşan ve bir divanın üstüne uzatılan Prenses'e dönüş.

MATMAZEL DOMBREUIL: Damlası! Damlası!

MARIA STELLA *(inildeyerek)*: Ah! Tıkanıyorum, aahhh! Of! Of! Tıkanıyorum!

MATMAZEL DOMBREUIL: Concetta, çabuk gel! Çabuk, çabuk!

MARIA STELLA *(göğüs çekimi)*: Ah! Of! aahhh, öfff. Ah! aahhhh!

MATMAZEL DOMBREUIL: Çabuk, işte oldu Madam, oldu... İçin, iyi gelecek.

MARIA STELLA *(inildeyerek)*: Ahh, aahhh!

Gazetesini öfkeyle yere atan, ayağa kalkan ve hiddetle bağıran Prens'e dönüş.

PRENS: Mimi!...
MARIA STELLA *(dıştan inilder)*: Of!... Ah!...

Odayı üstten genel görüş: Prens çıkmak üzeredir.

BÜYÜK HOL.

Prens büyük hole geçer ve beceriksizce gizlenmeye çalışılan aşırı bir telâş görür. Oğlu F. Paolo kendisine doğru gelmektedir.

PRENS *(seslenerek)*: Dominique! Mimi!
F. PAOLO: Mimi şimdi geliyor, baba.
CONCETTA *(dıştan)*: Baba!
PRENS: Mimi!

Prens'in, — 20 yaşlarında, güzel, fakat «yaşlı kız» havası içinde hırçın — büyük kızı Concetta'nın çekimi. Concetta boş yere seslenmeye devam eder. Hızlı zincirleme.

VİLLANIN TARAÇASI.

Prens, başta Mimi olmak üzere kendisini izleyen ve dikkatini çekmeye çalışan hizmetkârlarla birlikte çıkar.

MIMI: Ekselâns, bağışlayın. Bahçede bir...
PRENS: Biliyorum... Biliyorum, Mimi! *(Bir sessizlik; Prens'in çarpıcı omuz çekimi, gülümser.)* Git, Don Antonio'ya doru atları kupaya koşmasını söyle... *(Geriye kaydırma, sonra villanın ön cephesini ve uzaktan Prens ile Mimi'yi*

görmek için vinç hareketi.) Hadi... Hadi...

İÇ.

Prens yeniden girer ve bir uşağın önünden geçer (çok çabuk izlenir).

PRENS *(uşağa)*: Yemekten sonra derhal Palermo'ya iniyorum.

UŞAK *(yerlere kadar eğilerek)*: Başüstüne, ekselâns.

Holün genel çekimi. Holde baş hizmetkâr Mimi— kaygılı —, «haberci»yi Prens'in geçtiği yöne doğru iter.

MIMI: Hadi! Ne bekliyorsun? Kıpırda!

HABERCİ *(sıkılmış)*: Ha!... Evet...

Prens, öteki odanın, salonun eşiğindedir; herkesin kendisini beklediğini bilmektedir.

SALON.

PRENS *(omuz çekimi)*: Peder Pirrone?

Prens'in sesinin tonu, gözleri ve dudak büküşü — Peder henüz anlamamıştır ama — niyetini ortaya koymaktadır. Prens, karısının itirazlarını önlemek niyetindedir.

MARIA STELLA *(dıştan, inleyerek)*: Ah! Ah!...

Bitkin bir hava ile göğüs geçiren Peder Pirrone'nin omuz çekimi.

PEDER PIRRONE *(güç hal ile gözlerini kaldırarak)*: Buyrun...

Konuşma boyunca açı ve karşı açı göğüs çekimi dizisi.

PRENS: Benimle geleceksiniz.

PEDER PIRRONE: Ben mi? Hımm!

PRENS: Evet.

PEDER PIRRONE: Tanrı bizi korusun! *(Haç çıkarır).*

Yerinden kalkarak Prens'e yaklaşan Prenses'e doğru çok çabuk öne kaydırma. Prens, konuşması sırasında, göz yaşları içindeki Prenses'e, yatıştırmak için yumuşak bir tavırla yaklaşır.

MARIA STELLA: Hıhı! Fakat, Fabrice... Bu büyük ihtiyatsızlık, sokaklar asker dolu!... Haydut dolu, hıhı... Oh! Ah! Ihı ıhı ıhı!

PRENS *(onu yatıştırarak)*: Sakin olun Stella. Biraz sükûnet, biraz sükûnet. (Peder Pirrone'ye) İbadethanenizde dostlarımızla iki saat kalabilirsiniz. Biz, saat tam on birde döneriz.

MARIA STELLA *(Prens'in elini öperek.)*: Ah!... Fabrice... Yalvarırım!... Yalvarırım!...

Prens, yeleğinin cebinden çıkardığı saate baktıktan sonra yürür. Uzaklaşırken, sessiz ve belirsiz bir soruyu omuzlarını silkerek somurtkan bir «evet» ile yanıtlayan (dıştan, Prenses' in ağlaması) Peder Pirrone'nin önünden geçer; eşikte, odadakilere döner.

PRENS: Yarım saate kadar herkes sofrada olsun!...

Kendisini tutarı kızlarının arasında ağlayan Prenses'e dönüş ve çok filozofça bir tavırla

yeniden küçük mihraba giden, diz çöken, dua kitabını açan ve yakarmaya başlayan Peder Pirrone'ye doğru öne kaydırma (odanın genel çekimi).

MARIA STELLA: Tanrım... Ne yapmalı?

Peder Pirrone'nin mırıldandığını farkeder, kalkar ve ötekilerle birlikte, dua etmek için diz çöker.

PEDER PIRRONE ve MARIA STELLA: Salve Regina, Mater misercordiae, vita dulcedo et spes nostra, salve.

MATMAZEL DOMBREUIL: Ad te clamamus, exsules filii Hevae. Ad te suspiramus gementes et flentes in hac lacrimarum valle.

HEP BİRLİKTE: Eja ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Et Jesum, benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exsilium ostende. O clemens! O pia! O Dulcis Virgo Maria.

Bu yakarı sırasında, oğullar diz çöker, hep birlikte yakarılır. Zincirleme.

KIRLIK VİLLANIN BAHÇESİ.

Bir limon ağacının yanında, beşinci avcı taburundan genç bir askerin ölüsü görülür. Sık yoncaların arasında yatan askerin yüzü kana ve kusmuğa bulanmış, tırnakları toprağa saplanmıştır. Çevresinde, bahçıvan ve birkaç köylü, şaşkın, onu seyretmektedir. Bahçıvan, fazla yaklaşmaksızın cebinden büyük bir mendil

çıkartır, açar ve genç askerin yüzünü örter (ölüye doğru öne kaydırma ve sonunda baş çekiminde saptama).

KÂHYA: Ölü ya da diri, bu leşler hep böyle pis kokar! Salvatore, kışlaya haber verdin mi?

SALVATORE: Evet efendim.

KÂHYA *(oldukça dalgın görünen Prens'e)*: Ekselâns, gelip almaları için kışlaya haber verdik.

Zincirleme.

PAYTONUN İÇİ. GECE.

Yüzleri bize dönük, yan yana oturan ve susan Prens ile Peder Pirrone'nin boy çekimi. İçinde bulundukları payton zaman zaman ikisini de sarsmakta, uzaktan silâh sesleri duyulmakta ve yüzleri, arada sırada, yakınlardaki yangınların ışığıyle aydınlanmaktadır. Peder Pirrone, arabanın penceresinden sürekli olarak dışarıya bakmaktadır. Pek sakin değildir. Uzun bir sususuştan sonra, dikkatini çekmek istediği Prens' in yüzünü incelemek için başını hafifçe çevirir. Prens farketmez. O zaman, kaygısını daha fazla dizginleyemeyen Don Pirrone, küçük bir öksürükle sesini ayarlayıp tehlikeyi göze alır.

PEDER PIRRONE: Ah! ne kötü günler, Ekselâns! ne kötü günler! Bakın bakın, Ekselâns, tepelerdeki şu ışıklar... *(Korkuyla dışarıya bakar.)* İsyancıların kamp ateşleri!

PRENS: Görüyorum, Peder, görüyorum.

PEDER PIRRONE *(hafifçe öksürerek.)* Öhö, öhö! Ekselânslarının zihni, galiba Don Tancrède

ile meşgul? Don Tancrède, tehlikeli olabilecek bazı dostluklardan, bazı ahbaplıklardan sakınmalı...

PRENS *(dizginlenmiş bir sertlikle)*: Don Tancrède'e takaza edecek bir şey yok; tek suçlu zamanımız.

PEDER PIRRONE *(tam bir ikiyüzlülükle)*: A! Muhakkak!

PRENS: Bugün, iyi bir aile çocuğu, zararlı ve tehlikeli olabilecek dostlukları göze almaksızın bir iskambil oyununa bile katılamaz.

PEDER PIRRONE: Evet, evet, anlıyorum, Ekselâns, tamamen anlıyorum, fakat...

PRENS: O halde, bu konu kapansın.

PEDER PIRRONE: Ihım!... Bununla birlikte bir parça ihtiyat...

PRENS *(emredici)*: Yetişir, Peder!

Arabayı durduran askerlerin çarpıcı dış çekimi ve içe dönüş; Prens, indirdiği pencereden yaklaşan subaya bakar.

ÇAVUŞ BORBONICO *(dıştan)*: Dur! Durun!

İKİNCİ ASKER *(dıştan)*: Çavuş! Çavuş!

ARABACI *(dıştan)*: Hoo!

Arabanın penceresinden, çavuşun ve adamlarının gelişi görülür (onların çekimi, önde Prens'in yüzü).

ÇAVUŞ BORBONICO: Villa Airoldi muhafız karakolu. İyi akşamlar Ekselâns.

PRENS: İyi akşamlar Çavuş, iyi akşamlar.

ÇAVUŞ BORBONICO: Bağışlayınız Ekselâns. Yolu açın! yolu açın! Ekselâns Prens Salina!... İyi akşamlar Ekselâns.

PRENS: İyi akşamlar.

ÇAVUŞ BORBONICO: İyi akşamlar. Açın yolu.

Prens, arabanın penceresini kapatır. Araba hareket eder. Prens ile Peder Pirrone'nin önden yeni çekimi.

PEDER PIRRONE: Öhö! Öhö!... Oh! Tanrım, bu ülke ne güzel olur, Ekselâns, eğer...

PRENS *(gülerek ve Peder'in omzuna vurarak)*: Ah! Eğer bu kadar Cizvit olmasa... Hah-hah-hah!

.....

Payton durur. Peder Pirrone inecektir. Kapı açılmışken Prens'e döner. (İkisini göğüs çekimiyle üstten görüş).

PRENS: İki saate kadar uğrayıp sizi alacağım
PEDER PIRRONE: Başüstüne Ekselâns.

Peder Pirrone, kaçar gibi manastıra doğru koşar. Prens seslenir.

PRENS: Hey! Peder Pirrone! Duanız bol olsun!
PEDER PIRRONE *(dönerek)*: Evetl evet,..., tabii!
PRENS *(arabacıya)*: Devam et!

Arabanın gidişini görmek için geriye kaydırma, sonra bir manastıra doğru koşan Peder Pirrone'yi izleyen çevrinme. Peder Pirrone kapıyı çalar. Kapı açılır.

Zincirleme.

KENTİN LİMAN KESİMİ. DAR SOKAKLAR. GECE.

[1]

Prens, kentin çok kötü tanınmış küçük sokaklarından birinde yürümektedir. Burada da tam donatımlı askerlere rastlanmaktadır, fakat bunlar, bu kuşku verici mahallenin küçük, alçak evlerine ihtiyatla girip çıkan asker kaçaklarıdır. (Prens'i izleriz) İki sokağın kavuştuğu yerde, birkaç serseri, öfkelenen Sicilya'lılara özgü bir şekilde alçak ve ciddî bir tonda tartışmaktadır.

Prens, kavşağı geçtikten sonra mendirek boyunca uzanan bir sokağa sapar. Sıvaları yer

[1] Kurguda kesilmiştir.

yer dökülmüş duvarlara dayanan birçok orospu, müşteri beklemekte ya da aralarında tartışmaktadır. (Aşağıdaki konuşma ancak duyulabilir. Gerçekte de, gerekli havayı yaratmak amacıyle konulmuştur).

BİR OROSPU *(bir askere)*: Bütün gece burada mı dikileceğiz?

ASKER: Yok canım.

OROSPU: E hadi, öyleyse karar ver! Ne yapacağız?

ASKER: Nereye gitmeli peki?

OROSPU: Limandaki meyhaneye; olmaz mı?

ASKER: Ha! Evet, biliyorum orasını.

Prens, başka bir orospunun önünden geçer.

ÖTEKİ OROSPU *(Prens'e)*: Merhaba hayatım.

ÜÇÜNCÜ BİR OROSPU: Melina, sana göre av değil o.

ÖTEKİ OROSPU: Nasıl da bildin? Kapa çeneni!

Prens, bu konuşma sırasında küçük evlerden birinin kapısına gelmiştir. Bastonu ile kapıya, çok kararlı bir hava içinde birkaç kez vurur. Bir bekleyiş anı. Birden kapı açılır. Çarpıcı omuz çekimiyle bir kızın yüzü, sonra ikisinin çekimi: Kız —Mariannina—, köylü güzeli yüzüyle bağdaşmayan, eğlence kadınlarına özgü kıpkızıl bir etek giymiştir. Prens'i kucaklar.

MARIANNINA: Benim koca prensim... Ah!... Ah!...

Dudak dudağa uzun uzun öpüşürler, sonra Prens, kızın kollarından kurtulur ve iç merdi-

veni çıkmaya başlar. Bu arada Mariannina (omuz çekimi), kapıyı kapatmadan önce, Prens' i kimsenin görmediğinden emin olmak için sokağa bir göz atar. Zincirleme.[1]

SALINA'LARIN VİLLASI. PRENS'İN BANYO ODASI.

Kocaman iki köpeğin üstüne uzandığı görkemli halıyı üstten görüş, sonra pencere yanında (gündüzdür) aynanın önünde, ayakta tıraş olan Prens'e doğru çevrinme-kaydırma. Aynada, gülümseyen yüzüyle genç bir adam, Tancrède belirir.

TANCREDE: Günaydın amcacığım.

PRENS: Tancrède, dün gece yine ne dümenler çevirdin?

[1]Visconti, orospunun odasında çevrilen sahneyi kurgudan çıkarmıştır.

TANCREDE *(alaycı)*: Dümen mi? Hıh!... Hiç bir şey sevgili amcacığım. Dostlarla çıktım; son derece masum bir gece... Palermo'ya çılgınlığa inen bir tanıdığım gibi değil...

PRENS *(istifini bozmadan)*: Kim acaba bu?

Tancrède, tıraş olmaya devam eden Prens'in yanına gidip oturur (ikisinin çekimi... sonra Tancrède'i üstten görüş).

TANCREDE: Sen, amcam... Sen... Villa Airoldi karakolunda çavuşla konuşurken gördüm seni. *(Bir an güler)* Senin yaşında pek hoş doğrusu!... *(Sakin, yanaklarında kalan sabunları silen Prens'in çekimi. Tancrède, dıştan devam eder)* Ve saygıdeğer bir cizvit papazıyle hem de! Dinsiz piskopos!...

Tancrède'in küstahlığı, bir an Prens'e dokunur. Döner, —havluyu tutan eli çenesinin altında—, şık ceketi, uzun tozluklarıyle bir avcı giyimi içindeki yeğenini sert bakışlarla süzer. Tancrède'in gülen gözleri, kirpikleri arasından, —yeğenini azarlayacak cesareti artık kendisinde bulamayan— Prens'e dikilmiştir.

PRENS *(kendi kendine)*: Hım!... Her şeye rağmen... Doğru... *(Tancrède'in çarpıcı omuz çekimi)* Haklısın. *(Odada ilerleyen ve seslenen Prens'e dönüş)* Mimi!...

Baş hizmetkârın gelmesi üzerine kapıya doğru çevrinme.

MIMI *(telâşlı)*: Evet... Buyrun...

Mimi, saçlarını düzeltmek için ilerleyen bir yandan da Tancrède ile konuşan Prens'in ropdöşambrını alır (konuşanı saptayan açı-karşı açı dizisi).

PRENS: Neden böyle giyindin? Ne oluyor? Sabah sabah giyim balosu mu?

TANCREDE: Gidiyorum amcacığım. Bir saate kadar hareket ediyorum; Allahaısmarladık demeye geldim.

PRENS: Allahaısmarladık mı? Neden? *(Biraz kaygıyla)* Kavga olmasın?...

TANCREDE: Öyle... Kavgaların en büyüğü... Napoli kralıyle bir kavga. Küçük François[1] ile Fienza dağlarına gidiyorum. Büyük şeyler olacak; Oturup seyirci kalmak istemiyor canım... (Sessizlik) Zaten kalsam, hemen yakalarlar.

Prens, heyecanlı, ansızın döner... Büyük bir öfke içindeymiş gibi görünür.

PRENS: Bu heriflere katılacak kadar mı oynattın? Haydut bu herifler!... İt kopuk hepsi!... Bir Falconeri, bizim safımızda olmalı... Kral için.

TENCREDE *(alaycı)*: Kral için, kabul. Ama hangi kral? Söyler misin? İtalya'nın birliği yolunda çalışan içinse, evet. Fakat «nalıncı keseri» küçük François için, hayır amcacığım, hayır!

Şimdi karşı karşıya duran ikisinin boy çekimi. Prens, takma yakasını yerleştirir.

[1]1859'da 23 yaşında tahta çıkan Bourbon'lardan 2'nci François'ya kısaca Küçük François ya da Francinet denirdi.

PRENS: O zaman, «dürüst adam»[1] denilen Piemonte'li kralın, gerçekten ötekinden iyi olduğunu hayal ediyorsun? Napoli ağzı yerine Torino ağzıyle konuşmak; hepsi bu kadar!

TANCREDE: Don Peppino Mazzini'nin Cumhuriyeti'ni isterdin her halde?

PRENS: Aha!

TANCREDE: İnan bana sevgili amcam, bu işe karışmazsak, bunlar, kaşla göz arasında başımıza Cumhuriyet'i getiriverirler. Her şeyin olduğu gibi kalmasını istiyorsak her şeyi değiştirmemiz gerek. Anladığını sanırım.

Tancrède konuşurken Prens, şaşkın, elinde siyah satenden kocaman kravatı, yeniden aynanın karşısına gelmiştir ve kravatı dolamaktadır: Bir kez, iki kez, üç kez dolar. Parmakları, kıvrımlar düzenler, potları düzeltir, ipeğin üzerine kravat iğnesini iliştirir: Gözleri yakuttan bir Medüz başı.

İkisinin göğüs çekimi: Tancrède amcasına yaklaşır ve sevgiyle yanağından öper.

TANCREDE: Yine görüşürüz amca... Dönüşte, üç renkle birlikte geleceğim.

(Güler)

PRENS *(yarı alaycı, yarı ciddi)*: Üç renk!... Aha!... Ağzınızda hep bu sözcükler! Lekesiz zemin üstünde bizim altından yabanî zambaklarımız ye-

[1]Sardinya-Piemonte kıralı 2'nci Victor-Emmanuel, Avrupa'da böyle çağrılırdı.

rine kırmızı ve yeşil!... Bu korkunç karışımdan ne umuyorsunuz?

TANCREDE: Bekle... Haklı olduğumu göreceksin.

PRENS: Kuruntu!

TANCREDE: Eh!... Allahaısmarladık amca.

Prens, Tancrède'in uzattığı eli sıkar.

PRENS: Gülegüle!...

Tancrède'i kapıya kadar izleyen çabuk çevrinme. Tancrède Prens'e doğru döner.

TANCREDE *(Omuz çekimi – muzip)*: Yine görüşürüz!...

VİLLANIN MERDİVENİ VE ODALARI.

Peşinde köpeklerden biri, koşarak merdiveni inen ve aile mensuplarının dinlendikleri, örgü ördükleri, oynadıkları odalardan geçen Tancréde izlenir. Tancrède, onlara neşeli birer «eyvallah» sarkıtır.

TANCREDE: Allahaısmarladık Rosalie, yine görüşürüz. Eyvallah.

MATMAZEL DOMBREUIL: Gülegüle, Tancrède.

TANCREDE: Carolina!

CAROLINA: Gülegüle.

TANCREDE *(üzerine sıçrayan köpeğe)*: Hav, hav. *(Caterina'ya)* Selâm!

CATERINA: Selâm!

TANCREDE: Hop-pa!

ÖĞRETMEN: Güle güle.

TANCREDE: Eyvallah.

CATERINA: Gülegüle.

MATMAZEL DOMBREUIL *(Fransızca)*: Gülegüle Tancrède.

CATERINA: Gülegüle... Gülegüle... Gülegüle.

.....

Odasında, Prens'in çarpıcı çekimi. Bir komodinin çekmesini çeker, bir kese altın çıkarır; elinde hoplatır. Çekmeyi iter.

.....

Villanın dışında: «Eyvallah»lı koşusuna devam eden Tancrède izlenir. Tancrède, taraçadan dış merdivene geçer ve basamakları dörder dörder inmeye başlar (toplu çekim), bu sırada merdivenin üst başında Prens belirir.

PRENS *(Tancrède'e seslenerek)*: Dur!

Tancrède durur, döner ve Prens'e doğru basamakları çıkar. (İkisinin göğüs çekimi) Prens, o sert havası içinde Tancrède'in avucuna keseyi koyar.

Tancrède keseyi cebine yerleştirir ve memnun, güler. O sırada Prens, elini şefkatle omzuna koymuştur.

TANCREDE: Amcacığım!... Ne yapıyorsun? Şimdi de devrime para yardımında mı bulunuyorsun? Teşekkür, *(Prens'in çekimi, Tancrède dıştan devam eder)* teşekkür tatlı amcam. Yine görüşürüz. Yengemi benim için öp...

PRENS *(kendi kendine ve güç duyulacak — özellikle daha şimdiden yanından uzaklaşmış olan Tancrède'in güç duyacağı — bir şekilde mırıldanır)*: Hiç bir şeyin değişmesini istemiyorsak, her şeyin değişmesi zorunlu.[1]

Yeniden, koşmaya devam eden Tancrède'in çekimi. Tancrède, Concetta'nın yalnız başına oturduğu geniş bir koridordan[2] geçer. Heyecanlı, mahzun görünen ve kalkarken haç çıkaran Concetta'nın çarpıcı omuz çekimi.

[1] Bu son tümce, ne özgün kopyada, ne fransızca evirimde vardır. Yalnız, özgün senaryoda yer almıştır.

[2] Bu yeni iç çekim, bizi şaşırttı. Yanlış bir uyuşum mu? Özgün senaryoda bundan söz edilmiyor, fakat gösterime verilen evirimlerde burada yer alıyor. Tancrède'in, villânın ön kısmından çıktıktan sonra (Prens ile olan sahne), arabasının öbür yanda bulunduğunu düşünmüş olması mümkün.

CONCETTA: Tancrède!...

Tancrède döner ve ona doğru gelir (ikisinin göğüs çekimi).

TANCREDE: Vay!... Concetta... *(ona güven vererek)* ...Hayır, biliyorsun, çabuk döneceğim...

Concetta'nın alnından şefkatle öper, yanağını okşar... ve birlikte yürürler. Başka bir terasın yeniden dış çekimi. Tancrède, Concetta'nın elini bırakır ve atı yeri eşeleyen arabasına doğru seğirtir.

TANCREDE: Hadi! Allahaısmarladık...

Concetta, eliyle bir işaret yapar. Arabaya atlayan, dizginleri alan ve eliyle Concetta'yı bir kez daha selâmlayan Tancrède'i üstten görüş.

TANCREDE: ...Allahaısmarladık, Concetta... Yakında görüşürüz... *(Ata)* Hayda...

Tancrède, ağaclı büyük yolda hızla ilerler (güçlü müzik). Bir an o şekilde, daha sonra taraçadan bakılıyor gibi üstten, izlenir. Alttan görüşle büyük taraçaya dönüş: Tancrède'i gözleriyle izlemek için, Prens de dahil bütün aile koşuşur... Yalnız, Tancrède'in hareket ettiği yere kadar inen ve tek başına duran Concetta hariç (Concetta'yı, sonra bahçeden çıkan Tancrède'i üstten görüş ve büyük taraçaya dönüş: Prens, düşünceli, döner ve yürür; ailesi onu taklit eder). Zincirleme.

VİLLA SALINA. PRENS'İN YILDIZ GÖZLEM ODASI. SABAH.

Peder Pirrone, odadaki iki küçük masadan birinde, —karşısında cebir formülleriyle dolu bir sürü karatahta— oturmaktadır. Az yanda, rahibin henüz yiyip bitirmediği kahvaltı tepsisi durmaktadır. Peder Pirrone, Prens'in merdivenleri çıktığını, odaya girip bir gözlem dürbününün yanında çalışma masasına oturduğunu görünce tepsiyi biraz daha öteye iter. Prens, kolsuz gözlüğünü burnuna iliştirerek bazı dosyaları incelerken Peder Pirrone, en etkileyici tavrını takınarak yaklaşır (ikisinin çekimi).

PEDER PIRRONE: Günaydın Ekselâns.

PRENS: Günaydın, Peder.

PEDER PIRRONE: Ekselânsları günah çıkarmak isterler mi?

PRENS: Günah çıkarmak mı? Bugün cumartesi değil.

PEDER PIRRONE: Ekselâns, günah çıkarmanızı rica ediyorum!

PRENS: Bırakın Peder, bırakın. Pek gerekli değil bu. Zaten her şeyi biliyorsunuz!

Öne kaydırma ile ikisinin göğüs çekimi.

PEDER PIRRONE: Ekselâns, günah çıkarmanın etkililiği, yalnız günahların kabulünde değil, hatadan pişmanlık duymaktadır da.

PRENS *(öfkelenmiş)*: Biliyorum, evet, biliyorum, biliyorum... *(Duruş. Peder Pirrone alandan çıkar, Prens'i göğüs çekiminde yalnız bırakır)* Neden pişmanlık duyacakmışım? Ben güçlü

kuvvetli bir adamım. *(Bozulan, yandaki masaya oturan ve gözlüklerini burnuna iyice yerleştiren Peder Pirrone'nin çarpıcı çekimi; Prens, dıştan devam eder)* Yatakta, her kucaklaşmadan önce haç çıkaran, sonra da «Bağışla Tanrım!» demekten başka bir şey bilmeyen bir kadınla nasıl yetinebilirim? Ona yedi çocuk verdim *(Duruş)* Yedi çocuk... *(Göğüs çekimi ile Prens'e dönüş.)* Ve inanır mısınız Peder? Şimdiye dek göbeğini görmedim! *(Dıştan rahibin öksürüğü)* Peki sevap bu mu, Peder? Soruyorum size... Sevap bunun neresinde?... Günahkâr olan odur.

Konuşana göre açı - karşı açı dizisi. Prens, sinirleri gevşemiş, koltuğunda sallanırken Peder Pirrone, çok rahatsız, karşısındakine bakmadan konuşur.

PEDER PIRRONE: Ekselâns, *(Hafifçe öksürür)* Muhakkak ki biraz kaba davrandım. İyi niyetinizi benden esirgememenizi rica ederim. Fakat, inanınız, günah çıkarmanız gerekiyor.

PRENS: Hayır, hiç niyetim yok. Bu sabah olmaz. Önemli siyasî keşiflerde bulundum. Ülkemizde neler olup bittiğini biliyor musunuz, Peder? Hiç, ama hiç bir şey olduğu yok. Hemen hemen hareketsiz bir sınıflar balesinden ibaret. Orta sınıf bizi yok etmek niyetinde değil. Yalnızca yerleşmek, yönetmek, yerlerimizi almak istiyor... Çok kibarca, hattâ belki de ceplerimize birkaç bin düka koyarak... Sonuç olarak, her şey eskisi gibi kalacak. Ülkemiz... bir uzlaşmalar ülkesidir! *(Metnin sonu Peder Pirrone'nin üzerinde, dıştan).*

PEDER PIRRONE: Başka bir deyişle, siz, senyörler, liberallerle anlaşıyorsunuz. Hattâ belki de, bizim zararımıza, masonlarla... Evet, Kilise'nin zararına; çünkü bütün mallarımız, fakirlerin malları olan bu mallar, elimizden alınacak ve en aç gözlü elebaşılar tarafından parçalanacak, yutulacak. Peki sonra? Bugün Kilise'de besin ve destek bulan bu bir sürü açı kim doyuracak? Bu mutsuz kitleleri yatıştırmak için ne yapılabilir? Ben size söyleyeyim, Ekselâns! *(Prens'e doğru çevrinme ve dıştan devam eden Peder Pirrone'yi büyük bir dikkatle dinleyen Prens'i göğüs çekiminde saptama)* İşe, yemeleri için topraklarınızdan bir küçük parça vermekle başlanacak, sonra bir parça daha... Sonra bütün mallarınız!... Hımm... Hımm... *(Alnının terini silen Peder Pirrone'ye dönüş)* Tanrı, bedenen kör olanları iyileştiriyordu... Fakat ruhları kör olanlar nereye kadar gidecek.

PRENS *(baş çekimi ve temel müzik)*: Bizler kör değiliz, Peder; yalnızca, dönüşmekte olan bir dünyada, o dünyaya uymaya çalışan insanlarız. Ne yapabiliriz? Kilise'ye, o büyük «ölümsüzlük» vadinde bulunulmuş. Toplumsal sınıf olarak bize, hayır! Yüz yıl daha yaşamamızı sağlayan bir geçici çare, bir sonsuzluk görünüşü alıyor! *(Cizvit papazının heyecanı, Prens'in sakinliği ile uyumsuzluk halindedir)* Ellerimizle dokunabileceğimizi umduğumuzun ötesinde yükümlerimiz yok. Kilise'nin, var. O'nun, Kilise'nin böyle bir yükümü var... zira O ölümsüz. *(Dıştan, alaycı bir tonda)* Mutsuzluğunda bile bir avuntu var...

PEDER PIRRONE *(incinmiş)*: Ekselâns!...

PRENS *(Prens'in çekimi)*: İnanıyor musunuz ki Peder, eğer şimdi... ya da daha sonra Kilise, bizi kurban ederek kendini kurtarabilecek olsa... Bunu yapmakta tereddüt edeceğine inanıyor musunuz?... Bir saniye bile etmez... ve iyi de eder...

Prens başını sallar, kalkar (odanın genel çekimi) ve pencereye yönelir. Arkasını Peder Pirrone'ye dönerek pencereden, topraklarının uçsuz bucaksızlığını seyreder.

PEDER PIRRONE *(kalkarken çarpıcı omuz çekimi)*: Cumartesi günü, bana itiraf edeceğiniz iki günahınız olacak, Ekselâns; dün geceki ten günahı!... Bu sabahki manevî günah... *(Sessizlik)* Unutmazsınız her halde?

PRENS *(yüzü şimdi açık olan pencereye dönük, sırttan çekim)*: Bakın, Peder... Bakın ne güzellik! Ezelden beri bize yukarıdan sunulan şu iksirin kudretini yok etmek için ne krallar ve ne cumhuriyetler gerek!...

Peder Pirrone, dürbüne yaklaşır, Prens'in sözlerine karşı vakit geçiriyormuş gibi yaparak dürbünü dikkatle inceler, sonra, Prens'in, hareketsiz, topraklarına bakmaya devam etmesi üzerine çıkar. Bir an Prens'in üzerinde (sırttan) durulur; bu arada ses zincirlemesi ile bir hücum borusunun sesi duyulur.

[1]

KENT DIŞINA ÇIKAN YOL. PALERMO VAROŞLARI. DIŞ. GÜNDÜZ.

Bir çan sesi; yeğin, ısrarlı ve rahatsız edici... Teşvik, dehşet ve çoşturma haykırışları. Ateş sesleri. Güneşten kavrulan bir yolun üstünde halktan bir sürü erkek ve kadın, çekilen krallık ordusunun geride kalan birkaç askerini çevirmiş. Bu sivillerden dört beşinin çevirdiği askerlerden biri, boş yere tüfeğini ele geçirmeye çalışıyor. Başka bir asker, arkadaşının yardımına koşuyor. Kalabalık, tehdit edici bir hal alıyor ve ona da hücuma hazırlanıyor. Asker, öç almak ya da isyancıları yıldırmak için, alevler içindeki bir evden koşarak çıkan bir kız çocuğuna acımadan ateş ediyor.

Çileden çıkan başka siviller, askere hücum ediyor. Asker, önce ateşe devam ediyor, sonra — Garibaldi'cilerin[2] gittikçe yaklaşan haykırışları kulaklarında — kaçmaya başlıyor.

Siviller, yakaladıkları askerden, öfkelerini feci şekilde çıkarıyorlar.

Yolun ucunda, tek tük sivilin haykırışlarıyle karşılanan ilk Garibaldi'ciler beliriyor. Krallık ordusu askerini öldürenler arasında bulunan bir kadın (saçı başı dağınık genç bir kadın), kolları havada, bir çılgın gibi bağırıyor, zıplıyor, sıçrıyor.

[1] Kurguda kesilmiştir.

[2] Garibaldi'ciler kızıl gömleklerinden tanınmaktadırlar.

Garibaldi'ciler, at üstündeki komutanlarının hücum teşvikleri arasında, bu korkunç sahnenin önünden durmaksızın geçiyorlar.

PALERMO SOKAKLARI. DIŞ. GÜNDÜZ.

Hücum borusu ile ses zincirlemesi, (bir görüntü zincirlemesinden sonra) savaş çalkantısı için-

deki sokakların üstten genel görünüşüyle sonuçlanır. Garibaldi'ciler, başta boru olmaz üzere, kentin kapılarını ve yanan barikatları aşmaktadır (çevre havası: ateş sesleri, bağırışlar ve çeşitli emirler).

BİR SUBAY: Hadi, ileri çocuklar!
BİR SES: Üç rengimiz için!

BİR SES: Yaşasın Garibaldi!
SUBAY: İleri çocuklar, ileri!
BİR SES: Cesaret!
BİR SES: Bayrağı izleyin!
SUBAY: Hadi çocuklar, ileri!
BİR SES: Zafer bizim!
BİR SES: Elimizden kaçamazlar!
BİR SES: İleri! Geriliyorlar!
BİR SES: Kurtulamazlar!

Top sesi. Dalgalanan üç renkli bayrağın çarpıcı

çekimi. Hâlâ yer yer alevlerin çıktığı yıkık evlerin sıralandığı sokaklar üzerinde yavaş çevrinme. Çarpışarak çekilen krallık ordusu askerlerine doğru öne kaydırma... (Birçok çekim) Süvariler hücum ediyor. Evler yanıyor. Kadınlar haykırıyor.

Yakaladıkları üç erkeği, alana, çeşme başına götüren ve hemen oracıkta kurşuna dizen askerleri izleyen üstten görüş (ve kaydırma-vinç). Kadınlar, kurşunlananların ölüleri üstüne atılarak acıyla haykırışırken askerler hızla uzaklaşır ya da düşman kalabalığı dağıtırlar.

BİR ASKER: İleri!

BİR KADIN: Bırakın onu! Katiller!

BAŞKA BİR KADIN: Hayır, hayır, hayır. Oğlum... Oğ... Oğlum...

BİR SUBAY: Çabuk olun! Alana! Çabuk...

BİR ASKER: Nişan al, ateş!

BİR SES: Ah!...

KADINLAR *(belediye başkanına)*: Kurşunlayın haini! Leş kargası! Hergele!

Öfke içindeki kadınların kovaladığı belediye başkanının dar bir sokakta koşarken çekimi. Yanan bir sokakta çok yavaş çevrinme ve göğsünde başkanlık kurdelesi ile koşan belediye başkanının çekimi. Kadınlar başkanın peşindedir.

Başka sokakların çekimi: Makineli ve top, ateş... boylamasına ateş altında bir sokak; bir kadın cesedinden başka kimsenin görünmediği bir sokak. Ağlayarak küçük bir kız gelir, cesedin yanına çöker. Garibaldi'ciler kızın yanından geçip kavşağa kadar giderler. Birkaçı öteki sokağa gözler. Bütün bu sahneler sırasında, — ses kuşağının seçik biçimde kaydetmemizi sağladıkları dışında — ancak duyulabilen binlerce ses, gürültü,

bağrışma, komut duyulur. Aşağıdaki metin, anlaşılabileceği gibi, yukarıda anlatılan çeşitli çekimlere eş düşmektedir.

SESLER: Yakalayın! Asın! Katil! Katil! Cellâtlara ölüm!... Yakalayalım! İpe! Sallandıralım...

BİR KADIN *(çarpıcı omuz çekimi)*: İşte! Burada. Şimdi hesabını görürler. Katil! Ötekiler adına da hesap vereceksin!

BİR SES: Kaçıyor...

KADIN: Yakalayın! Elimizden kurtulamazsın, hergele!

BİR SES: Leş kargası!

KADIN: İpe çekin! Sallandırın!

BİR SES: Acımak yok bu haşereye!

KADIN: Asın, sallandırın, pis herif, süprüntü!

BAŞKA BİR KADIN: Çocuklarımızı öldürdü!

KADIN: Asın şunu!

BİR SES: Asın!

KADIN: Katil!

Bir sokağı kollayan Garibaldi'cilerin yeni çekimi.

BİR ASKER: Hey! Yol serbest.

Garibaldi'ciler, yavaş yavaş ilerleyerek ağlayan ya da inildeyen kadınların önünden geçerler. Ordu'nun ani bir karşı hücumu.

BİR ASKER: Dikkat, duvar dibinden.

Bir an ağlaşan kadınların üzerinde durulur, sonra omuz çekimiyle yıkıntılara, bir barikata ve ortaya çıkan Garibaldi'cilere dönülür. Garibal-

di'cilerin başında, Tancrède'ı tanırız. Garibaldi' cilere doğru koşan kadınların çekimi.

KADINLAR: Bize yardım edin... Bize yardım edin...

Belediye başkanını ele geçiren öfke içindeki kadınlara dönüş.

UOMO CON FASCIA *(belediye başkanı)*: Bırakın geçeyim, hiç bir şey yapmadım ben!

KADINLAR: Namussuz! Alçak! Namussuz! Alçak, geçersin!

BİR KADIN: Yaptıklarını ödeyeceksin, it herif!

BAŞKA BİR KADIN: Süprüntü, katil!

SESLER: İpe! İpe!

Hücum eden Garibaldi'cilere dönüş. Sokağı üstten görüş: Tancrède ve yardımcısı Cavriaghi, vuruşan kalabalığa buyruklar yağdırarak dalarlarken, düşman süvarisi işe karışır. Kargaşalık. Yerde ölüler. Ateş sesleri. Süvari, hücumdan vaz geçer ve büyük kayıplar vererek çekilir.

Yıkık bir kilisenin içi ve asılmış olan belediye

başkanına doğru öne kaydırma. Başkanın ölüsünü çevreleyen kadınlar hırsla bağırmaktadır.

(Aşağıdaki konuşma için de bundan önceki ilke geçerlidir).

SESLER: Yaşasın Garibaldi'ciler! Yürüyün, burdan!
BİR KADIN: Gelin bakın, gelin bakın.
BAŞKA BİR KADIN: Gelin benimle.
ÜÇÜNCÜ BİR KADIN: Garibaldi'ciler! Yaşasın Garibaldi'ciler!
İKİNCİ KADIN: Öldürdüler onu! Yardım edin bana! Öldü, öldü, öldürdüler kocamı. Aha aha!
ÜÇÜNCÜ KADIN: Bir gammaz, bir katildi o!
BİR ADAM: Adaleti biz yerine getirdik.
WINNY RIVA: Süprüntünün biriydi. Hah, hah, ha!

İkinci bir hücuma hazırlanan sürvarinin yeni çekimi. Garibaldi'ciler, başkanları da dahil, tehlikenin farkındadırlar (üstten genel görüş).

GARIBALDI'CİLER: Süvari!...
BİR SUBAY: Ateş etmeyin... Daha ateş etmeyin... Bekleyin.

Süvari üzerlerine yürür.

GARIBALDI'Cİ SUBAY: Ateş... Ateş... İleri!...

Kavga patırtısı, genel kargaşalık... Ve iki yanda da çekilme... Yeniden kadınların, yıkıntıların, yerlerde yatan yaralıların çekimi... Sonra geniş bir caddeyi üstten görüş: Bir uçta Garibaldi'ciler, öteki uçta, ateşe hazır bir sıra askeri ileriye süren Ordu. Askerler, hafif uygun adımla ilerlemektedir.

BİR SUBAY *(dıştan)*: Birinci manga, ileri, marş!...

Hepsi, birlikte ve aynı tempoda ateş ettikleri sırada Garibaldi'ciler de ateş eder. Manga, kurşun askerlerin devrilişi gibi sıra halinde devrilir. Bunu ikinci manga aynı şekilde izler.

SUBAY *(dıştan)*: İkinci manga, ileri, marş!... *(Duruş)* Diz çök... Nişan al... Ateş... Serbest ateş...

Üçüncü bir manga için hemen hemen aynı sahne.

SUBAY *(dıştan)*: İleri, hücum!...

Genel kargaşalık, sonra yerde yatan yaralıların, ölülerin görüldüğü bir çevrinme ile zincirleme (asker ve sivillerin hareketi, birçok çekim).

YARALILAR *(inleyerek)*: Su! su! Ne olur su! İçecek...

BİR ADAM: Su, su.
BİR SUBAY: Çabuk, çocuklar, yaralılar var!
BAŞKA BİR ADAM: Hadi, iç.
BİR DOKTOR: Sargı verin. Alkol, çabuk.
SUBAY: Yaralıları götürün, bir kenara koymak gerek.
BİR KADIN: Yavrum! Yavrum! Yavrum!
SUBAY: Doktor, doktor, buradan gelin, kiliseye götürün onu.
KADIN: Yavrum, Yavrum!
SUBAY: Hadi! siz, benimle gelin! Peşimden gelin! Hadi doktor, gelin buradan.
KADIN: Yavrum, cevap ver bana! Yavrum, cevap ver bana!
BİR ASKER: Çabuk, su.
DOKTOR: Şunu, alın onu.

Sonunda, çarpışan Tancrède'i yakalayan birçok çekim. Tancrède, bu kadar yaralı karşısında şaşkına dönen doktorun yardımcısını çağırır.

TANCREDE: Hey!... Hey!... Sen, evet... Buraya gel.

HASTABAKICI KADIN: Ne istiyorsun?
TANCREDE: Bizimkiler nerede? Ne olup bitiyor?
HASTABAKICI KADIN: İlerlediler... Şimdi limanda olsalar gerek.
TANCREDE *(kendi adamlarına dönerek)*: Hadi çocuklar, ileri!...
HASTABAKICI KADIN: Doktor, çabuk.
DOKTOR: Pansuman! Bir sargı verin.
TANCREDE: Ah!
DOKTOR: Çabuk, yardım edin bana, götürelim. Bırak kendini, bize yaslan.
HASTABAKICI KADIN: Tanrım, Tanrım kurtar bizi!
BİR ASKER: Süvariler!...
BİR SÜVARİ (yaralı): Hücum edin, hücum edin!

Garibaldi'cilerin, düşman kurşunlarının patırtısı arasında koşarak geçtikleri bir sokağı üstten görüş. Bir alan... Bir Garibaldi'ci (Tancrède olduğu muhakkak), alanı aşmaktadır. Bir düşman atlısı üstüne hücum eder. Aynı anda ateş ederler. İki düşman da yaralanmışa benzemektedir. Garibaldi'ci, yüzünü koruyarak düştüğü yerden kalkar ve kaçar.

Başta Cavriaghi olmak üzere bir manastırın kapısına üşüşen öteki Garibaldi'cilere dönüş. Kapıya vururlar.

CAVRIAGHI: Açın, açın, açın yoksa kırarız kapıyı! Açın!
GARIBALDI'CİLER: Açın, açın, açın!

Bir rahibe, korku içinde kapıyı açar. İçeri dalarlar.

RAHİBE: Kutlu Meryem, Meryem Ana, sen bizi koru!

CAVRIAGHI: Hadi, çabuk!

Zincirleme.

KIR. GÜNDÜZ.

Güneşli bir kır yolunun üstten genel görünüşü. (Müzik) Açıklık. Güneş altında, göz alabildiğine sarı sarı parlayan tepeler. Tek bir ağaç görülmez. Yolda, toza bulanmış dört binek arabası ilerlemekte, kafileye eşlik ettiği anlaşılan bir atlı (Tancrède), arabaların önünde gitmektedir.

[1]

Tamamen kurumuş bir sel yatağını aşan bir köprünün başında süvari, atını mahmuzlar ve arabaları epey geride bırakarak dörtnala ilerler. Arabalar da sırayla köprüden geçer. Yol, köprüden sonra, çukurlarla dolu ve çok tozlu belirsiz bir çizgi halini almaktadır. Son araba, bir çukurdan geçerken iyice kaykılır. Bu arabanın içinde Salina'ların iki hizmetkârı, bir oda hizmetçisi kadın ile köpek Bendico bulunmaktadır. Bendico, bu sırada bir tekme yer.

HİZMETKÂR *(köpeğe, belirli bir Sicilya ağzıyle)*: Doğru dur pis hayvan. Pişirdin ayaklarımı.

Sondan bir önceki arabada eğitmen ve Prens'in,

[1] Çekilmemiştir. Fakat senaryodaki bu betim, metnin kavranmasına yardım edecektir. Gerçekte kervanın ilerleyişi üzerine, birbirini silinme ile izleyen birkaç çekim vardır.

en küçükleri de dahil, en genç oğulları bulunmaktadır. Eğitmen, çocuğu oyalamaya ve sicim oyunu öğreterek öteki gençleri eğlendirmeye çalışmaktadır. İkinci arabada öğretmenleri Matmazel Dombreuil ile birlikte Prens'in üç büyük kızı seyahat etmektedir. Concetta'nın dışında, dört kadın, ter ve toz içinde, saçları dağılmış, derin bir uykudadır.

PRENS'İN ARABASI. İÇ.

Güneşten ve toz bulutlarından mümkün olduğu kadar korunmak için ötekiler gibi her yanı kapatılmış birinci arabada Prens Salina, Prenses Maria Stella ve Peder Pirrone seyahat etmektedir. Bu yolcuların yüzlerinde de yorgunluğun ve boğucu sıcağın izleri vardır. Prenses konuşamayacak durumdadır. Yarı aralık gözlerle bakınmakta ve uzun zaman çölde susuz kalmış gibi ağzını açmaktadır.

PRENS *(alaycı, Peder Pirrone'ye)*: Ne dersiniz, Peder?

PEDER PIRRONE *(Prens'in karşısında Pirrone'nin çekimi)*: Öhö!... öhö!...

PRENS *(Yanında karısı bulunan Prens'e dönüş)*: Bu şanlı galipler bize daha iyi yollar yapacaklar mı dersiniz?... Ha?

PEDER PIRRONE *(Bir parça uyanıp, alnındaki terleri ve tozları silerek)*: Öhöm!... Ee!... E!... Hükümet... Hayır!...

Boy çekimi ile Prenses'e ve Prens'e dönüş. Prens, karısının elini nezaketle avucuna alır.

Zincirleme.

KIRLAR.

Kimsenin görünmediği yolda ilerleyen kervanı üstten görüş. Tancrède, at üstünde, kervanı uzaktan izlemekte ve gözetmektedir. (Uzun çevrinme ve çok güçlü kılavuz kavram.)

Bir yokuşun tepesinde, yolu, Garibaldi'ci askerlerin keyfini bekleyen köylülere kapayan bir barikatın çekimi. Prens'in kervanı da durmuştur. Tancrède, atını dört nala sürerek yolu kapayan Garibaldi'ci muhafızlara yaklaşır. (Tancrède'in bir gözünün bantla kapalı olduğunu belirtelim.)

TANCREDE: Hey! Çekilin!
MATERASSI *(bir muhafız)*: Geçilmez, durun!
TANCREDE: Açılın!
MATERASSI: Dur! Dur!
TANCREDE *(son kertede öfkeli)*: Neden?
FUSCAGNI *(başka bir muhafız)*: Öyle işte, yasak.
TANCREDE: Geçiş kâğıdımız var.

Kervanın yürüyen bütün arabalarını durdurarak.

MATERASSI: Bir işe yaramaz, Bisaquino yolu yasak. Durdurun şunları, yasak! Durdurun arabaları. Durun! Yasak! Durdurun! Yasak!
PALMUCCI *(başka bir muhafız)*: Müteessiriz, fakat geçmek yasak. Durdurun arabaları. Daha ileriye gidemezler.

Asker, Prens'in arabasına yaklaşır. Tancrède, at üstünde peşinden gider.

MATERASSI: Geçiş kâğıdınız, lütfen?

Arabanın penceresinden geçiş kâğıdını uzatan Prens'in göğüs çekimi. Garibaldi'ci, kâğıdı dikkatle okur.

PRENS *(örtülü bir alayla)*: Bizim kâğıdın hiç bir değeri yok anlaşılan, öyle mi?

MATERASSI *(kâğıdı açarak)*: Hayır, gayet iyi, fakat, bize, sivillere verilen izin kâğıtlarının geçerli sayılmaması buyruldu.

ER POSANI *(Tancrède'e)*: Ne sandınız? Keyfimizden mi duruyoruz burda? Geri dönmeniz söyleniyorsa, geri dönmeniz gerekiyor demektir.

TANCREDE *(Son kertede öfkeli)*: Ben de size, arabaların geçmesi için açın yolu diyorum.

FUSCAGNI: Yasak! Durun! Ne sanıyorsunuz?

Atını engele doğru süren Tancrède'in çekimi.

MATERASSI *(çileden çıkarak)*: Ne araba, ne atlı, ne yaya! Kimse geçemez!

TANCREDE *(son kertede öfkeli)*: Ben, Yüzbaşı Prens Tancrède Falconeri'yim! Palermo'da sizinle birlikte döğüştüm.

MATERASSI *(güç durumda)*: Bana da, emir verildi!

TANCREDE: Bu da bir emirdir: Açın yolu!

MATERASSI *(omuz silkerek)*: Madem öyle!

TANCREDE *(kurumlu)*: Anladınız mı?

MATERASSI: Emredersiniz yüzbaşım. *(Adamlarına)* Açın!

ER POSANI: Haydi! Çabuk çocuklar! Kaldırın yoldan şu arabaları, çabuk! Sen de yardım et.

Askerler, yolu açmak için engelleri çabucak kaldırırlar. Prens'in arabaları, toz bulutları kaldırarak geçer. Arabalar geçer geçmez askerler, «gedikten» yararlanmak için çırpınan köylülerin itirazlarına kulak asmadan, barikatı yeniden kurarlar.

BİR ASKER *(Prens'in uzaklaşan arabasına karşı)*: Geçin! Geçin! Peki kim bu?

BAŞKA BİR ASKER: Arabanın içini gördün mü? Bir de rahip vardı!

TANCREDE *(kervanın hızlanması için)*: Yürüyün! Haydi! Yürüyün!

Geçmek için itişip kakışan köylüleri üstten görüş.

BİR KÖYLÜ: Bırakın geçelim! Burada dikileli dört saatten fazla oldu! Bırakın geçelim!

BİR ASKER: Geçmek yok. Basın! Basın!

BİR KÖYLÜ KADIN: Neden bazıları geçiyor da bazıları geçemiyor!

Arabaların ardından yükselen tozların, barikat dolayısıyle şaşırmış ve kinlenmiş köylülerin üzerinde zincirleme.

PRIZZI HANI. İÇ. GECE.

Gözünde bant, samanların üstünde yatan ve handa (bakışını izleyen çevrinme) müşterilerin toplandığı yerden gelen gürültüye rağmen uyumaya çalışan Tancrède'i üstten görüş. Araba sürücüleri, bazı köylüler ve Peder Pirrone, büyük

bir masanın çevresinde tütün ve içki içmektedir. (Çevrinme sırasında sürücülerin sesi, odayı doldurur ve Tancrède'e kadar gider)

BİRİNCİ SÜRÜCÜ *(dıştan)*: Görüyorsun. Burada şarabın çok iyi olduğunu söylememiş miydim!

İKİNCİ SÜRÜCÜ *(dıştan)*: Ya! Öyle!

BİRİNCİ YOLCU *(dıştan)*: Peki, sen onlarla, asillerle yaşıyorsun... Ne diyor beyler bu büyük devrim için?

ÜÇÜNCÜ SÜRÜCÜ *(dıştan)*: Hakkınız var, doğru... Yarın konuşurum onunla.

DÖRDÜNCÜ SÜRÜCÜ *(yarı dıştan)*: Öyle, öyle, çok yiyip az harcama zamanı.

BİRİNCİ YOLCU: O denli sert, kibirli olan Prens Salina ne diyor?

PEDER PIRRONE *(ona doğru öne kaydırma)*: Eh! biliyorsunuz; asilleri, sizin deyişinizle beyleri anlamak kolay değil.

BİRİNCİ SÜRÜCÜ: Öyleyse, yarın için anlaştık?

İKİNCİ SÜRÜCÜ: Tamam!

BİRİNCİ SÜRÜCÜ: Bu şarabı istersen içme; kendiliğinden gidiyor!

Peder Pirrone'yi göğüs çekiminde saptamak için öne kaydırma.

PEDER PIRRONE: Onların yaşadığı evren, doğrudan doğruya Tanrı'nın yarattığı bir evren değil. *(Sessizlik)* Onlar evrenlerini, yüzyıllar boyu kendi kaygılarıyle, kendilerine özgü sevinçleriyle kendileri yarattılar. Görüyorsunuz; onlar, sizin

ya da benim hiç önem vermeyeceğimiz şeyler için üzülüp sevinirler ve bu şeyler, onlar için hayatîdir. *(Bardağını kaldırır ve içer)*

Masanın boy çekimine dönüş. (Peder Pirrone sözüne devam etmeden önce şu konuşma, ancak duyulmaktadır)

BİRİNCİ SÜRÜCÜ: Mükemmel! Ben ona sorarım... Hele eylülde, yollar berbatken.

İKİNCİ SÜRÜCÜ: Şimdi oldu işte!

BİRİNCİ SÜRÜCÜ: Şarapsa, şarap diye işte buna derler! Şarap katıksızsa iyi oluyor, bu muhakkak!

Birinci sürücü kalkar ve gitmeye hazırlanır. (Daha sonra fikir değiştirip yeniden oturacaktır)

BİRİNCİ SÜRÜCÜ: Gece yarısı bekliyorum seni?

DÖRDÜNCÜ SÜRÜCÜ: Tamam, gece yarısı.

PEDER PIRRONE: Yo! Bu beyler kötüdür demek istemiyorum. Katiyen. Hayır, onlar farklı. Dağda yaşayan, timsahlardan; Mısır'da yaşayan da çığdan çekinmez. Birinin kaygısı ötekininkinden farklıdır. İşte Prens Salina örneğin!... Ona göre, gittiğimiz Donnafugata'da yazlıktan vaz geçmek bir faciadır. Iıı! Fakat, ıı! Devrim hakkında ne düşündüğünü soracak olsanız, ortada devrim diye bir şey olmadığını ve her şeyin eskisi gibi devam edeceğini söyler size.

Peder Pirrone konuşurken sürücüler, (Büyük

kısmı dıştan olmak üzere) aralarında tartışmaya devam ederler.

BİRİNCİ SÜRÜCÜ: Ben, araba sürerken şarkı mırıldanmayı severim.

İKİNCİ SÜRÜCÜ: Rahatlar insan. Bir de duyarlarsa ama!

BİRİNCİ SÜRÜCÜ: Şarkı söylerken kendimi yalnız hissederim.

ÜÇÜNCÜ SÜRÜCÜ: Bugün de geçti pisi pisine; bakalım yarın ne gösterecek.

İKİNCİ SÜRÜCÜ: Hele atlar, yahu!

BİRİNCİ SÜRÜCÜ: Geberen olmamasına şaşıyorum.

İKİNCİ ARABACI: Donnafugata'da dinlenirler.

Göğüs çekimi ile Peder Pirrone'ye dönüş. Komşusu, Peder Pirrone'nin söyledikleriyle ilgilenerek söze karışır.

CONTADINO: Tamam işte! Bir bu eksikti!

Peder Pirrone'nin cevabı ve okuması sırasında alıcı, odada devinir ve özellikle, müşterilerden birinin kapısına kovayla su götüren güzel bir kızı izler.

PEDER PIRRONE: Iıı! Iıı! bir bu eksikti! Neyse, dua kitabımızı okuyalım bakalım. *(Kitabı alır ve gözlüklerini takar)* En iyisi bu! *(Çeşitli hayvan seslerinin eşliğinde, kısmen dıştan)* Eeevet! Mezamir kırk dört. Effundit cor meum verbum bonum, dico ego carmen meum regi lingua mea... Stilus est scribae velocis. Speciosus est forma

prae filiis hominum, diffusa est gratia super labia tua, propterea benedixit tibi.

Kızı, — su dolu kovayı bir odanın kapısına koyuncaya kadar — han odaları boyunca izleyen çevrinmenin devamı.

İKİNCİ SÜRÜCÜ *(dıştan)*: Mümkün olsaydı karım da çok isterdi gelmeyi. Palermo'da hava yazın iyi oluyor. Donnafugata'nın en güzel şeyi rüzgâr.

MATMAZEL DOMBREUIL *(bardağını uzatarak)*: Lütfen, biraz daha.

DÖRDÜNCÜ SÜRÜCÜ *(bardağa su koyarak)*: Buyrun!

ÜÇÜNCÜ SÜRÜCÜ: Şunu da söyleyeyim, karım, ben orada olmadığım için belki de memnundur fakat döndüğüm zaman gören, Amerika'dan döndüğümü sanar.

İKİNCİ SÜRÜCÜ: Ben karımın yanında kalsaydım daha iyiydi.

PEDER PIRRONE *(yarısı dıştan)*: ...Deus in aeternum. Cinge gladium tuum super femur potentissime decorem tuum et orantum tuum. Praeclara gesta doceat te dextera tua. Sagittae tuae acutae populi tibi subduntur, deficiunt corde inimicire-gis. Thronus tuus, Deus, in saeculum saeculi, sceptrum aequitatis acceptum regni tui.

PRENS'İN ODASI. ÇİFTLİK.

Çiftliğin —muhakkak ki tek— büyük odasında yatağı üstten görüş. Prens, karısının yanında yatmaktadır. Öteki yataklarda Prens'in çocuklarının uyuduğu odada çevrinme ve çok huzursuz bir biçimde uyuyan Prens'e dönüş.

[1]

Uykuyla uyanıklık arasında, bir ses (Tancrède'inkini hatırlatan bir ses), durmadan aynı şeyi tekrar ederek azap vermektedir.

TANCREDE *(dıştan)*: Hiçbir şeyin değişmesini istemiyorsak, her şeyin değişmesi zorunlu.

Prens, Tancrède'in sesini gerçekten işittiği için yatağında doğrulur, kaygıyla çevresine bakınır. Yanında uyuyan Prenses'i, öteki yataktaki küçük kızları görür. Onlar da uyumaktadır.

Bir an karanlıkta, çevreyi dinleyerek hareketsiz durur. Zemin kattan, dua kitabını, değişmeyen bir tonda okuyan Peder Pirrone'nin sesi gelmektedir.

Bir böceğin hücumu ötekilerden daha yeğin olacak ki Prens, öfkeyle ensesine birkaç şaplak indirir ve kaşınır. Sonra, Peder Pirrone'nin mutfakta yeniden konuşmaya başladığını işiterek kulak kabartıp hareketsizleşir. (Peder Pirrone'nin ne dediği anlaşılmayan sesi)

Cizvit'in sözlerini seçemeyen Prens, yeniden uzanır ve uykuyla ağırlaşmış göz kapakları kapanır. Kulaklarına, Peder Pirrone'nin çıkardığı anlaşılmaz mırıltı gelmektedir ve bu, bir düş görmesine yol açar. (Peder Pirrone'nin anlaşılmaz sesi)

Gerçekten de Prens'in düşünde, ansızın cizvit papazının ciddi yüzü belirir.

[1] Çevrilmiş, fakat kurguda kesilmiştir.

PEDER PIRRONE: Cumartesi günü, bana itiraf edeceğiniz iki günahınız var, Ekselâns. Unutmayınız.

Rahibin sesini, Prens'in kahkahası ve orospu Mariannina'nın bayağı kıkırdamaları örter. Zincirleme.

OROSPUNUN ODASI.

Prens'in düş-anısında Peder Pirrone'nin yüzü kaybolur ve kolları arasında, göze batan biçimde giyinmiş (ya da aslında soyunmuş) çok bayağı bir kız belirir.

MARIANNINA: Prens'im, benim koca Prens'im!

Prens, kocaman elini kızın çıplak omzuna koyar. Kız, davetkâr bir gülüşle güler ve Prens'i, cırlak renkli bir örtüyle örtülü, üstünde çok çirkin yastıkların bulunduğu bir yatağa doğru iter.

Zincirleme. (aynı yer)

Prens yatağın üstüne oturmuştur. Mariannina yoktur. Prens'in yanında açık bir kitap durmaktadır. İçinden okur, sonra kalkar ve aynaya gider.

PRENS: Bana, kalbimi ve vücudumu tiksinmeden seyredebilmem için kuvvet ve cesaret ver... *(Tane tane tekrarlar)* Bana, kalbimi ve vücudumu...

Ve birden durur. Bembeyaz iki küçük el Prens'in gözlerini kapar. Küçük, beyaz ellerin sahibi, yatakta dizleri üstünde duran ve Prens'i, kulağına bir şeyler mırıldanarak yatağa devirmeye çalışan,

—yosma tipinin tam örneği,— sarışın genç bir kızdır.

YOSMA: Kedim benim. Sarı maymunum. Küçük aslanım benim.[1]

Zincirleme.

PRENS'İN ODASI. ÇİFTLİK.

Yeniden hanın küçük, kötü odasındayız. Prens' in bir eli Prenses Maria Stella'nın göğsünde dolaşır. Prenses korkuyla sıçrar. Prens, öteki eliyle, ensesinde böceğin soktuğu yeri kaşımaya devam eder.

Yeniden uyumağa çalışır, fakat bu kez, kâbuslar arasında, Tancrède ile aralarında geçen bazı konuşmaları işitmeğe başlar. (Bazı sahneler zincirleme ile görünür)

PRENS: Öf!

TANCREDE: Birazdan gidiyorum amca. Evet, bir saate kadar gidiyorum. Sana allahısmarladık demeye geldim.

PRENS *(uykuda)*: Öf! Öf! Öf! Öf! Hoh! Of!

TANCREDE: Elbet, bütün kavgaların en yücesi; kralla, Küçük François ile bir kavga...

PRENS *(uykuda)*: Of! Hoh! Ah!

Rüyası, Prens'i o denli rahatsız etmektedir ki, dıştan sesler bile hemen hemen birbirine karışır.

PEDER PIRRONE: Cumartesi günü, bana itiraf edeceğiniz iki günahınız olacak, Ekselâns. Geçen

[1] İtalyanca metinde, Yosmanın sözleri fransızcadır.

geceki ten günahı ve bu sabahki manevî günah. Unutmayınız!

PRENS *(uykuda)*: Ah! Oh! Oh!

TANCREDE: Her şeyin eskisi gibi kalmasını istiyorsak, her şeyi değiştirmemiz gerek. Beni anladığını sanırım?

Tek pencereden odaya, şafağın kurşunî ışığı girmektedir. Prens (ona doğru öne kaydırma), birden döner ve örtüyü kafasına çeker. Örtünün çok yakından çekimi ve onun üzerinde zincirleme ile...

KIRLAR.[1]

Prens'in oğullarının, mola sırasında öğle yemeği için yere serdikleri beyaz örtünün çok yakından çekimi. Kırların genel çekimi.

Çiftlikteki köylüler, yiyecek sepetlerinin, soğutulacak şarapların ve şişeleri koymak için kuyudan getirilen suyun taşınmasına yardım etmekte. Prens, karısı ve çocukları arabadan inmişler. Yolcuların hepsi tozdan bembeyaz. Kirpiklerinde, dudaklarında bile tozlar var. Çevrede, birbirlerinin tozlarını silkeleyenler. Prens'in oğullarına ve hizmetkârlara dönüş. Baş hizmetkâr Mimi, örtünün yere serilmesi, azık sepetlerinin açılması işlemini gözetmektedir.

MIMI: Çabuk, çabuk, çocuklar, çabuk! Zaman kay-

[1] Rampinzieri çiftliği yakınları.

betmeyelim, hadi, çabuk! Güzel yayın; şuraya! Güzel yayın! Sen, yiyecekleri çıkar, sen de şişeleri getir. Çabuk olalım. Efendiler geliyor.

Yakıcı bir güneş altındaki kırların genel çekimi. Prens, çiftçiyle birlikte örtüye doğru yaklaşır. Bir an onları ve kır yemeğinin yeneceği yere yaklaşan grubu izleriz.

ÇİFTÇİ: Emrettiğiniz her şey tamam. Hepsi, Ekselânsları'nın istediği biçimde yapıldı. Sizi yeniden gördüğüm için çok memnunum Ekselâns.

PRENS: Biraz dinlenebileceğiz, ha?

ÇİFTÇİ: Ekselâns, orada ağaçların altında rahatça yiyebilirsiniz.

PRENS: Bir saate kadar da yeniden Donnaffugata'ya hareket ediyoruz.

ÇİFTÇİ: Emredersiniz.

PRENS: Sizin burda da askerler var mı?

ÇİFTÇİ: E, tabiî; maalesef!

MATMAZEL DOMBREUIL *(yanlarından geçerken)*: Of! Ne kadar da sıcak!

PRENS *(çiftçiye)*: Zarar verdiler mi size?

MATMAZEL DOMBREUIL *(Fransızca)*: Tanrım, Cezayir'den beter.

ÇİFTÇİ: Kuzuları, katırları, arabaları götürdüler!

PRENS: Kaçınılmaz olanı kabul etmek gerek!

PEDER PIRRONE *(Matmazel Dombreuil'e)*: Eh! Afrika başka azizim! Eh! Afrika! Afrika!

Ceketsiz (gözünde bantı), çok neşeli bir halde, atların yanında ellerini suyla serinleten Tancrède'i görmek için hafif çevrinme. Tancrède yüzünü

suya daldırıp kaldırdığı sırada alanda, şemsiyesiyle Concetta görünür. Concetta güler. Tancrède gülümser.

TANCREDE: Oh! öyle iyi geldi ki! Sen de serinlemek istemez misin biraz, ha?

CONCETTA: Evet.

TANCREDE: Al, alnına koy, bak nasıl.

Islak mendilini uzatır. Concetta, mendille ellerini ıslatır.

CONCETTA: Evet. Hah, hah, hah!

TANCREDE *(gülerek)*: Hah!

Concetta, mendille alnını ıslatır.

CONCETTA: Oh! ne serin!

TANCREDE: Oh! Hah! *(Çok müşfik, gülümser)*

CONCETTA *(Mutlu)*: Hah, hah, hah! Ne güzel!

TANCREDE: İyi geldi mi?

CONCETTA: Oh, evet!

Tancrède, atlardan birinin burnunu ıslatır.

TANCREDE: Yanlarına çabuk gidelim, yoksa yiyecek hiçbir şey bulamayız. Ver!

Mendili ve ceketini alır. Yürürler. Tancrède, Concetta'ya, girmesi için kolunu uzatır.

CONCETTA: Ah! *(Sevinçle gülerek)*

Genel çekim: Genç çift, seyislerin bir daire halinde dolaştırdıkları atların yanından geçer. Concetta mutlulukla gülmektedir.

TANCREDE *(Concetta'ya)*: Hadi, gel! Acıktın değil mi?

CONCETTA: Evet. Hah hah ha!

Kır yemeğini hafif üstten gören yeni çekim (çe-

kim, Manet'nin bir tablosunu hatırlatmaktadır) Prens'in oğulları içki dağıtmakta. Çeşitli konuşmalar. Yalnız birbirlerinden biraz uzakta kalan Prens ile Prenses yere oturmamışlar. Çiftçi, Prens'in yanında, ayakta durmakta.

MARIA STELLA: Al, işte. *(Peder Pirrone'ye)* Bu da sizin.

PEDER PIRRONE: Et çok lezzetli.

MARIA STELLA: Evet, Peder.

MATMAZEL DOMBREUIL: Hayır, ben et istemem, teşekkür ederim.

YAŞLI KÖYLÜ: Hep söylendi. Ekselâns bu yıl Palermo'yu terkedemez.

MARIA STELLA: Hayır, tamam, artık istemez. Koy, canım koy!

PEDER PIRRONE: Bir tadın; nefis!

MATMAZEL DOMBREUIL: Hayır, teşekkür ederim.

PEDER PIRRONE: Peki, peki.

ÇİFTÇİ: Ha! Böyle zamanda nasıl yer değiştirsin ki? Ah! ah! Ekselânslarma ve ailesine ne olur kim bilir?

PEDER PIRRONE: Bundan istemez misiniz, Ekselâns?

ÇİFTÇİ· Tanrı Ekselanslarını korusun! Çok şükür; işte hepsi sağ salim!

MATMAZEL DOMBREUIL. Bundan istiyor musunuz, şekerim?

Boy çekiminde çerçevelemek için Prens'e doğru öne kaydırma.

PRENS: Evet, tabiî. Ama bize ne olacak ki? Her şey çok basit oldu bitti.

ÇİFTÇİ: Ya!?

PRENS: Gerçekte de, Garibaldi'nin Palermo'ya girişinden birkaç gün sonra, Tancrède eve, villanın fresklerini görmek isteyen kuzeyli, sempatik bir general getirdi. Bu da, Donnafugata için izin kâğıdı almamıza çok yaradı.

Prens konuşurken, anlattığı sahneler üstüne bindirme (geriye dönüş).

PRENS'İN VİLLASI. İÇ. GÜNDÜZ.

Görkemli giriş holünde, — biri gözünde bant

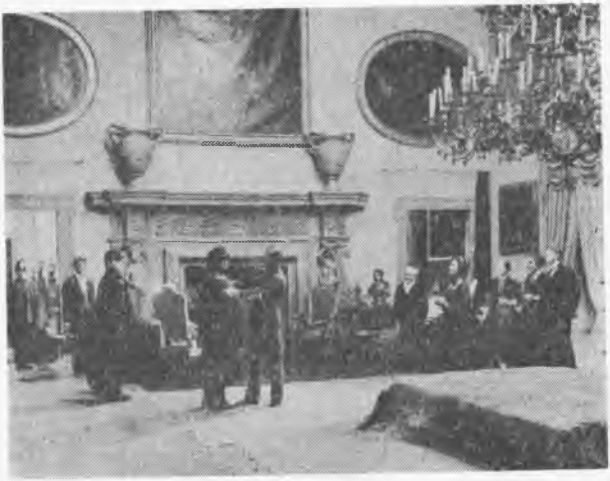

bulunan Tancrède olmak üzere — üç Garibaldi'ci subay ilerlemektedir. Subaylar, kendilerini karşılamaya gelen Prens'i hazır ola geçip topuk vurarak selâmlarlar. (Prens'in hitap ettiği General, Tancrède ve öteki subay — Cavriaghi — ile hemen hemen aynı yaştadır)

PRENS: Eşim ve ben, sizi evimizde ağırlamakla mutluyuz, General.

GENERAL *(Prens'e)*: Teşekkür ederim, Ekselâns.

Subayların önünde toplanan bütün ailenin genel çekimi (öne kaydırma). Subaylar, Prenses'i selâmlamak için yürürler. Prens'in kulağına fısıldayan Tancrède'in çarpıcı çekimi.

TANCREDE: General sana Ekselâns dedi: Bu, onun, Garibaldi'nin buyruğuna ilk karşı gelişi. *(Concetta'yı farkederek hemen ona doğru yürür)* Vay! Vay! Concetta!

CONCETTA: Tancrède!

TANCREDE *(Matmazel Dombreuil'e)*: Matmazel.

MATMAZEL DOMBREUIL: O! Tancrède...

Tancrède, yengesini şefkatle fakat teklifli bir şekilde selâmlar.

TANCREDE: Merhaba yenge. Saygılar.

Holün genel çekimi ve subayların aile mensuplarına tanıtılması.

PRENS: General, yeğenim villanın fresklerini görmek istediğinizi söyledi bana?

GENERAL: Çok memnun olurum, Ekselâns.

TANCREDE *(Prens'in kızlarından birine)*: Ooo! Caroline...

PRENS *(Yol göstererek)*: O halde, onları henüz ışık varken görmek iyi olur. İşte, ortada, gürleyen Jüpiter. Yanında Jünon, Mars, Venüs ve Merkür... *(Başını kaldırarak Prens'in anlattıklarını gözleriyle izleyen generalin omuz çekimi. Freskleri alttan görüş ve yakın çekimde saptamak üzere kaydırma.)* Öte yanda, bulutlara bürünmüş, Salina Sarayı'nın armasını yücelten Tetis ile Apollon.

Başını kaldırmış bakmakta olan generali üstten görüş.

Zincirleme (geriye dönüşün sonu).

KIRLAR.

Prens'in oğulları, hizmetkârlara yardım ederek yere serilen örtüyü katlamaktadır. Kırların genel çekimi: Önden, Tancrède ile Concetta gülerek geçer.

CONCETTA *(gülerek)*: Ha, ha, ha, ha, ha! Tancrède! Ha, ha!

TANCREDE: Al, bir nane şekeri ister misin?
CONCETTA: Evet, teşekkür ederim. Oh, bu benim en sevdiğim!
TANCREDE: Bunları sırf senin için getirdim.

Concetta gülümser.

Zincirleme (yeniden geriye dönüş).

PRENS'İN VİLLASI. SALON. AKŞAM.

GENERAL *(Şarkı söylemektedir)*: «Vi ravviso o luoghi ameni, in cui lieti, in cui sereni, si tranquilli i di passai, della prima gioventù...» (Sizi tanıyorum, ey benim gençlik günlerimin, mutlu günlerimin, o sakin ve temiz günlerimin geçtiği güzel yerler...)

Prens'in kızlarından birinin çaldığı piyano eşliğinde şarkı söyleyen generalin göğüs çekimi. Kızın yanında Tancrède. Şarkı boyunca, odada çevrinme. Tancrède'in silâh arkadaşı Cavriaghi'nin yanında oturan Concetta'nın göğüs çekimi.

CONCETTA *(Tancrède'e kaygıyla bakarak)*: Ne kadar solgun; yarasının ağır olmadığından emin misiniz?

Piyanodaki Caroline'i gözetirken bir yandan da Concetta'nın konuşmasını dinlemeye çalışan Tancrède'in çarpıcı çekimi. Concetta'ya ve yanındakine dönüş.

CAVRIAGHI: Nasıl?... Yok canım!... Savaş alanında kazanılmış bir rütbe, yara almaya değer!...

General şarkı söylemeye devam etmektedir. Salonda, daire biçiminde oturan ve General'i dinleyenler üzerinde çevrinme. Peder Pirrone uyuklamakta; Prenses, üstüne çöken gevşekliği dağıtmaya çalışmakta, iri köpeklerden biri esnemektedir... F. Paolo, hayranlıkla dinlemektedir.

GENERAL *(şarkı söyleyerek, dıştan)*: «Cari luoghi io vi trovai. Ma quei di non trovo più!» (Ey sevgili yerler, size kavuştum, ama o günlere kavuşamadım.)

Zincirleme (geriye dönüşün sonu).

DONNAFUGATA KÖY ALANI. DIŞ. GÜNDÜZ. *Köylülerin, pazar günlerine özgü giysileriyle toplanmış oldukları köy alanını tepeden görüş. Yoldan bir sürü çocuk koşuşarak gelir.*

ÇOCUKLAR: Arabalar geliyor!... Geliyorlar!... Arabalar!... Arabalar geliyor!... Arabalar!

Heyecan içindeki köyden çeşitli çekimler. Belediye başkanlığına doğru çok yavaş vinç ve göğsünde başkanlık kurdelesiyle kalabalık alana gelen belediye başkanının göğüs çekimi. Arabalar alana girer. Kaynaşma. Derhal bir şeyler çalmaya başlayan bandonun çarpıcı çekimi... ve öndeki arabaya doğru ilerleyen, kapısını açan ve Prens'in inmesine yardım eden yaşlı, sakallı baş hizmetkâr Don Onofrio'ya dönüş.

DON ONOFRIO *(saygıyla eğilerek)*: Ekselânslarına hoş geldiniz demekle mutluyuz.

PRENS: Don Onofrio, nasılsınız?

DON ONOFRIO *(mutlu)*: İyiyim, Ekselâns. Sarayı, aynen bana emanet ettiğiniz şekilde size teslim ediyorum.

Dipte öteki arabalar; herkes, toz içinde inmekte.

CONCETTA *(biraz silkelenerek)*: Öf!...

F. PAOLO: Öf!

Kenara çekilen ve selâmlayan kalabalığı üstten genel görüş.

PRENS: İyi, iyi... Don Onofrio... İyi, *(Elini sıkar)*.

F. PAOLO: Nihayet! Geldik...

MATMAZEL DOMBREUIL: Of! Of! Rosalie, şu toza bak! Vah zavallı; gel bakayım buraya sen de.

PRENS: Aferin, Don Onofrio, aferin!

Prens, daha sonra belediye başkanına doğru yürür. Başkan büyük bir saygıyla eğilir. El sıkışırlar. Belediye başkanı, Tancrède'i de selâmlar.

DON CALOGERO *(Tancrède'e)*: Palermo savaşı gazisinin elini sıkmakla onur duyarım.

Herkes nazik, ve terbiyeli.

BİR ÇOCUK *(çiçek vererek)*: Prenses!

MARIA STELLA: Ne güzel şeyler! Teşekkür ederim şekerim.

TANCREDE *(başkana)*: Ne yarası? Gözüme sinek kaçtı diye yüzbaşı yaptılar beni! Hah, hah!

DON CALOGERO: Hah, hah! *(Gülmeler).*

TANCREDE: Davamız için çok şey yaptığınızı da biliyorum Don Calogero. Evet! Evet! General bana sizden bahsetti.

Köy papazının elini sıkan Prens'i üstten görüş.

PRENS: Nasılsınız?

DON TOTO GIAMBONO: Saygılarımı sunarım, Ekselâns.

Herkes birbirine aşnalık etmektedir, fakat Prens' in bir adama doğru yürüdüğü özellikle farkedilir Adam hemen şapkasını çıkarır. El sıkışırlar. Adamın, bir köpeği tasmasından tuttuğunu görmemizi sağlayan öne kaydırma (üstten görüş).

PRENS: Vay, Tuméo!...

DON CICCIO: Hoş geldiniz Ekselâns!

PRENS *(köpeğe doğru eğilerek)*: Kocakarı Teresina, seni yeniden görmek ne güzel! *(İki adamın çekimi)* Ve tabiî sizi de... Ne haberler, Tuméo?

DON CICCIO *(şaşırmış)*: Ne haberler mi?

PRENS: Evet.

DON CICCIO: Bir haber yok, Ekselâns. *(Kaygılı)* İzninizle?

PRENS: Rica ederim. Buyrun...

Don Ciccio, şaşkın bir halde, köpeği de bırakarak, orgçusu olduğu kiliseye doğru kaçar gibi uzaklaşır. Don Ciccio izlenir ve yanlış nota-

larla kafadan bir şeyler çalan bandoda durulur. Sonra alanı üstten görüş: Kortej, düzenlenmiş ve halkın selâmları arasında büyük bir törenle kiliseye yönelmiştir. Kortejin göğüs çekimi: Prens ve Prenses. Önlerinde bir çiçek demeti taşıyan Peder Pirrone, arkalarında Concetta ve Tancrède, sonra ikişerle kolda Salina'ların çocukları... Onların ve yol üzerindeki halkın çeşitli çekimi. Sonunda kalabalık, «La Traviata» dan «Noi siam le zingarelle»yi çalan bandonun sesine uyarak yavaş yavaş kafileyi izler.

DONNAFUGATA KİLİSESİ. İÇ.

Don Ciccio Tumeo, orgun üstünden, kortejin gelişini gözetir. Körüğü çalıştırması için, koro çocuğu giyimli küçük bir köylüye doğru yü-

rür; sonra alnındaki terleri silerek orga oturur ve heyecanla, Verdi'nin «Amami Alfredo» parçasını çalmaya başlar.

Ağız ağıza dolu kiliseye, törenle ve görkemle giren korteji üstten genel görüş (sunağa doğru ilerleyen korteji alttan görüş, geriye kaydırma) Kutsal odanın açık kapısından, baş rahibin, (yıldırım geçişi) bir kutsal eşya koruyucusunun yardımıyle, ayin giysisini telâşla sırtına geçirdiği görülür.

Çeşitli çekimler: Sunak, sonra kilisenin süsleri ve orgdan sunağın genel çekimi. Kilisenin heykellerine (çanlar) doğru vinç ve görkemli ayin giysileri içinde birkaç rahip. Koro çocuklarından biri buhurdanı alır ve Prens ailesinin yerleştiği bölmelere yönelir. Kutsal Kitab'ı rahibe uzatan Peder Pirrone'nin çarpıcı çekimi. Rahip, kitabı sunağın üstüne kor (kiliseyi dolduran ilâhiler). Prens ailesine dönüş ve (göğüs çekiminde)[1] yanlamasına kaydırma ile aile üyelerinin yüzleri: Solgun, toz içinde ve çok yorgun görünmektedirler

Yanyana oturan Prens ile Prenses'in göğüs çekimi.

PRENS *(çok alçak sesle)*: Bu akşam bazı kirnseleri yemeğe çağırmayı unutma.

MARIA STELLA: Evet.

PRENS *(çok yavaş)*: Bu kez kadınları da davet et.

MARIA STELLA *(çok yavaş)*: Neden kadınları da?

İkisinin baş çekimi.

PRENS: Öyle daha iyi; Don Calogero'yu, belediye başkanını ve eşini de davet edersin... Noteri ve eşini, sonra Don Ciccio Tumeo'yu, —neyse ki onun yok—. Bütün geri kalanları da, yemekten sonrası için.

MARIA STELLA *(tespihini çekerek)* : Evet, evet, evet, evet, evet.

Zincirleme.

DONNAFUGATA SARAYI. BANYO ODASI.

Prens'in banyo odasındayız. Prens, küvete uzanmış; suda, uyukluyormuş gibi gözleri yarı kapalı ve kıpırdamadan banyonun tadını çıkarmaktadır. Birden hızlı konuşmalarla kendine gelir (üstten görüş).

PRENS *(hafif öfkeli)*: Ne var?

Kapıyı yarı açan baş hizmetkârın çarpıcı çekimi (ve açı-karşı açı dizisi).

MIMI *(aralık kapıdan)*: Ben, Mimi, Ekselâns. Peder Pirrone!

PRENS: Peder Pirrone'ye ne olmuş?

MIMI: Peder Pirrone derhal Ekselânslarını görmek istiyor.

PRENS *(omuz çekimiyle üstten görüş)*: Ha, ha! Çağır öyleyse.

MIMI. Başüstüne, Ekselâns.

PRENS: O!

Giren ve sahneyi görünce çarpılıp geri çekilen Peder Pirrone'nin çarpıcı çekimi.

PEDER PIRRONE: Ekselâns, izin verirseniz... O!... Bağışlayınız... Bilmiyordum *(Çekilir).*

PRENS *(omuz çekimi)*: Şaşkınlık etmeyin Peder...

PEDER PIRRONE *(dıştan)*: Öyle mi?

Kapıda duran ve Prens'i dinleyerek geri dönen Peder Pirrone'ye dönüş.

PRENS: Siz, ruhların çıplaklığına alışıksınızdır; vücutlarınkinin çok daha masum olduğunu da bilirsiniz.

PEDER PIRRONE: Ya, yal...

PRENS: Havlumu verirseniz iyi olur.

PEDER PIRRONE: Nasıl?

PRENS: Havlumu, şurda.

PEDER PIRRONE: Derhal, Ekselâns.

Prens küvetten kalkmıştır. Peder Pirrone, daha çok sıkılmış bir halde hiç bir şey demeden,

gözleri yerde, havluyu alır, Prens'in üstünü örter ve tereddütlü hareketlerle kurulamaya çalışır. İyiden iyiye utanmıştır. Prens ise tersine, çok keyiflidir. (İkisinin göğüs çekimi)

PRENS: Hadi, oluyor mu? Biraz kuvvetli canım!

Peder Pirrone, Prens'in sırtını beceriksizce ovalar.

PEDER PIRRONE: Peki, peki.
PRENS: Ve sözümü dinleyin.
PEDER PIRRONE: Emredersiniz.
PRENS: Arada sırada siz de yıkanın.
PEDER PIRRONE: Ya!
PRENS: Oturun, oturun.
PEDER PIRRONE: Başüstüne.

Peder Pirrone sonunda oturur. Prens ona yaklaşır. (İkisinin boy çekimi).

PRENS *(başlangıçta dıştan)*: Söyleyin bakalım, benimle neden acele görüşmek istediniz.
PEDER PİRRONE: Iıı, ıı!... şu yüzden Ekselâns, ıı. Ben... Çok nazik bir görev yüklendim. *(Prens'in çekimi. Dıştan)* Sizin çok sevdiğiniz birisi, bana kalbini açmak ve beni, size haber vermekle görevlendirmek lütfunda bulundu... *(Peder'e dönüş.)* Bana lütfetmek şerefini bağışladığınız teveccühe haklı ya da haksız güvenerek...
PRENS *(onun çekimi)*: Kısa kesin, rica ederim!

Konuşmaya göre açı-karşı açı dizisi.

PEDER PIRRONE: Tabiî, Ekselâns, şu halde...

PRENS *(dıştan)*: Neyse, kim bu?... Prenses mi?

PEDER PIRRONE: O! Hayır, hayır, Ekselâns, hayır, ıı! Prenses yorgun. Şu sırada dinleniyor. Söz konusu olan aslında Matmazel Concetta. Matmazel Concetta âşık.

PRENS *(gidip oturarak)*: Matmazel Concetta âşık. Of, bu aptalca bir şey!

PEDER PIRRONE: Bağışlayınız, Ekselâns. Bunun size böylesine dokunacağını sanmıyordum. Müteessirim, fakat...

PRENS *(çarpıcı omuz çekimi)*: Görüyorsunuz ya, Peder... Benim yaşımda bir insan, âşık olacak yaşta bir kızı olduğunu anlayıp da şaşırıncaya dek kendini genç sanabiliyor. İşte o zaman yaşı, bir kalas gibi kafasına iniyor.

PEDER PIRRONE: Ekselâns, ıı, öhöm! Ötekinin kim olduğunu bile sormadınız... Öhöm! Matmazel Concetta'nın şey ettiği...

PRENS *(dıştan)*: Gereksiz.

PEDER PIRRONE *(rahatsız)*: Hım!

Havlusunu çıkaran ve sırtına ve yüzüne kolonya süren Prens'e dönüş.

PRENS: Bu küçük aptal, neden gelip de kendisi söylemedi bana, ha? Neyse, peki size göre ben ne yapabilirim, ha?

PEDER PIRRONE: Yani, ıı! Ekselâns, bir hıristiyan ailesi kurma isteği, Kilisenin gözünde hoş bir şeydir ve zaten, Hazreti İsa'nın Kana' daki düğünde hazır bulunuşu...

PRENS: Rica ederim Peder, saçmalamayalım! Ben buradaki evlenmeden söz etmek istiyorum, Ka-

na'dakinden değil, hele genel olarak evlilikten hiç... *(Duruş)* Tancrède ona bir teklifte bulunmuş mu, bulunmuşsa ne zaman?

PEDER PIRRONE *(huzursuz)*: Iıı, ııı... Ekselâns... Belirli bir teklif, hayır... fakat, bununla birlikte... bununla birlikte Matmazel Concetta'nın şüphesi yok. Bazı şefkatli davranışlar, bazı bakışlar, kesik cümleler... Genç Prenses sevildiğinden emin ve açılmanın yakın olduğunu hissediyor.

PRENS: İyi, henüz tehlike yok. Bütün bunlar, hayalci bir okul çocuğunun hülyalarından başka bir şey değil.

Yeniden havluya sarınan Prens, kalkar ve paravananın arkasına geçer.

PEDER PIRRONE: Fakat, tehlike... Neden tehlike, Ekselâns?

PRENS: Peder, Concetta'yı Viyana'da ya da Saint- Petersburg'ta bir büyükelçi karısı olarak hayal edebiliyor musunuz?

PEDER PIRRONE *(dıştan)*: Ya!...

PRENS: Concetta'yı çok severim. Hoşuma gider. Sakinliğini, ölçülülüğünü beğenirim. Fakat Tancrède... Tancrède'in önünde parlak bir gelecek var.

PEDER PIRRONE *(dıştan)*: Evet.

PRENS: Concetta'nın, silikliği çekingenliği, ihtiyatlı haliyle, tutku dolu bir kocanın, yeni toplumun kaygan basamaklarını tırmanmasına yardım edebileceğine ciddî olarak inanıyor musunuz, Peder, ha? Ayrıca Tancrède'in paraya

ihtiyacı var. Concetta'nın da bir drahoması var tabiî, ama Salina'ların serveti, zorunlu olarak yediye bölünecek. *(Sırtına bir robdöşambr geçirir)* Ona ancak bir pay düşecek. Tancrède'in çok daha fazlasına ihtiyacı var. Düşes'in kızlarından biri, belki. Evet, biliyorum, evet, öf! Çok da çirkindirler!

PEDER PIRRONE *(dıştan)*: Ah!... A?

PRENS: Ama çok zengindirler, Peder, çok zengin!

PEDER PIRRONE *(Pederin çekimi)*: Evet, fakat, III!...

PRENS *(başlangıçta dıştan)*: Fakatı ne? Aşk? Evet, aşk tabiî. Altı ay ateş, yangın ve otuz yıl kül. Ben de *(dıştan)*... aşkı bilirim.

Mimi gelir (odanın genel çekimi).

PRENS: Ne istiyorsun?

MIMI: Ekselâns, akşam yemeği için hangi giysiyi istersiniz?

PRENS: Peder, Concetta'ya kızmadığımı söyleyin; fakat bütün bunları daha sonra konuşuruz. Bunun bir hayal olmadığından emin olduğumuz zaman. *(Mimi'ye)* Akşam yemeği için hangi giysi? Bir sokak giyimi yeter.

MIMI *(eğilerek)*: Başüstüne, Ekselâns.

PRENS *(çok şey imâ eden bir hareketle):* Yine görüşürüz, Peder...

Prens, kapıyı vurup çıkar. Oysa Peder Pirrone çıkmaya hazırlanmıştır; döner.

PEDER PIRRONE *(Kendi kendine)*: Ekselâns? Evet!... Ne yapalım!... İyi geceler!...

Böyle diyerek Prens'in kolonyasının üzerine

eğilen, omuzlarını silken, ellerine kolonya süren, sonra uzaklaşan Peder Pirrone'yi üstten görüş. Peder kapıda, tıraşsız yüzünü gösteren aynanın önünde durur... Yanaklarını yoklar.

Zincirleme.

SARAYIN KORİDORU.

Birbiri ardınca sarayın koridorları. Dipten koşarak ve gülerek, Prens'in oğullarından biri — F. Paolo — gelir.

F. PAOLO: Baba!... baba!... Don Calogero merdivenleri çıkıyor... *(Kahkahayla gülerek)* Frak giymiş.

Toplu haldeki ailede gülüşmeler.

TANCREDE: Frakla!

Prens'in gülüşü, ötekileri bastırır.

TANCREDE: Amca, bu haber seni Marsala çıkartmasından daha çok etkiledi!

Prens'in yüzünde buruk, mağrur bir tebessüm belirir, sonra peşinde oğulları ve Tancrède olduğu halde belediye başkanını karşılamak için hızla yürür. (Yanlamasına kaydırma ile izlenirler)

İğreti ve gülünç haliyle merdivenleri çıkan Don Calogero'yu üstten görüş. Tancrède ile alçak sesle konuşan Prens'e, alttan (çarpıcı) görüşle dönüş.

PRENS: Don Calogero beyaz kravat takmış.

TANCREDE *(gülerek)*: Ha, ha, ha!...
PRENS: İşte devrim yürüyor!
TANCREDE: Hımm!...

Toplu çekim: belediye başkanı, gözleri vahşî bir zevkle kıvılcımlanan Prens'e iki büklüm yaklaşır.

PRENS *(kendi kendine)*: Gerçekten fraklı... Ama ne frak!
CALOGERO *(eğilerek)*: Ah, ah!...
PRENS *(mırıldanarak)*: Ya papuçlar!... *(Derin bir nefes alır, sonra çok yüksek sesle ve çok soylu)* İyi akşamlar, Don Calogero!
CALOGERO *(elini acemice uzatarak)*: Öhöm, öhöm ... İyi günler, Prens. *(Karma karışık)* Karım pek iyi değil... biraz üşüttü.

PRENS: Çok üzüldüm.

CALOGERO: Ah, ah!... Teşekkür ederim, Prens... Onun yerine kızım Angelica geldiği takdirde Ekselânslarının beni bağışlayacağını umarım.

PRENS: Tabiî... Tabiî... *(Koluna girip götürerek)* Buyrun.

Prenses'in davetlilerle birlikte bulunduğu salona giden koridorda arkadan izlenirler.

CALOGERO: Bir aydır hep, sizinle tanıştırılmanın kendisini ne kadar sevindireceğini söyleyip duruyor; artık büyüdü, ah, ah!

PRENS *(kabul ettiğini göstererek)*: Küçüklüğünü hatırlıyorum. Çok tatlı bir çocuktu. Onu görmek hepimizi mutlu kılacak...

CALOGERO: Ah!... Evet... teşekkür ederim... Ah!

SALON.

Prens ve belediye başkanı, Prenses Maria Stella'ya doğru ilerlerler. Başkan, yolu üstündeki davetlileri selâmlar.

PEDER PIRRONE: İyi akşamlar.

CALOGERO: İyi akşamlar.

CONCETTA: İyi akşamlar, Don Calogero.

CALOGERO: İyi akşamlar, Matmazel.

Calogero, Prenses'in önüne gelince eğilir ve elini öper.

CALOGERO: Prenses.

MARIA STELLA: İyi akşamlar, Don Calogero.

Genel çekim, salonun havası ve ayakta duran

Prens ile başkanın yanında oturan Prenses'in (üstten) göğüs çekimi.

CALOGERO: Kızım bir dakikaya kadar burda olur. Tam hazırlanamadı, ama gelecek. Evimiz iki adım ötede. Zaten biliyorsunuz ya!

PRENS: Evet Don Calogero, biliyorum, bekleriz.

CALOGERO *(Prenses'e)*: Ih! Karım pek iyi değil, biraz soğuk almış.

MARIA STELLA: A, çok üzüldüm!

CALOGERO: Ben de, tabiî...

Prens, oturan bir rahibe doğru gider. Rahip ayağa kalkar. (İkisinin göğüs çekimi)

DON TROTTOLINO: Ekselâns, söylediğim gibi, zavallı kilisemiz kötü durumda.

PRENS: Onarmadınız şu halde?

DON TROTTOLINO: Hayır yapıldı!... *(İçini çekerek.)* Onarttım.

PRENS *(kendinden emin)*: Geçen yıl, sanırım...

Prens konuşurken dipte Concetta'nın Tancrède'in yanına geldiği görülür. Gülüşmektedirler.

DON TROTTOLINO: Ya, evet, fakat kornişler yeniden çatladı.

PRENS: Bunu önceden söylemiştim!

DON TROTTOLINO: Ama ne yapabilirim? Şimdi, yardım sandığı için fazla ağır harcamalara gitmem gerekiyor!

PRENS: Öyleyse, elinizden geleni yapın, geri kalanı İlahî takdire ait.

DON TROTTOLINO: Sizin gelişiniz de bir Ilahî takdir, Ekselâns!

Tancrède ile Concetta'nın göğüs çekimi... Birden Concetta'nın yüzü hareketsizleşir. Baktığı doğrultuda yıldırım geçişi ve salona giren beyazlar giymiş çok güzel bir genç kıza, Angelica'ya doğru öne kaydırma. Angelica'nın çarpıcı omuz çekimi: Ürkmüş olduğu hissedilir Fakat kendini çabuk toparlar ve gözlerini salonda dolaştırır... Bakışları, Tancrède doğrultusunda çok kısa bir süre duraklar. Topluluk üzerinde çevrinme: Prens'inkiler de dahil bütün gözlerde, — güçlükle yeniden gülümsemeye çalışan Concetta dışında — hayranlıkla karışık bir şaşkınlık okunmaktadır. Tancrède'in gözleri ise, bu yeni görünüme takılıp kalmıştır; hafifçe gülümser. Gözlerini eğen Angelica'nın çarpıcı omuz çekimi... Başını sallayan Don Ciccio'nun çarpıcı omuz çekimi... ve toplu çekim: Angelica, dikkatini Prens'e vermeden doğrudan Prenses'e doğru yürür ve babası — belediye başkanı — büyük bir övünçle ayağa kalkarken zarif bir reverans yapar.

MARIA STELLA *(omuz çekimi)*: Bu ne güzellik!...

CALOGERO: Öhöm! İzin verirseniz, Prenses?

ANGELICA *(reverans yaparak)*: Prenses.

MARIA STELLA: Angelica, hayatım; ah, ah! O kadar çok oldu ki seni görmeyeli. Ne kadar değişmişsin! Aslında da çok iyi bir değişiklik!

Başını kaldıran Angelica'nın boy çekimi. Sırtını kamburlaştırarak kravatını düzelten F. Paolo'

nun yanında sahneyi dikkatle izleyen Peder Pirrone'nin çarpıcı çekimi. Prens'e yönelen ve selâmlayan Angelica'ya doğru öne kaydırma. (Prens ile Angelica'nın göğüs çekimi; dipte sevinçten kendinden geçmiş belediye başkanı... ve biraz yaklaşan Tancrède.)

PRENS: Matmazel, böylesine güzel bir çiçeği evimizde görmek bizim için bir lütuf! Umarım ki... Umarım ki, sizi burada sık sık görmek mutluluğuna erişiriz.

ANGELICA: Teşekkür ederim, Prens. Görüyorum ki, sevgili babama öteden beri gösterdiğiniz lütfu benden de esirgemiyorsunuz.

Angelica, babasına dönerek gülümser... Sonra çekilir ve Concetta'ya yönelir. (Concetta'nın, Angelica'nın ve Peder Pirrone'nin göğüs çekimi)

ANGELICA: Nasılsınız Matmazel Concetta?

CONCETTA *(Angelica'yı öperek)*: Rica ederim, Angelica; küçükken birbirimize «sen» derdik.

ANGELICA: İyi akşamlar, Peder.

PEDER PIRRONE: İyi akşamlar, Angeiica.

Angelicada Concetta'yı öper ve aynı anda, bakışı, Concetta'nın omzu üzerinden Tancrède'in hem hayran, hem alaycı bakışlarıyle karşılaşır. Bu bakışmayı gören Don Calogero, omzuna vurarak Tancrède'i Angelica'ya doğru iter.

CALOGERO: Kont hazretleri, size kızım Angelica'yı tanıtmama izin veriniz.

Salon kapılarından birinin iki kanadını açarak seslenen bir uşağın çarpıcı omuz çekimi.

UŞAK: Ekselânslarının yemeği hazır.

Zincirleme.

YEMEK SALONU

Servis yerinden yemek salonuna giden uşakları izleyen çevrinme. (sonra kaydırma) Bütün davetlilerin yerlerini almış oldukları büyük masayı üstten görüş. Uşaklardan biri Prens'e bir yemek (pâté en croûte) sunar; Prens bir parça keser. (carpıcı göğüs çekimi sonra üstten genel görüşe dönüş) Herkes konuşmaktadır. Konuşmaların gürültüsü. Tancrède, öbür yanında somurtmuş oturan Concetta'yı biraz ihmal ederek Angelica'ya karşı atak davranmaktadır.

Bütün davetliler üzerinde hızlı çevrinme. (Bu çev-

rinme sırasında, konuşmalardan parçalar yakalarız)

DON TROTTOLINO: Ve böylelikle gönlüm rahatladı. İşte. *(Pâtè'ye bakarak)* Ah, ne güzel! Geleneğe uygun; üç katlı!

BAYAN TUMEO: Oh! ne güzel kokuyor!

PRENS *(tabağı uşağa geri vererek)*: Tamam!

DON TROTTOLINO: Nefis, nefis, nefis!

BAYAN TUMEO: Oh, oh, oh!

BAYAN ROTOLO *(Prens'e)*: Yolculuk yormadı mı sizi?

PRENS: Hayır, pek fazla değil.

MARIA STELLA: Size yemek vermediler mi hâlâ; özür dilerim.

GINESTRA *(yanındaki)*: Ah! Teşekkür ederim, hakikaten nefis!

MARIA STELLA: Şimdi gelir. İşte.!

DON CALOGERO: Oh! Rica ederim. Hah! Güzel değil mi? Güzel bir kız.

MARIA STELLA: Evet, evet, Concetta, evet.

Prenses ile komşusu Ginestra'nın göğüs çekimi.

GINESTRA *(yiyerek)*: Köy dışında yaptırttığım ev, Prenses, gösterişsiz... Gösterişsiz fakat rahat olacak.

MARIA STELLA *(yumuşak bir tavırla)*: Muhakkak, muhakkak.

PEDER PIRRONE *(çarpıcı çekimi)*: Ya!

GINESTRA *(biraz bayağı)*: Hayatımın geri kalan kısmını, sükûnet içinde geçirmek istiyorum!

İçmekte olan Angelica'ya doğru eğilen Tancrède'e dönüş.

TANCREDE: Herkesin iştahı yerinde görülüyor. İyi ki et suyu ile başlanmadı.[1]

Bakışlarını Tancrède'e saptayan ve yemeğini yemeyen Concetta'ya doğru çevrinme. Ginestra'nın yanındaki Prenses'e dönüş. Sonra yeniden davetliler üzerinde çevrinme ve yakalanan konuşmalar.

GİNESTRA: Zaten oldukça çalkantılı bir dönemde yaşıyoruz!

CALOGERO *(bir uşak bardağını doldurur)*: Teşekkür ederim. Doğru!

MIMI *(Concetta'nın dolu duran tabağını alır)*: Pardon! Oh, pardon!

CONCETTA: A!

CALOGERO *(kendisine içki koyarak)*: Bununla birlikte, unutulmaz günler yaşadık!

MARIA STELLA: Haklısınız.

CALOGERO *(Prenses'e)*: Ağızdan ağıza dolaşan bir tek parola vardı: «insan ve silâh». General, Sicilya'lıların bir işe şaka olsun diye kalkışmadıklarını anladı.

Büyük yudumlarla içer. Pirrone'nin, Angelica'nın, Tancrède'in ve Concetta'nın çekimi.

ANGELICA *(Tancrède'e)*: Peki siz, siz neden Garibaldi'cisiniz?

[1]Yemeğin başında, davetlilerin yemeklere karşı gösterdikleri ilgi dolayısıyle söylenen bir söz. Gerçekte, en aşağı altı dakika daha uzun sürmesi gereken bu yemeği Visconti, kurguda olduğu gibi çevirimde de kısaltmıştır.

TANCREDE: Öhö! *(Mübalağalı bir tavırla)* «Garibaldi'yi silâh arkadaşınız olmaya lâyık bulursanız, onun tek dileği var: Sizin safınızda vuruşmak». Bu, onun kendi sözleri, fakat bunun *(kendisine bakan Prens'in çarpıcı omuz çekimi)* o kadar yorucu olacağını hiç düşünmemiştim. *(Tancrède'e dönüş)* Hayatımda hiç o kadar yürümemiştim. *(Gülerek)* Ah! Gibelrossa'ya doğru o gece yürüyüşü!

Concetta'nın çarpıcı omuz çekimi; sonra boy çekimine ve — Tancrède öyküsüne devam ederken —, genel çekime dönüş.

DON ROTOLO *(Tancrède'e)*: Peki Bixio'yu, Bixio'yu tanıyor musunuz?

TANCREDE: Bixio, ha! Katırın biridir!

DON ROTOLO: Dediğim gibi, görüyor musunuz!

TANCREDE: Hepimiz de dik kafalı ve deli fişek adamlardık. Size, Bixio ile Lamasa arasında rasgele tanık olduğum bir sahneyi anlatsam... Ayrıca hükümet konağının alınışında da orday-dım, fakat çekip gitmeyi yeğledim.

Silinme ile genel çekime geçiş: Uşakların Prens'e sundukları pastalar hazır bulunanların hayranlıklarıyle karşılanır.

SESLER: O! pastalar!

Herkes konuşmakta. Bu gürültülü konuşmaları üstten görüş. Sonra göğüs çekimi ile Prenses'e ve komşusuna dönüş.

MARIA STELLA: Hayır, hayır, hayır.

GINESTRA: Fakat kent dışında bu böyle.
MARIA STELLA: Buna katiyen inanmam.
GINESTRA: Öyle, öyle.

Masanın genel çekimi (çeşitli konuşmalar).

TANCREDE: Masada servis yapılmayan bir ben kaldım.
MARIA STELLA: Mümkün değil.
GINESTRA: A, gerçekten mi?
MARIA STELLA: Gerçekten.
GINESTRA: Matmazel Caroline'e sorun.
MARIA STELLA: A, inanmam.!
GINESTRA: Neden olduğunu bilemem ama, böyle oldu!
CAROLINE: Evet, doğru. Ben de gördüm.
PAOLO: Çok güzel; göreceksiniz. Biraz daha alın.
TOTO: Teşekkür ederim.
CICCIO *(içerek)*: Böyle bir şarabı, yıllar var ki içmedim!
TANCREDE *(Angelica'ya)*: İnanın Matmazel, çok eğlendik.
EĞİTMEN: Hımm! Chablis «55».
TANCREDE: En çok da 28 Mayıs akşamı güldük. General'in, Origlione manastırının tepesinde bir gözetleme noktasına ihtiyacı vardı. Kapı, çalındı, tekmelendi, bağırıldı; açan yok. Tarik-i dünya rahibelerin manastırıymış meğer. Hah, hah, ha!
MARIA STELLA *(Peder Pirrone'ye)*: Unutmadan söyleyeyim Aziz Peder, yarın Saint-Esprit manastırına gideceğiz...
TANCREDE *(gülmeye devam ederek)*: Hah, hah!

MARIA STELLA: ... cennetmekân atamız Corbera'nın mezarında dua etmeye.

GINESTRA: Ah! Böyle şölenler, haftada bir iki kez olurdu.

Prenses'in acı mı, tatlı mı olduğu kestirilemeyen tebessümü. Dıştan, Tancrède ile Angelica'nın gülüşleri. Çevrinme, sonra bütün masayı dolaşan kaydırma.

DON TROTTOLINO: Bu muhterem rahibeler, Ekselânslarının gelişinden haberdar edilmişlerdi. Ziyaretiniz için hazırlık içinde olsalar gerek.

PRENS: Geldiğimizin ikinci günü oraya gitmeyi hiçbir zaman ihmal etmedik.

Angelica ile Tancrède'e bakan Prens'in omuz çekimi. Gülümsemektedir. Tancrède'e doğru eğilen Angelica'ya dönüş.

ANGELICA *(çok yavaş sesle)*: Peki, sonra ne oldu?

TANCREDE *(Angelica'ya doğru eğilerek; ikisinin göğüs çekimi)*: Anlatıyorum: Tassoni, Aldrighetti, ben ve birkaç kişi daha, kapıyı dipçiklerle kırmaya çalıştık. *(Öyküsünü dramatik bir biçimde şişiren Tancrède'in omuz çekimi)* Bana mısın demedi. Bir kalas bulmak için, yanda, bombalanmış bir eve koştuk. *(Dinlerken heyecanla parmaklarını kemiren Angelica'nın omuz çekimi. Tancrède dıştan devam eder)* Nihayet, kapı büyük bir gürültüyle devrildi. Girdik. Kimsecikler yok. Birden, koridorun dibinden, umutsuz bir yaygaradır koptu. Bunlar, *(Onun, sonra Concetta'nın, sonra Angelica'nın çekimi)* manastırın küçük kilisesine sığınmış ve sunağa doluşmuş rahibelerdi.

Gözlerini Tancrède'e diken, yüzünün bir kısmını yelpaze ile kapayan Angelica'nın omuz çekimi.

TANCREDE *(dıştan)*: Hah! Bu barut ve ter kokan pür heyecan dokuz-on gençten neden korktuklarını Tanrı bilir! Hah, hah! Bir görseydiniz zavallıları! *(Prens'in çarpıcı omuz çekimi)* Yaşlı ve kara giysileri içinde büsbütün çirkin, gözler yuvalarından uğramış, şeye hazır... öhöm, şehit olmaya hazır! Enikler gibi havlayıp duruyorlardı.

Önce, şuh tavrıyle Angelica'nın, sonra öyküye canı sıkılan ve Tancrède'e şaşkınlıkla bakan Concetta'nın çekimi.

TANCREDE *(başta dıştan)*: Tassoni bağırdı: «Maalesef... zaman yok. Bize genç rahibeler bulursanız yine geliriz.» Hah, hah! O kadar güldük ki, karınlarımız ağrıdı. İştahlarını kursaklarında bırakıp, küçük kralın askerlerine ateş etmek için dama çıktık. On dakika sonra da yaralandım. *(Öyküsünden memnun, yemeğe başlar)*

Aynı hınzır tavırla gülen Angelica'ya doğru çevrinme.

ANGELICA: Çok sulu bir grupmuşsunuz! Sizinle olmak isterdim.

TANCREDE *(ikisinin omuz çekimi)*: Orada olsaydınız, Matmazel, genç rahibeleri beklememize hacet kalmazdı. *(Güler)*

Son sözler boşlukta sanki patlar. Fakat bu çift anlamlı cinsel tahrike hedef olan Angelica, hiç alınmamıştır. Tersine, sonuna doğru kulak tırmalayıcı bir hâle gelen gürültülü bir kahkaha

ile katıla katıla güler. Kahkaha, masadaki kristalleri adetâ titretir.

Bu bayağı kahkahadan ürken Concetta, kalkar ve masayı terkeder. Sürüp giden bu gülüş Prens'in üzerinde de aynı tırmalayıcı etkiyi yapmaktadır. Sıkılan Prens, sonunda Concetta'yı örnek alarak kalkar. Prenses de aynı şeyi yapar; onu davetliler izler. Kahkahalarla sandalyesinin arkasına yaslanan Angelica'yı üstten görüş.

BAYAN TUMEO *(dıştan)*: Ne var? Neden gülüyor?

ANGELICA *(gülmeye devam ederek)*: Hah, hah, hah!

BAYAN ROTOLO *(dıştan)*: Ne oldu? Ben hiç bir şey aniamadım!

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: Evet, yarın.

PEDER PIRRONE *(dıştan)*: Şurası muhakkak ki, yemek nefisti.

TROTTOLINO *(dıştan)*: Angelica'nın sinirleri biraz gergin, beyaz şarabın işi bu. Alışkın değil.

Bu konuşmalar devam ederken, iyice öfkelenen, Tancrède'e seslenen ve —sakinleşen Angelica ile birlikte— yerinden kalkan Tancrède'e doğru giden Concetta'nın çekimi.

CONCETTA *(Tancrède ile karşı karşıya)*: Tancrède! Oh! Böyle kötü şeyler ancak yalnızken söylenir. Masada... kızların önünde anlatılmaz. Iıı, hiç değilse ben buradayken.

Döner ve hızla çıkar. Tancrède ile Angelica'nın çekimine devam. Angelica, sıkılarak başını önüne eğer.

Zincirleme.

PRENS'İN ÇALIŞMA ODASI. GÜNDÜZ.

Prens, çalışma odasında, elinde bir kitapla dolaşmakta. Gözünde kelebek gözlükler vardır. Düşünceli görünmektedir. Bir ara kitabı kapar, gözlüklerini çıkarır ve dalgın, köy alanına bakmak için pencerenin çifte perdesini aralar. Önde Prens'in sırtı olmak üzere, dışarda gördüklerine üstten bakış: Alanda çocuklar oynayıp bağırışmaktadır.

Bu arada, bütün şıklığıyle, alanı aşarak belediye başkanının evine giden Tancrède görülür. Önünde, elinde sepet bulunan bir uşak yürümektedir

PRENS: Bahçenin ilk şeftalileri. Ona vermeye gidiyor. *(Prens'in omuz çekimi)* Haklı olduğu muhakkak, ben de elimden geldiği kadar yardım edeceğim. *(Sessizlik)* Fakat biraz bayağı olduğunu da kabul etmeliyim.

Prens kendi düşündüklerine güler ve odaya döner

Zincirleme.,

DONNAFUGATA ALANI. GÜNDÜZ.

Tepesinde üç renkli bayrağın dalgalandığı bir heykelin göğüs çekimi. Dıştan Sicilya şarkıları. Alıcı indikçe, heykelin alanın ortasında bulunduğu ve şarkı söyleyen köylülerin heykele sırtlarını dayamış oldukları anlaşılır. Omuz çekiminde, köylülerin yüzlerinde çevrinme. Dipte, duvarlara

yapıştırılmış afişler görülmektedir: «Yaşasın plebisit!» Şarkı söyleyen köylülerin hepsinin şapkasında, üstünde «si» (evet) sözcüğü bulunan bir karton vardır. Alanın genel çekimi.[1]

Don Calogero, bir katırın üstünde, Prens Salina'nın sarayının dibindeki basamaklı bir sokağı tırmanmaktadır. Bazı adamlar, duvarlara plebisit ile ilgili afişler yapıştırmaktadır. Don Calogero, geçerken, adamlarla ters ters konuşur.

YAPIŞTIRANLAR: Günaydın Bay Başkan... Ellerinizden öperiz Bay Başkan...

CALOGERO: Daha aşağı yapıştırın şu afişleri! Bunlar okunmak için yapılmış! Sizde hiç kafa yok mu?

Yoluna devam eder, sokağın üst başına varır, sarayın önünden geçer ve uzaklaşır.

Donnafugata'nın küçük bir alanı. Köy sakinleri, iskemlelere oturmuş gevezelik etmektedir Ne söyledikleri anlaşılmaz.

Bir duvarın dibine bir eşek bağlanmıştır. Don Calogero, katırının üstünde gelir, durur ve iner Köylüler ayağa kalkıp selâmlarlar. Calogero, köylülere yaklaşır.

KÖYLÜLER: Ellerinizden öperiz, Bay Başkan, günaydın Bay Başkan...

[1] Bunu izleyen seçimle ilgili ayrımlar, Fransızca evirime aittir. İtalyanca evirimin kurgusu ve konuşmaları, bir yüzyıl önce Sicilya'da uygulanan ve anlaşılması güç seçim düzenin yansıtmaktadır.

Bir adam oy sandığıyle koşarak gelir. Don Calogero sandığa bakar.

ADAM *(çok heyecanlı)*: Oy sandığı, Bay Başkan! Nereye konacak?

CALOGERO: Oylama salonuna! Çabuk!

Adam sandıkla birlikte gider.

Bir köylü, Don Calogero'ya hitap eder.

BİRİNCİ KÖYLÜ: Dinle, Don Calogero; sen dostumuzsun, anlat şunu bize: Anlaşıldığına göre, bu plebisitte ancak bazı baylar oy kullanabilecek galiba?

Don Calogero, seçmenlerine izahat vermekten kurtulamayacağını anlar. Bir iskemle alır ve ters binerek karşılarına oturur.

CALOGERO: Seçmen listelerini yapan ben değilim. Kanun böyle, demokrasi böyle. Hiç bir şeyi olmayan oy veremez. Hiç bir şeyi olmadığına göre, söyleyecek sözü de yoktur. Bütün dünyada bu böyle.

BİRİNCİ KÖYLÜ: Şu halde, anladığıma göre, bu eşek benimse ben oy kullanabilirim?

CALOGERO: Evet bayım! Fakat aslında eşek senin patronun Pasquale Trepi'ye ait. O yüzden de sen değil, Trepi oy kullanıyor. Kanun böyle!...

BİRİNCİ KÖYLÜ: Yani... Bir bakıma... Eşek oy kullanıyor?

Don Calogero, şakayı hoş bulmuş gibi güler, fakat gülüşü zorakidir. Bir başka köylü sorar.

İKİNCİ KÖYLÜ: Beni dinle, Don Calogero... Biz, ne okuma biliriz ne yazma... İtlaya'da yeni bir kral çıkarıyorlarmış, o da vız gelir... Ama toprak...

CALOGERO *(sözünü keserek)*: Biliyorum! Fakat asıl olan, önce İtalya'nın kendisi. Devrimi bunun için yaptık. İtalya bir kere kurulsun, o zaman kanunlar yapılacak ve kanunlar yapıldı mı da, toprağınız olacak. Ve toprağa da, beklediğiniz için sahip olacaksınız! Yoksa, toprağı zorla işgal edip şimdi de zindanlarda çürüyen Cirgenti köylüleri gibi değil! Soylu bir kişi olan Prens Salina bile, italya için «evet» kullanacak.

Tepesinde üç renkli bayrağın dalgalandığı bir heykelin göğüs çekimi. Dıştan bir Sicilya şarkısı («La Bella Gigogi»). Alıcı indikçe, heykelin, alanın ortasında bulunduğu ve şarkı söyleyen köylülerin, heykele sırtlarını dayamış oldukları anlaşılır.

Omuz çekiminde köylülerin yüzlerinde çevrinme. Dipte, duvarlara yapıştırılmış afişler görülmektedir: «Yaşasın Plebisit!». Şarkı söyleyen köylülerin hepsinin şapkasında, üstünde «si» (evet) sözcüğü yazılı birer karton vardır.

Saraydan belediye başkanlığına giden yolun çekimi. Rüzgâr esmekte ve tozları kaldırmakta. Pazarlık giysileriyle birçok köylü. Seçmen grupları. Ellerindeki bayrağı sallayan göstericiler, bağrışarak alıcıya doğru hızla gelmekte.

BİR KADIN: Yaşasın İtalya!

BİR ADAM: Yaşasın İtalya! Yaşasın özgür İtalya!
BİR KADIN: Yaşasın plebisit! Yaşasın İtalya!
BİR ADAM: Yaşasın İtalya!
BİR KADIN: Yaşasın Plebisit.

Silinme. Birkaç saniye sonra, köy alanında, Prens'in —peşinde Peder Pirrone ve Don Onofrio Rotolo olduğu halde— saraydan çıktığı görülür. Rüzgâr hızla esmektedir. Gök kapalı, kurşunî ve kuşkulandırıcı; hava bunaltıcıdır.

Karışık insan sesleri, uzaktan bandonun çaldığı havalar, şarkılar. Alanda, yakınındaki sokaklarda, bayram günlerine özgü kara giysileriyle insan grupları, sessiz dikilmekte; buna karşılık gençlerden kurulu bir grup, ellerinde pankartlar, şapkalarının kurdelelerine sokuşturulmuş kocaman birer «evet», «La Bella Gigogi»nin bazı dörtlüklerini ve nakaratını söyleyerek sokaklarda dolaşmakta.

Zaman zaman yeğinleşen rüzgâr, duvarlardaki afişlerden parçalar koparmakta ve tozla birlikte, kâğıtları ve her çeşit süprüntüyü oradan oraya savurmakta.

┌─┐[1]

'Zzu Menico, meyhanesinin önüne birkaç masa yerleştirmiştir. Masalarda, çevrenin en varlıklı köylüleri ile il merkezlerinden gelmiş, otu-

[1] İtalyanca ve Fransızca evirimde kesilmiştir.

raklı bir eda ile ve yüksek sesle konuşan birkaç «yabancı» oturmaktadır.

BİR YABANCI *(gülünç kertede tumturaklı)*: Yeniden hayata kavuşan İtalya ile birleşmiş bir Sicilya'nın, yeni varlığı ve ilerleme yolundaki parlak geleceği için içiyorum.!

BİR ÇOCUK SESİ: Prens! Prens saraydan çıktı!

Bütün gözler, ve bu arada «yabancı»nınkiler, saraya çevrilir.

Gerçekten de Prens, sağında Peder Pirrone, sosolunda Don Onofrio Rotolo olduğu halde belediye başkanlığı doğrultusunda alanı geçmektedir. Prens'in törensel bir hali vardır; kara bir redingot ve silindir şapka giymiştir. Yolun bütün süprüntülerini havalandıran rüzgârdan korunmak için elini ikide bir gözlerine siper eder. (Üçünün göğüs çekimi ve izlemek üzere yanlamasına kaydırma)

PRENS: Böyle surat asmayın, Peder. Cenaze peşinden gitmiyorsunuz.

BİR KÖYLÜ *(kenardan selâmlayarak)*: Hizmetkârınız, Ekselâns!

PEDER PIRRONE: Rüzgâr! Şu pis rüzgâr!

PRENS: Tanrı'ya şükredin. Rüzgâr olmasa, hava kokan bir bataklığa döner. Hah!

Prens, yürürken, bir yandan mendilini çıkarıp ağzını burnunu kapatır. Yol üstündeki köylüler, Prens'i selâmlar.

KÖYLÜLER: Saygılar, Ekselâns. Hizmetkârınız. Ellerinizden öperim, Ekselâns. — Hizmetkârınız, Ekselâns. — Herkes oy veriyor. İyi. — Ellerinizden öperim, Ekselâns.

Kafile, büyük bir kalabalığın bulunduğu belediye binasına yaklaşır.

BİR ADAM: Hah! Prens...
BİR BAŞKA ADAM: Don Pirrone de geldi.

Çeşitli sesler üzerinde zincirleme.

BELEDİYE BAŞKANLIĞI. OYLAMA SALONU. *Oylama yeri olarak kullanılan belediye salonunda, Don Calogero, başkan olması dolayısıyle duruma hakimdir (genel çekim.).*

CALOGERO *(Oradakilere)*: Sırayla oy vereceksiniz, baylar. İlk oyu ilk gelen verecek.

Bir seçmen kendini tanıtır.

SEÇMEN: Contarini Filippo. *(Oyunu kullanır)*
BELEDİYE YAZMANI: Oyladı.

Prens kapıda belirir, fakat Don Calogero hemen farketmez. İçeri girmeden önce Prens, Peder Pirrone'ye, alaycı bir gülüşle fısıldar.

PRENS *(Peder Pirrone'ye, alçak sesle)*: Donnafugata'nın Danton'u.
CALOGERO: Baylar, burada kat'iyen... Ah!

Don Calogero, aynı anda Prens'i farkeder. Bütün sandık heyeti üyeleri saygıyla ayağa kalkar. Genç bir görevli, oy sırası bekleyen köylülere,

çekilip Prens'e yol vermeleri için işaret eder Calogero, sandığın üzerinden Prens'e iki oy pusulası uzatır: «evet» ve «hayır».

CALOGERO: Ekselâns, bu benim için büyük bir onurdur, çünkü... Eh! Ah!

Prens'in, «evet» yazılı pusulayı alan elinin çekimi. Prens, pusulayı, bir an baktıktan sonra, sandığa atar. Genel çekime dönüş: Başkan sevinçten uçmaktadır. Prens Don Onofrio'ya doğru döner ve oy kullanması için çağırır. Don Onofrio oyunu kullanır.

DON ONOFRİO *(«Evet» pusulasını sandığı atarken)*: Rotolo Onofrio!

BELEDİYE YAZMANI: Oyladı.

Belediye başkanı Peder Pirrone'ye de pusulaları uzatır, fakat Prens karışır.

PRENS: Hayır, hayır, Peder Pirrone burada oturmuyor.

CALOGERO *(hayal kırıklığına uğrayan topluluğa)*: Ah! Oylama işlemine birkaç dakika için ara verildi. *(Prens'e yaklaşarak)* Oh! Zatı âlilerinden, mütevazı bir küçük kadeh içki kabul etmelerini rica edebilir miyim? *(Çerçeve dışındaki hizmetçiye)* Bepina! Likörler! *(Prens'e kapıyı işaret ederek)* Lütfen.

BELEDİYE BAŞKANININ MAKAMI.

Başkanın makamı gösterişsiz bir odadır. Masanın arkasındaki duvarda Garıbaldi'nin bir portresi asılıdır. Fakat yanında da Victor-Emmanuel'in

portresi vardır. Bu, Prens'in gözünden kaçmaz. Yeni kralın yüzüne dikkatle bakar. Resmin kendisini etkilediği muhakkaktır; beğenmemiştir ve «Tanrım, ne kadar bet!» anlamına gelebilecek biçimde garip bir dudak büküşü vardır. Prens oturur; Don Onofrio ile Peder Pirrone ayakta dururlar. Bir hizmetçi girer ve masasının başında ayakta duran başkana, bir bisküvi tabağıyle bir likör tepsisi sunar. Başkan, tepsiyi derhal alıp Prens'e uzatır. Ağız ağıza Mossolis dolu, kaba görünüşlü on iki likör kadehinin çekimi: Dört yeşil, dört beyaz, dört kırmızı. Yeni bayrağı ansıtan bu basit simgeyi görünce, Prens'in dudaklarında bir gülümseme belirir.

PRENS: Beyazı alacağım. Teşekkür ederim. Sanırım en hafifi bu.

GINESTRA *(kısmen dıştan, kapının yanında ve yavaş sesle bir yazmana)*: Bourbon'ların bayrağına gecikmiş bir saygı ifadesi!

CALOGERO *(tepsiyi Don Onofrio'ya uzatarak)*: Siz?

DON ONOFRİO: Bugün hakikaten içemem. Ih! İyi değilim... Feci bir barsak bozukluğu!

CALOGERO *(biraz sert)*: Don Onofrio, böyle bir günde, barsaklarınızın bozukluğu ikinci planda kalır.

Belediye Başkanı tepsiyi Peder Pirrone'ye uzatır.

PEDER PIRRONE *(Eliyle reddederek)*: Hayır, teşekkür ederim, hiç içmem.

PRENS *(omuz çekimi)*: Bense, zevkle kabul ediyorum, Don Calogero.

Genel çekim.

CALOGERO *(çok mutlu, kadehini alır ve içer)*: Teşekkür ederim, Prens. Bir... Birkaç kelime söylemek isterdim, fakat, öhöm! Dedikleri gibi, büyük sevinçler, Prens, ifade edilemiyor.

Likörünü, hafif bir tiksintiyle içen Prens'in omuz çekimi.

Zincirleme.

DONNAFUGATA ALANI. GECE.

Belediye başkanlığı balkonunun kapıları açılıp da ellerinde büyük kollu şamdanlarla iki uşağın belirmesinden önce kalabalığın gürültüsü daha da çoğalır Bağırışmalar, alkışlar. Uşaklardan hemen sonra, belinde göze batacak biçimde üç renkli kurdelesiyle, Don Calogero görünür Oy tasnifçileri ve öteki belediye görevlileri, balkonda başkanın yanında yerlerini alırlar.

CALOGERO *(çok yüksek sesle)*: Büyük bir heyecanladır ki... *(Durur ve söylevinin cümlelerini unuttuğu için olsa gerek şaşırır. Sonra gözle görülür bir çaba harcayarak yeniden başlar)* ...Donnafugata bucağında seçimlerde elde edilen sonuçları ilân etmekle onur duyuyorum.

Karşıki balkonun, sarayın balkonunun çarpıcı çekimi: Prens, ayakta, sigarını içerek dinlemektedir. Fakat belediye başkanı tam sonuçları okuyacağı sırada, bir şeyler çalmaya başlayan

bando ortalığı gürültüye boğar, sesini bastırır. Başkanın yanındaki yardımcılardan biri bir işaret yapar. Don Ciccio'nun hınzır hınzır gülerek yaklaşmakta olduğu bandoyu üstten görüş. Şefe işaret eder.

CICCIO: Hey! Sakin olun! Müzik biraz erken!

Belediye başkanının, hazırladığı metni okumaya çalıştığı balkona dönüş.

CALOGERO *(Şamdanlardaki mumları üfleyen rüzgâr dolayısıyle güçlükle okuyarak)*: Bucak seçim komisyonu, bin sekiz yüz altmış yılı yirmi iki ekim günü, akşam saat altıda... *(Omuzlarını silkerek uzaklaşan Don Ciccio'nun çarpıcı çekimi)* lıı! Donnafugata bucağı ahalisinin plebisitte kullandığı oyları incelemek için toplandı. Sicilya halkı, anayasanın tayin ettiği kral Victor-Emmanuel *(şapkasını çıkaran Don Ciccio'yu yeniden çarpıcı üstten görüş)* ve onun meşru halefleri ile tek ve bölünmez bir İtalya istemektedir.

Başkanın sesini bastıran bando ve komşu balkondan bakışlarını devamlı Prens üzerinde saptayan Angelica'nın çarpıcı çekimi. Önce gülen sonra Angelica'ya gülümseyen Prens'in omuz çekimi. Söylevini tamamlayamayan belediye başkanına dönüş. Prens'i başıyle selâmlayıp gülümseyen Angelica'nın çarpıcı çekimi. Bu selâma karşılık veren Prens'in çarpıcı çekimi ve belediye başkanının bütün dostlarının telâş gösterdikleri balkona dönüş.

GINESTRA: Şişt! Şişt!
BELEDİYE YAZMANI: Kaçık bunlar!
BİR ADAM: Hâlâ devam ediyor ahmaklar!
BELEDİYE YAZMANI: İçki mi içirdiler ne, bunlara!
CALOGERO *(okumaya devam ederek)*: ... Bütün oylar toplanıp ve dök... dökümü... *(Şamdanlar dolayısıyle kötü okumaktadır)* ... bütün oylar toplanıp, toplanıp...

GINESTRA *(başkanın arkasında)*: Şişt!

Başkan yeniden okumaya davranır, fakat tam bu sırada beklenmedik bir esinti, uşakların bir çeşit kaygıyla tuttukları şamdanları tamamen söndürür. Sıkıntılı bir sessizlik anı.

CALOGERO *(karanlıkta okumaya çalışarak)*:... Bütün oylar toplanıp ve dökümü tamamlanıp, aşağıdaki sonuçlar elde edildi...

Yazmanlar, başkana bir parça ışık sağlayabilirler, o sırada alıcı, Prensi omuz çekiminde saptar.

CALOGERO *(dıştan)*: Kayıtlı seçmen: beş yüz on beş; oylayan: bey yüz on iki. «Evet»: beş yüz on iki.

«Ooo!» diye bağıran kalabalığın çarpıcı çekimi ve belediye başkanının bulunduğu balkona dönüş.

CALOGERO: «Hayır»: Sıfır!

Bütün topluluklardan alkışlar ve bando. Bulunduğu balkonda sonucu alkışlayan Angelica'nın çarpıcı çekimi. Halkı selâmlayan belediye başkanına dönüş ve Prens'in çekimi. Prens döner, çünkü arkasından göğe muazzam bir hava fişeği yükselmiştir. Üç renk özellikle göze çarpmaktadır. Gülümser.

Zincirleme.

[1]

SARAYIN SALONLARI. ŞAFAK ZAMANI.

Prens, şafağın pencerelerden giren soğuk ışıklarıyle biraz aydınlanmaya başlayan henüz dağınık salonları, ayağındaki kabaralı ayakkabılar yüzünden ağır adımlarla geçer

Giriş salonunda, önünde koşuşan Bendico (köpek) ve yataktan henüz kalkmış görünen ceketsiz bir uşakla birleşir

Uşak, Prens'e tüfeği ve av çantasını uzatır ve,

[1] Kurguda kesilmiştir.

—Prens, Bendico'nun sevgi gösterilerinden sakınırken— bunları Prens'in boynuna asmasına yardım eder.

PRENS *(evin sessiz havasını bozmamak için alçak sesle Bendico'ya)*: Sen git yat, hadi! Git. Biliyorsun, bu işler sana göre değil.

Bunu Bendico da biliyordur, fakat yine de bahçede Prens'in peşinden gider.

Zincirleme.

KIRLAR. ŞAFAK ZAMANI.

Kırları çok üstten görüş: Prens ve Ciccio, tüfekleri ve peşlerinde iki köpekle yürümektedirler. Uzaktan çan sesleri. Yükselen güneşle birlikte, yürüyüşle ilgili peş peşe silinmeler. Kuş sesleri. Birden yanlarında bir tavşan, buğday tarlasına dalar. Prens, o anda tüfeğini omuzlar ve ateş eder. Ateşle birlikte, lekesiz mavi bir gökyüzüne doğru havalanan kuşları alttan görüş. Tavşana doğru atılan köpeklere dönüş ve silinme. Prens ve Don Ciccio, bir sırtta, vurulan tavşanı astıkları büyük bir ağacın yanında mola vermişlerdir. Prens, azığını yemektedir. Kendisinden birkaç metre ötede, köpeklerin yanında kendisi gibi bir şeyler atıştıran Don Ciccio'ya bakmaksızın... (ikisinin toplu çekimi)

PRENS: Ya siz, Don Francesco, 22 Ekim'de nasıl oy verdiniz?

DON CICCIO *(Soru üzerine boğulur gibi olur)*: Öhöm! Ah! Ooo!

PRENS: Neden korkuyorsunuz? Köpeklerden ve rüzgârdan başka kimse yok burada!

DON CICCIO: Bağışlayın, Ekselâns, sorunuz gereksiz. Biliyorsunuz ki, Donnafugata'da herkes «evet» kullandı. Hattâ, tereddüt edenlere, bu şekilde oy vermeyi sizin tavsiye ettiğiniz söyleniyor.

PRENS: Evet, doğru. *(Sessizlik)* O halde, «evet» kullandınız?

Don Ciccio yerinden kalkar ve Prens'e yaklaşır, sonra yeniden uzaklaşır... Ve, yüzü görünüme dönük, durur.

DON CICCIO: Hayır, Ekselâns. Ben, hiç olmazsa, ben «hayır» kullandım! «Hayır»! Bin kere, on bin kere «hayır»! *(Prens'e dönüş. Dıştan)* Evet, biliyorum, Ekselâns; bana ne söylediğinizi çok iyi biliyorum. Zorunluk, *(İkisinin çekimi)* birlik, beraberlik!... Belki de siz haklısınız. Ben, siyasetten hiç bir şey anlamam. Bütün bunları başkalarına bıraktım. Fakat Francisco Tuméo dürüst bir adamdır, başarıya ulaşamamış, fakir ve sefil, pantalonları harap bir sanatçı. Fakat ben, gördüğüm iyilikleri unutmamışımdır.

Prens'in çarpıcı omuz çekimi, sonra ikisinin boy çekimine dönüş. Don Ciccio, konuşurken şapkasını çıkarır.

DON CICCIO: Siz de biliyorsunuz, Ekselâns, daha Calabre düşesi olduğu sıralarda kraliçe İsabelle'dir, yani bir Bourbon'dur öğrenimimi sağlayan,

bugün ne isem o duruma gelmemi mümkün kılan. Donnafugata'nın en büyük kilisesinin orgcusu, Ekselânslarının teveccühlerine mazhar olmuş biri ve *(şapkasını başına kor ve yine görünüme döner)* büyük sefalet yıllarında, annem Saray'a bir dilekçe gönderdiği zaman beş altın derhal geldiydi... Ölüm kadar mutlak! *(Cümlenin sonunda kollarını göğe kaldırarak, güneş içindeki kırları seyreder)* Ve eğer, bugün, bu kutlu kralllar ve bu güzel kraliçeler, göğün yüceliklerinden bize bakıyorlarsa ne diyecekler? Leonardo Tuméo'nun oğlu onlara ihanet etti mi? Hayır, hayır, Ekselâns, hayır. *(Prens'in omuz çekimi. Dıştan)* Hiç olmazsa yukarda, cennette, hakikat biliniyor!

Şapkasını öfkeyle yere çaldıktan sonra Prens'in birkaç metre ötesinde yere oturan Ciccio'ya, göğüs çekimi ile dönüş.

DON CICCIO: Ekselâns, bir kere olsun, ne düşündüğümü söyleyebilecekken Calogero Sedara denen şu kan emici beni sıfıra indirdi! Sanki hiç yokmuşum gibi yaptı! Ben, Don Francesco Tuméo Lamanna, Donnafugata büyük kilesisinin orgcusu! Onun gibi yüz bin tanesini cebimden çıkarırım! Bir de mazurka ithaf ettim ona, kendi bestelediğim... Iıı... O iddialı kızının doğumu dolayısıyle.

PRENS *(çarpıcı omuz çekimi)*: Sakin olun Don Francesco, biraz sakin olun hadi! Sadakatinizi ve bağlılığınızı takdir ediyorum, fakat halkın, Garibaldi'nin zaferleri dolayısıyle heyecana kapıldığını da hesaba katmanız gerek! Bu plebi-

sit, anarşiye karşı tek ve en acil çareydi, inanın bana! Bütün bunlar, bizim için ehveni şerdir! Savua kralı, ne de olsa bir kral! Bu olaylar dizisinde, bağlı olduğunuz kimselerin çıkarları örselendi, tamam, fakat ölmedi; evet onlar daima canlı ve daima geçerli. *(İkisinin boy çekimi. Devam eder)* Her şeyin eskisi gibi kalabilmesi için bazı şeylerin değişmesi tabiî gerekli. Umalım ki, yeni doğan İtalya, burada Donnafugata'da da, bu görünüşüyle uzun süre yaşasın.

DON CICCIO *(başlangıçta dıştan)*: Fakat ben, «hayır» demiştim. *(Şapkasını yerden aldıktan sonra Prens'in çok yakınına sokulur. İkisinin çekimi)* Belediyedeki bu domuzlarsa, benim oyumu yuttular, hazmettiler ve kendilerine benzeyen bir boka çevirdiler. Ben «hayır» dedim, onlar beni «evet» demiş gösterdiler! Sadık bir uyruk olarak oy verdim, onlar ise beni gizli bir Burbon taraflısı yapıp çıktılar. Şimdi herkes Savua taraflısı, ama ben Savua'lıları... Her sabah bir düzinesi ile kahvaltı ediyorum Savua'lıların ben!

Don Ciccio, şapkası elinde, yeniden gidip köpeklerin yanına oturur. (İkisinin toplu çekimi için geriye kaydırma) Ciccio, köpeklere yiyecek verir. Prens, yavaşça yerinden kalkar ve ağaca asılı tavşanın yanına giderek okşar.

PRENS: Don Francesco!

DON CICCIO: Ekselâns?

PRENS: Siz burada herkesi tanırsınız; söyleyin bana, Donnafugata'da Don Calogero hakkında gerçekten nasıl düşünürler?

DON CICCIO: Eh! bağışlayın beni, Ekselâns, düşüncemi, yeteri kadar açıklıkla anlattım sanıyordum.

PRENS: Don Calogero ve ailesi hakkında gerçeği öğrenmek beni çok ilgilendiriyor.

Prens, tüfeğine sonra tavşana bakar.

DON CICCIO: Gerçek şu ki Ekselâns, Don Calogero çok zengin ve ayrıca çok nüfuzlu, cimri ve şeytan gibi zeki. Ekselânsları, onu...

Don Ciccio kalkar, Prens'in yanına gider. (öne kaydırma, hafif üstten görüş) Yine karşı karşıyadırlar.

DON CICCIO *(anlatışını güçlendiren jestlerle devam eder)*: geçen Nisan ve *(temel müzik)* Mayıs'ta görmeliydiler. Bütün bölgede, bir yarasa gibi her yana, her yere uçuyordu. Arabayla, katır sırtında yada yayan; kar, yağmur, rüzgâr demeden! Ve geçtiği her yerde, gizli dernekler kuruluyor, gelecek olanlar için zemin hazırlanıyordu. *(Bir yaprak sigarası yakan Prens'in omuz çekimi, sonra ikisinin çekimi)* Cezalandırılmamız için Tannrı'nın gönderdiği tam bir belâ, Ekselâns! Ve daha bir şey görmedik: Don Calogero'nun meslek hayatının henüz başındayız! Birkaç aya kadar, Torino Parlâmentosuna milletvekili olacak, bu muhakkak. Birkaç yıla kadar da, Kilise'nin malları yok bahasına satışa çıkarılınca, Marca topraklarını, Fondachello topraklarını, bilmemneyi alıp bütün eyaletin en büyük toprak sahibi haline gelecek. *(Prens alandan çıkar. Don Ciccio'ya doğru öne kaydırma)* İşte

Don Calogero bu, Ekselâns! Yeni adam, hıh! Bitki gibi boy atan, püf! Dünyanın bu halini görmek ne acıklı!

Görünümü seyreden Prens'e dönüş — arkadan —.

PRENS *(dönmeksizin)*: Peki ötekiler, ailenin geri kalanı. *(Başını çevirir)* ...Onlar nasıldır?

DON CICCIO *(omuz çekimi)*: Ekselâns, Don Calogero'nun karısı, onu yıllardır kimse görmedi. Benden başka... Belki de ben tekim. Yalnız kiliseye ayine gitmek için çıkar... Birinci ayine, saat beştekine... Kimsenin bulunmadığı ayine. Onu görmek için bir keresinde yataktan, ava çıkmak için kalktığım saatten daha da erken kalktım. Erkekçesine Ekselâns, çok güzel. *(Konuşarak yürür)* Don Calogero gibi çirkin biri, onu erkeklerden saklamak istemekte haksız sayılmaz. *(Prens'in çarpıcı çekimi. Dıştan)* Bununla birlikte, en kapalı evlerin sırları bile sonunda ortaya çıkar: Hizmetçilerin anlattığına göre Donna Bastiana, bir... *(Ciccio'ya dönüş)* Bir hayvandan farksız. Okuma bilmiyor, yazma bilmiyor, saatten anlamıyor, hemen hemen konuşmasını beceremiyor, hattâ öz kızını bile sevmekten aciz. Yalnız... Iıı, yatağa almaya yarar; o kadar! *(Dolanır ve Prens'e tepeyi gösterir)* Zaten başka türlü de olamaz, Ekselâns! Donna Bastiana kimin kızı biliyor musunuz? Runci'deki yarıcılarınızdan birinin kızıdır. Yarıcının adı Pepe Giunta'dır.

Yeniden, ikisinin karşı karşıya çekimi. Ciccio,

büyük bir kızgınlık içinde görünmektedir ve sonunda, kendisini dikkatle dinleyen Prens'in hâkimiyeti altında, oturur.

DON CICCIO: Ve o kadar pis kokardı, o kadar pis ve vahşî idi ki, Boklu Pepe diye çağırırlardı. Kelimeden ötürü özür dilerim, Ekselâns. Bir sabah Don Calogero Bastinana'yı kaçırdı, iki yıl sonra da ihtiyarı, Rampinzeri yolu üstünde, sırtında on iki saçma ile ölü buldular! *(Haç yapar)*

Zincirleme.

PRENS'İN ODASI.

Üzgün görünen ve ağlar gibi sesler çıkaran Prenses'i yatağının içinde üsten görüş.

MARIA STELLA: Bu bir rezalet! Bir rezalet! Hi! Bense Concetta ile evleneceğini sanmıştım, ha! Kendi cinsinden bütün liberaller gibi hainin biri! Önce krala ihanet etti, şimdi de bize. *(Ağlarken burnunu siler)* Riyakâr yüzüyle *(Alanda, Prens'in kaşıkla bir bardağı karıştıran elleri)* Döktüğü dillerle, iğrenç davranışıyle! Bizim kanımızdan olmayanların evimize girmesine göz yummasaydık böyle olmazdı işte. İhi, hi, hi!

Ancak görünen Prens, bardağı karısına uzatır.

PRENS *(dıştan)*: Hadi! İç. İç şunu!

Prenses'in zırıltısı devam ederken, ropdöşambırıyle Prens'e dönüş. Omuz çekimi.

PRENS: Of, of. *(Karısının zırıltıları üzerine ona doğru döner)* İç... İç...

MARIA STELLA *(dıştan)*: Her zaman söyledim, ama dinleyen olmadı. *(Prenses'e dönüş)* Buzüppeye ben hiç bir zaman tahammül edemedim! Yalnız sen aklını bozdun onunla. İşte şimdi de *(Prens'e dönüş. Dıştan)* Seni, amcasını, Prens Salina'yı, gönül eğlediği mutsuz kızın babasını, o baldırıçıplağa, o aşiftenin babasına yollamak küstahlığını gösteriyor. *(Yatağının içinde ağlayan Prenses'e dönüş)* Fabrice, yapmamalısın bunu... Yapmamalısın bunu... Yapmamalısın... *(Ağlar)*

PRENS *(dıştan)*: Yeter!

MARIA STELLA *(Prens'in çok öfkeli çıkışı üzerine ağlayarak)*: Aha, aha, aha

Çok sinirli görünen Prens'e dönüş.

PRENS: Gülünç olma. Ne söylediğini bilmiyorsun! Angelica, orospu değil; belki olur, ama şimdi o da ötekiler gibi bir genç kız. Ötekilerden daha güzel ve yalnızca iyi bir evlenme yapmak istiyor. Tancrède'imize de belki biraz âşık, herkes gibi yani.

MARIA STELLA *(Ağlayarak)*: Aha, aha, aha!

PRENS: Ve çok parası var Stella, çok. Büyük kısmı bizim paramız, ama Don Calogero tarafından iyi, hattâ fazla iyi işletilmiş bir para. *(Prenses ağlar)* Tancrède'in ise, bütün bunlara ihtiyacı var. O bir senyör... Cebi delik. Yığınla paraya ihtiyacı var. *(Ropdöşambırını çıkarıp, üfleyip söndürmek üzere lambalardan birine doğru yürür. Prenses ağlar)* Concetta'ya gelince, Tancrède ona hiç bir şey demedi. Şu halde bir hain değil. Genç bir adam... *(Tereddütlü)* Zamanına uyan, o

kadar. Özel hayatında olduğu kadar siyasette de.....

MARIA STELLA *(dıştan ağlayarak)*: Hi, hi, hi!

PRENS *(kendi kendini inandırarak)*: Gerçekte, şimdiye dek gördüğüm en hoş çocuktur. Ve sen de Stella, bütün bunları benim kadar bilirsin.

Prens, bir başka lambayı da söndürür ve ağlamaya devam eden karısının yanına yatar.

MARIA STELLA *(ağlar gibi)*: Fabrice, hayır, Fabrice!

Prens, ona doğru döner. Uzanmak üzere yatağa oturmuştur. Çok öfkelenmiş görünmektedir.

PRENS *(bağırarak)*: Ayrıca, evimde bağırılmasını da istemem. *(Yatağa eliyle vurur)*

İkisini üstten görüş.

MARIA STELLA: Oh!

PRENS: Odamda! Ve hele yatağımda hiç!

MARIA STELLA *(bozularak)*: Hi!...

PRENS: Yetişir bu «yapmalısın», «etmelisin»ler! Kararı ben veririm ve senin aklından bile geçmezken verdim bile!

MARIA STELLA: Ah! Oh!

PRENS: Şimdi yetişir!

MARIA STELLA: Oh!

PRENS: Uyu.

MARIA STELLA: Hi *(ağlar)*

PRENS: Yarın sabah ava gidiyorum, erken kalkmalıyım.

MARIA STELLA: İhi, ihi, ihi!

PRENS: İyi geceler, hayatım.

Prens, böyle diyerek Prenses'e doğru eğilir, alnından öper ve uyumak için döner. Prenses ise tersine, bir an kaskatı kalır, sonra haç yapar ve tesbihini çıkarıp mırıldanarak çekmeye başlar.

Kararma.

KIRLAR. ŞAFAK ZAMANI.

Prens ve Don Ciccio, omuzlarında tüfekleri, yanlarında köpekleri, kırlarda yürümektedirler.

PRENS: Geçen gün, vahşî anne ile dışkılı dede dahil her şeyden bahsettiniz bana, Don Francesco, fakat beni ilgilendiren şey hakkında, matmazel Angelica hakkında hiç bir şey söylemediniz...

Bir ağacın yanında dururlar. (ikisinin çekimi)

DON CICCIO: Eh! Kız için diyecek yok; kendini gösteriyor. Bütün güzelliğini almış annesinin; dedenin pis kokusu da yok. Üstelik akıllı da. Hakiki bir hanım. Kolejden döndüğünde bir akşam beni çağırttı ve benim eski mazurkayı çaldı bana. Kötü çalıyordu ama, bu da bir şeydir! O kara saçları, iri gözleri, cildi... Göğüsler, of! öf! Boklu'nun kokusuyle ilgisi yok! Yatak çarşafları misk kokar onun.

PRENS: Sakin olun, sevgili Francesco, sakin olun! Bundan böyle, Matmazel Angelica'dan daha saygıyla söz edeceksiniz.

İkisinin karşı karşıya baş çekimi.

PRENS: Bugün Don Calogero'dan yeğenim Tancrède için kızını istiyeceğim. Haberi ilk öğrenen sizsiniz, fakat bu ayrıcalığı da ödeyeceksiniz. Saraya döndüğümüzde sizi, köpeklerle birlikte silâhlığa kapatacak ve ancak Don Calogero'yu ziyaret ettikten sonra serbest bırakacağım. Daha önce hiç bir şey sızmamasını istiyorum. Hadi gidelim!

Genel çekim. Prens yürür. Ciccio, deliye dönmüş bir şekilde peşinden gider.

DON CİCCİO: Ekselâns, bu feci bir şey! Sizin yeğeniniz, düşmanlarınızın, sizi hep arkadan vurmuş olanların kızlarıyle evlenemez. Sandığım gibi onu baştan çıkarmaya çalışmak, bir fetih olurdu, fakat böylesi teslim olmak demek-

tir. Falconeri'lerin ve Salina'ların sonudur bu.

Ciccio bir ağaç gövdesine oturur. Önden giden Prens, döner ve çok öfkeli bir şekilde

Ciccio'nun üstüne yürür, yakasına yapışır, vurmaya hazırlanır, fakat vaz geçer. Ciccio'nun şapkası yere düşer.

DON CİCCİO: O! O! Ekselâns!

PRENS: Bu evlenme, hiç bir şeyin sonu değildir. *(Kükreyerek)* Tersine, bu bir başlangıçtır! Ve ayrıca, en güzel geleneklerden biridir de. *(Ciccio'yu bırakarak)* Bazı şeyler var ki;

anlayamazsınız. Şimdi dönelim. Anlaşmamızı da unutmayın.

DON CICCIO: Ihım! Evet... ıhım!

Bir an yerden şapkasını alan, köpeklerin tasmalarını toparlayan Ciccio'nun üzerinde durulur. Kırların genel çekimi. (müzik) Ciccio, Prens'e yetişir.

Zincirleme.

PRENS'İN ÇALIŞMA ODASI.

Prens, yazı masasının önünde aşağı yukarı gezinirken konuşmaktadır, sonra oturur.

PRENS: Rollerimizi değiştirmeye çalışmayın Don Calogero ve ortalığı velveleye vermeyin! Sizi buraya benim çağırttığımı da unutmayın.

Geriye kaydırma ile odanın genel çekimi elde edilir. Belediye başkanı masanın öbür yanında oturmaktadır. Odanın bir köşesinde ise Peder Pirrone.

PRENS: Size, yeğenim tarafından yollanan bir mektubu aktarmak istiyorum. *(Bir kâğıdı açar ve kelebek gözlüklerini takar)* Dün gece aldım. Evet dün geceydi... Mektupta kızınıza olan tutkusunu açıklıyor. Beni de... beni de Matmazel Angelica'yı istemekle görevlendiriyor. *(Prens'in göğüs çekimi)* Şimdi de, sizin ne düşündüğünüzü öğrenmek sırası bana geldi.

CALOGERO *(Calogero'nun çekimi. Şaşırır, güler, sonra ciddileşir)*: Bağışlayın, Prens... (Sessizlik) Fakat bu... O kadar şaşırtıcı ki! Hımmm!

Söyleyecek bir şey bulamıyorum... Kızımın kalbinden ve kafasından geçenleri... Geçenleri biliyorum... Ve Don Tancrède'in... Hımmm! Bize büyük onur veren duygularının... Hımm! tamamen karşılıklı olduğunu söyleyebilirim sanırım.

Odanın genel çekimi. Prens yerinden kalkar, masayı dolanır, belediye başkanına yaklaşır, başkanı tutup havaya kaldırır, iki yanağından öper, küttedek iskemlesine bırakır ve uzaklaşır. Bu kucaklaşmadan çok heyecanlanan başkan, yanaklarını eliyle yoklar ve kalkar. Peder Pirrone, başkanın kendisine uzattığı eli görmeden geçer ve doğruca Prens'e gider.

PEDER PIRRONE *(Prens'e)*: Tanrıdan bu evliliği korumasını diliyorum... sizin sevinciniz benim de sevincim oldu.

PRENS *(sinirli)*: Teşekkür ederim, Peder, teşekkür ederim.

Peder, o zaman belediye başkanına döner ve elini sıkar.

PEDER PIRRONE: Bravo! Bravo!

CALOGERO: Ah!

Odanın bir köşesine çekilen Peder'i izleriz. Çekilirken barometreye dokunur ve mırıldanır.

PEDER PIRRONE: Hımm! Hava kötülüyor!

Hafif alttan görüşle Prens'e dönüş.

PRENS: Don Calogero, önünüzde adlarını tek tek sayabilsem, Charles d'Anjou ile Sicilya'ya gelen ve Aragon'lar, İspanyollar ve Burbon' lar zamanında serpilmeye devam eden Falconeri'lerin ne kadar ünlü olduklarını hatırlamanız güç olmaz. Krallığın vasalları, İspanya' nın en soyluları ve Saint - Jaques şövalyesi rütbesini taşıyan kimselerdi... Fakat Falconeri' lerin ününden söz etmek benim için ne kadar kolaysa *(geçen her ünlü adla birlikte kafasını sallayan başkanın çarpıcı çekimleri)* — zaten siz de çok iyi biliyorsunuz — yeğenim Tancrède'in servetinin, bugünkü durumuyle adı kadar olduğunu ileri sürmek de ne yazıkki o kadar güç. *(Büyük bir dikkat ve biraz da kaygıyla dinleyen başkanın göğüs çekimi; dipte, burnunu dua kitabına sokmuş Peder Pirrone. Prens dıştan devam eder)* Don Tancrède'in babası, sevgili biraderim, sizin ileriyi gören bir baba sayacağınız çeşitten değildi, ve görkemli hayat biçimi, sevgili yeğenimin varlığını çok sarsmıştır. *(Başkana yaklaşır. Ikisinin karşı karşıya çekimi)* Fakat, Don Calogero, bütün bu felâketlerin, bu yanan toprakların ve kalplerin sonucu olarak Tancrède ortaya çıkmıştır. Bizim gibi insanların bildiği bazı şeyler vardır. Muhakkak ki, bir Tancrède'in üstünlüğünü, inceliğini ve çekiciliğini, ataları yarım düzine kadar serveti har vurup harman savurmadan, elde etmek imkânsız olur. Bu, hiç olmazsa Sicilya'da böyledir.

CALOGERO: Fakat, Ekselâns, bütün bunları, hat-

tâ daha fazlasını biliyorum. Fakat aşk, Ekselâns, aşk; hepsi bu! Ve ben, bu konuda konuşabilirim. Şimdi beni dinleyiniz; ben kibar bir âlemde yaşayan bir insanım. Ve ben de açık kartla oynayacağım. Bu çocukların, ondan sonra neye bel bağlayacaklarını bilmeleri gerekir. Evlilik sözleşmesinde, ben, kızıma Settesoli malikânesini vereceğim. Hım!

Gıcık tutmuş gibi hafifçe öksüren Peder Pirrone'nin çarpıcı çekimi. Belediye başkanı kurumlu bir şekilde konuşarak, bölgeyi gösteren bir haritaya doğru yaklaşır. (haritaya doğru öne kaydırma)

CALOGERO: Buğday yetiştirilen, bin hektardan az fazla bir toprak. Birinci nitelikte, bakımlı ve havadar ve Gibildolce'de beş yüz hektar bağ ve zeytinlik. Bir görseniz, öf! öf! öf! öf! Ve düğün günü, erkeğe, her biri on bin altın onsluk yirmi kese vereceğim.

Yeniden öksüren Peder Pirrone'nin çarpıcı çekimi, sonra odayı adımlayan Prens'in çekimi ve başkana dönüş.

CALOGERO: Ya! Ya! Ailem benim için her şeydir.

Bu sözler üzerine, zihni başka yerde olan Prens'in omuz çekimi. Ansızın gözünün önüne Don Calogero ile ailesinin görüntüsü gelir ve gamı dağılır, Don Ciccio'nun (avdaki konuşmalarından birinde) söylediklerini duyar gibi olur...

Zincirleme.

DONNAFUGATA KİLİSESİ. İÇ.

Don Ciccio'nun (dıştan) anlattıkları dolayısıyle Prens'in hayalinde, saat beş sularındaki haliyle kilise belirir. Kilisenin kubbe altında kimsecikler yoktur. Bu saatlerde sessizlik tamdır.

Dua eden ve kalkmaya hazırlanan bir kadının çekimi. Bir sütunun arkasına saklanmış Don Ciccio'ya doğru hızlı kaydırma. Don Ciccio, görülmemek için günah çıkarma kulübesine dalar ve gözetler. (Ciccio'nun omuz çekimi)

DON CICCIO *(dıştan ses)*: Ekselâns, Don Calogero'nun karısı... Onu yıllardır kimse görmedi. Benden başka... Belki de ben tekim. Yalnız kiliseye ayine gitmek için çıkar... Birinci ayine, saat beştekine... Kimsenin bulunmadığı ayine. Onu görmek için bir keresinde yataktan, ava gitmek için kalktığım saatten daha erken kalktım. Erkekçesine, Ekselâns, çok güzel!

Donna Bastiana, — belediye başkanının karısı—, kalkar; (göğüs çekimi) büyük, kara bir şalla örttüğü ince yüzü güçlükle seçilir. Kilisenin kapısına gider. Kapıda, karısını aramaya gelen Don Calogero bir şeytan gibi karşısında biter, kimseye göstermemek için Donna Bastiana'nın önüne geçer ve kilisede başka kimse olup olmadığını bir çeşit kaygıyla kollar. Sonra çıkarlar.

DON CICCIO *(dıştan ses)*: Don Calogero gibi çirkin biri, onu erkeklerden saklamak istemekte haksız sayılmaz.

Kulübedeki Don Ciccio'nun omuz çekimi.

Zincirleme.

PRENS'İN ÇALIŞMA ODASI.

Dalgın görünen Prens'in omuz çekimi.

DON CALOGERO *(dıştan)*: Tabiî bana pek bir şey kalmayacak, fakat bir kız evlât... Kız evlâttır... *(İki adamın genel çekimi)* Ve nihayet, Prens, söyleyeceğimin, İmparator Titus ile Kraliçe Berenice'in aşkından gelen sizi pek etkilemeyeceğini biliyorum; fakat bizler, Sedara'lar, Majesteleri Dördüncü Ferdinand'ın tevcih ettiği ünvan dolayısıyle, bizler de soyluyuz.

Prens, gülerek başkana yaklaşır ve omuzuna vurur.

CALOGERO: Öyle... öyle...

PRENS: Bravo! Don Calogero! Bravo! *(Sessizlik, duruş, uzaklaşır)* Allahaısmarladık.

CALOGERO: Gerekli bütün kâğıtlar bende duruyor. *(Prens, kapıyı vurarak çıkar)* Müracaat etmem gerekiyor. O zaman, yeğeninizin bir «baronne» ile evlendiği anlaşılacak... Evet genç «baronne» Sedara de Briscotto.

Peder Pirrone kalkar, belediye başkanına doğru gider ve elini sıkar.

PEDER PIRRONE: De Briscotto!

CALOGERO: Evet.

PEDER PIRRONE: O! O! Tebrikler, Don Calogero!

Ve Peder de, Prens'i taklit ederek, başkanı orada bırakıp kapıyı vurarak çıkar.

CALOGERO *(boşuna alakoymaya çalışarak)*: Don Pirrone, bütün belgelerim kurallara uygun... Yalnız... Yalnız bir küçük imza eksik. Ha!

Odada biraz bozulmuş olarak yalnız kalan başkanın omuz çekimi.

Zincirleme.

SİLÂHLIK.

Loş odada, köpeklerinin yanında oturmakta olan Don Ciccio'yu üstten görüş. Anahtarın kilitte çıkardığı ses üzerine kalkar, kapıya gider.

PRENS *(dıştan)*: Mütessirim Don Francesco, fakat başka türlü yapamazdım.

İki adamın çekimi. (temel müzik)

DON CICCIO: Anlıyorum. Anlıyorum... *(sessizlik)* Bari her şey yolunda gitti mi?

PRENS: Evet, evet. Tamamen. Her şey tamamen yoluna kondu. Artık çıkabilirsiniz. Yine görüşürüz! Bağışlayın beni!

Ciccio çıkar. Prens bir süre ardından bakar. Prens'in omuz çekimi: biraz mahzun görünmektedir.

[1]

DONNAFUGATA KIRLARI VE SOKAKLARI. GÜNDÜZ.

Kalın bir tül, perdeyi karanlıklaştırır. Bu, yağ-

[1]Kurguda kesilmiştir.

murdan bir tüldür. Sicilya'ya yağmur yağmaktadır. Bütün tozu çamur haline getiren kederli bir yağmur. Yağmur tülünün ardında, terkedilmiş bir toprak gibi kimsesiz ve uçsuz bucaksız bir görünüm uzanmaktadır. Duyulan tek ses, yağmurun ısrarlı ve biteviye sesidir. Çorak ve taşlı bir sel yatağında su, gittikçe daha kuvvetle akmaktadır. Suyun kopardığı taşlar, yuvarlanır ve seli yeniden canlandırır. Donnafugata'ya giden yol bile, su dolu çukurlarla kaplıdır. Köyün sokakları acınacak haldedir. Ortalarda kimsecikler görünmez.

SARAYIN SALONU.

Salonun genel çekimi. Bütün aileyi bir araya getiren bir akşam toplantısı. Salondakiler, Prens'in okuduklarını dikkatle dinlemektedir. Prens, elinde kitap, odada dolaşarak yüksek sesle okumaktadır. Sonra okumasına devam ederek gider, oturur. Dışardan, yeğin bir fırtınanın ilk belirtileri duyulmaktadır.

PRENS *(okuyarak)*: «Ocak ortalarının dondurucu ve kapalı bir günüydü. Gece rüzgârının bıçaklaştırdığı hava, bir mezar havası gibi hareketsiz ve kahırlandırıcıydı. Saatlerdir, iri ve ağır taneli bir kar yağıyordu. *(Şimşek ve gök gürültüsü.)* Buna rağmen, bu tenha yol üstünde zayıf böğürleri kaba bir örtüyle baştan savma örtülü sefil bir at, iki tekerlekli bir arabayı büyük güçlükle çekmekte ve atıyle konuşma

adetinde olan köylü 'Ho! ho! yürü! Pis hayvan!' diye bağırmaktaydı.»

Koridorda Mimi'nin çarpıcı çekimi: şaşkın, salonun kapısına doğru «Ekselâns! Ekselâns!» diye bağırarak koşar. Gök gürültüsü ve şimşek.

Mimi, kapıyı açar ve bağırır.

MIMI *(soluk soluğa)*: Ekselâns! Ekselâns! Bay Tancrède geldi! Avluda, arabadan eşyalarını indiriyor.

Odayı üstten görüş. Herkes, sevinçle kalkar.

MATMAZEL DOMBREUIL: Ah!
CAROLINA: Nihayet!
MATMAZEL DOMBREUIL: Tancrède!
MIMI: Aziz Meryem, böyle bir günde!
CONCETTA: Tancrède!
MARİA STELLA: Zavallı Tancrède! Bu fırtınada!

Koridorun çekimi: Tancrède ve Cavriaghi koşarak gelmektedir. Herkes davranır.

F. PAOLO: Tancrède!
PEDER PIRRONE: Bu sevgili çocuk!
MATMAZEL DOMBREUIL: Catherine!
PEDER PIRRONE *(haç yapar)*: Tanrı onu korusun!

Salonun genel çekimi. Prens, Tancrède'i kucaklar.

TANCREDE: Amca! Amcacığım!
PRENS: Tancrède!
TANCREDE: Hah, hah, hah! Sakın yaklaşma, sırılsıklamım.

PRENS: Hah! hah, hah! *(Kucaklar)*

TANCREDE: Ah!

PRENS: Tancrède, yavrum, ne büyük zevk seni yeniden görmek!

TANCREDE: Amcacığım!

MATMAZEL DOMBREUIL: Ah! Tancrède, Tancrède, Angelica'nın sevincini düşünün!

PRENS *(Tancrède'i sürüklemeye çalışarak)*: Gel. Gel.

TANCREDE *(sıkılmış)*: Hepinizden özür dilerim; heyecandan şaşırdım! Amcacığım, yakın dostum Kont Cavriaghi'yi birlikte getirmekte bir sakınca görmedim. Kendisini zaten tanıyorsunuz; General ile villaya gelmişti.

Cavriaghi ilerler. Tancrède tanıştırır. (her grubun ayrı çekimi)

PRENS: Sevgili Kont, nasılsınız?

CAVRIAGHI: Teşekkür ederim, iyiyim, Prens.

TANCREDE: Şu öteki de, emirerim, süvari Moroni.

F. PAOLO *(dipten)*: Yeni üniformasını gördün mü? Çok güzel!

PRENS: Rica ederim, rahatınıza bakın.

TANCREDE *(tanıştırarak)*: İşte Matmazel Dombreuil.

MATMAZEL DOMBREUIL: Sevgili Tancrède!

PRENS: Yolculuğunuz feci geçti sanırım.

CONCETTA *(Tancrède'e)*: Seni yeniden gördüğüm için memnunum. Geleceğini tahmin ediyorduk, ama bu havada...

PRENS: Böyle buyrun, ateş iyi.

MATMAZEL DOMBREUIL *(Fransızca)*: Prenses, Prenses, bu fırtınada geldiler! Oh! Düşünün; zavallılar!

Şöminenin yanına giderler.

PRENS *(alçak sesle)*: Önce Angelica'yı görmeye gideceğini sanıyordum.

TANCREDE *(Prens'e)*: Ah? Hayır...

F. PAOLO: Ya apoletleri!

CATERINA: Peki ötekinin neden yok?

Concetta ile Cavriaghi'nin çarpıcı göğüs çekimi.

CAVRIAGHI: Akıl alacak şey değil! Bana sizin bu tarafta hiç yağmur yağmadığını söylediler.

CONCETTA: Ah!

CAVRIAGHI: Oysa gördüğünüz gibi iki gündür yüzüyor gibiyiz.

CONCETTA: Ah! Evet.

CAVRIAGHI: Sizi temin ederim!

Genel çekime dönüş. (Çevre havası)

MATMAZEL DOMBREUIL: Geldi, sırılsıklam hem! İşte, işte Tancrède! Oh! Angelica'nın sevincini düşünün!

MARIA STELLA: Tancrède!

TANCREDE: Yenge, nasılsınız?

MARIA STELLA: Hoş geldin.

PEDER PIRRONE: Hayırlı akşamlar, hayırlı akşamlar.

MATMAZEL DOMBREUIL: Odaları hazırlamak gerek.

TANCREDE *(alnından öperek)*: Özür dilerim yenge, sırılsıklamım!

CAROLINA: Evet.

TANCREDE: Ah! Peder Pirrone, ne haber?

PEDER PIRRONE: Ah! Tancrède, ee?

CAROLINA: Ne kadar yakışıklısın!

TANCREDE: Carolina! Oh! ateş ne iyi!

MATMAZEL DOMBREUIL: Ne sevimli!

TANCREDE: Yengeciğim, Milano'dan Kont Cavriaghi'yi birlikte getirmekte bir sakınca görmedim. Zaten tanıyorsun; General ile villa'ya gelmişti.

MARIA STELLA: Evet, çok iyi hatırlıyorum.

TANCREDE: Kendisini tanıyorsunuz?

PEDER PIRRONE: Ah! evet, evet, evet, çok iyi tanıyorum. Sizi yeniden gördüğüm için çok memnunum! Evet, evet, hakikaten, hakikaten!

CAVRIAGHI: Oh! Peder, nasılsınız?

TANCREDE: Carolina.

CAROLINA: Hayırlı akşamlar.

PRENS *(göğüs çekimi)*: Sevgili Kont, Sicilya'da hiç yağmur yağmaz mı sanıyordunuz? Görüyorsunuz ya, tufan.

Gülüşmeler ve Prens ile Cavriaghi'nin bel çekimi.

CAVRIAGHI *(gülerek)*: Hah, hah, hah, hah, ha!

PRENS *(Seslenerek)*: Mimi.

MIMI *(derhal gelerek)*: Buyrun, Ekselâns.

PRENS: Bay Tancrède'in odasında ateşi yak. Bir de konuk odalarının birini: Yeşili. Yandaki küçük odayı da er için hazırlat. Hadi, hadi, hadi.

Concetta'ya dönüş. Cavriaghi yanındadır. Ikisi de birbirinden çekingendir. Onlara bakan Prens'in çarpıcı baş çekimi.

CAROLINA *(dıştan)*: Napoli, güzel kent. Hoşuna gitti mi?

Sorunun yöneltildiği Tancrède'in omuz çekimi. Prens'e bakmaktadır.

CAVRIAGHI *(onun ve Concetta'nın çarpıcı çekimi)*: Matmazel, Matmazel... *(Âdeta yalvararak)* Matmazel.

Carolina'ya gülümseyen Tancrède'e çarpıcı çekimle dönüş.

TANCREDE: Ah! Sicilya'nın yerini hiç bir şey tutmaz.

Boy çekimi ile Concetta ve Cavriaghi'ye dönüş.

CAVRIAGHI: Ne kadar memnun olduğumu bilseniz. Tancrède, sizleri görmeye gideceğini söylediği zaman, dayanamadım: Birlikte gelip gelemeyeceğimi sordum.

CONCETTA: İyi etmişsiniz.

CAVRIAGHI: Sizi yeniden görmeyi o kadar istiyordum ki!

CONCETTA: Sizi yeniden gördüğümüz için biz de memnunuz.

Prens'e ve Tancrède'e dönüş. (konuşmaya göre açı-karşı açı dizisi)

PRENS: Ben anlamıyorum. Sanırım, son gördü-

ğümde hepiniz istakozlar gibi kıpkırmızıydınız?

TANCREDE: Ne demek istiyorsun, amcam?

PRENS: Gözlerim beni yanıltmıyorsa, Garibaldi'ciler kırmızı gömlek giymiyorlar artık, ha?

TANCREDE: Yine Garibaldi ve Garibaldi'ciler! Bir zamanlar Garibaldi'ciydik; artık yeter. Cavriaghi ile ben, Tanrıya şükür artık Majesteleri İtalya Kralının düzenli ordusunda subayız. *(Cavriaghi'nin yanında Concetta'nın çarpıcı çekimi)* Garibaldi'nin ordusu dağıtılınca, birinden birini seçmemiz gerekiyordu: Ya evlerimize dönmek, ya da kralın ordusunda kalmak. İkimiz ve daha bir çoğumuz, orduya, asıl orduya girmeye karar verdik. Ötekilerle birlikte kalmak mümkün değildi; öyle değil mi Cavriaghi?

Göğüs çekimiyle, Concetta ve Cavriaghi'ye dönüş; Cavriaghi Tancrède'e bakıp başını sallar.

CAVRIAGHI: Tanrım! Ne güruh! Ortalığı velveleye vermekten başka bir işe yaramayan aciz adamlar. Bugün gerçek birer subayız. Artık kimse, tavuklarını çalacağımızdan korkmuyor, hah, hah, hah!

Gülüşmeler.

TANCREDE *(omuz çekimi)*: Buraya Palermo'dan geldiğinize göre, bilirsiniz. At değiştirmek için durakladığımız zaman, «Majestelerinin acil buyruğu» demek yetiyordu; atlar, çıkıveriyordu ortaya!

Genel çekim. Önde, Prens, Tancrède ve Peder Pirrone.

PRENS: Bütün bunları daha sonra anlatırsınız. Şimdi gidip üstünüzü değişin ve banyo yapın.

TANCREDE *(yengesi Prenses'i askerce selâmlayarak)*: Çok doğru! Yengeciğim, izninizle... *(Gitmek üzere seğirtir)* Cavriaghi! *(Sonra durur ve geri gelir)* Yo, hayır! Size önce yüzüğü göstermem gerek... Angelica'nın yüzüğünü.

Aile topluluğuna doğru geri gelirken mücevher mahfazasını açar ve yüzüğü gösterir. Herkes hayranlıkla seyreder.

MATMAZEL DOMBREUIL: A! a! O!

CAROLINA: Ne kadar güzel!

MATMAZEL DOMBREUIL: Ah! harika! Ah!

PRENS: Çok güzel.

CAROLINA: Ah!

PRENS: Maria, bak.

MATMAZEL DOMBREUIL: E, yani!

MARIA STELLA *(yüzük elinde)*: Güzel, çok güzel!

PEDER PIRRONE: Ben pek anlamam, fakat öyle geliyor ki, çok değerli bir mücevher.

CAROLİNA: Evet, çok güzel.

Tancrède yüzüğü alır ve yürümek üzereyken geride duran Concetta'yı farkeder. Mücevheri ona gösterir. (ikisinin çekimi)

TANCREDE: Güzel, değil mi?

CONCETTA: Evet, güzel, evet.

TANCREDE: Hoşuna gitti mi?

CONCETTA: Çok.

Hepsi yeniden yaklaşır.

MATMAZEL DOMBREUIL: Oh! Oh! Ne kadar güzel! Hakikaten iyi seçmiş.

TANCREDE: Hımm!

MATMAZEL DOMBREUIL: Fakat her halde ona pahalıya maloldu. Teğmen parasıyle nasıl becerdi diye düşünüyorum?

Tancrède ile Prens'in göğüs çekimi.

PRENS: Çok para verdin her halde?

TANCREDE: Verdiğin paradan oldukça yararlandım.

MATMAZEL DOMBREUIL *(karışarak)*: Epeyce gözden çıkarılmış. Fakat tabiî, insan sevince hiç bir şey fazla gelmez!

TANCREDE *(Prens'e)*: Bana gönderdiğinin hepsini kullanmadığımı itiraf etmeliyim. Ayrıca bazı şeyler almak için de bir ayarlama yaptım...

PRENS *(gülerek)*: Bazı veda armağanları. Anlıyorum!

MATMAZEL DOMBREUIL: Angelica ne kadar sevinecek!

PRENS: Hah, hah, hah, ha!

TANCREDE: Hah, hah, ha!

Yeniden gider gibi yapan Tancrède'i izleyen çevrinme... Birden kapıda Cavriaghi belirir. O da elinde ciltlenmiş bir kitapla geri gelmektedir. Peder Pirrone'nin önünde durur.

PEDER PIRRONE *(alaycı)*: Ah! İşte teğmeni-

miz de döndü. *(Kitabı inceleyerek)* Nedir bu?

CAVRIAGHI *(ikisinin çekimi)*: Bir... bir küçük armağan, Mat... Matmazel Concetta için.

Peder kitabı inceler.

PEDER PIRRONE: O! Ne ince bir dikkat! Alleardi'nin «Şiirler»i.

CAVRIAGHI: Evet.

PEDER PIRRONE: Kim bilir? İnşallah hoşlanır.

CAVRIAGHI: İnşallah. Teşekkür ederim.

Peder, kitabı subaya geri verir. Cavriaghi salona geçer (izleriz) ve nakış işleyen Concetta'ya yaklaşır. Yanına oturur, (ikisinin göğüs çekimi) çekingen bir şekilde kitabı uzatır. Cavriaghi salonu geçerken Tancrède'in yüzüğüyle ilgili hayranlık ifade eden sesler duyulabilir.

TANCREDE: Yüzük hoşuna gitti mi?

F. PAOLO: Oh! Öyle güzel ki!

TANCREDE: Nefis, değil mi?

CATERINA: Tancrède!... Yüzüğü göster bana.

F. PAOLO: Nefis!

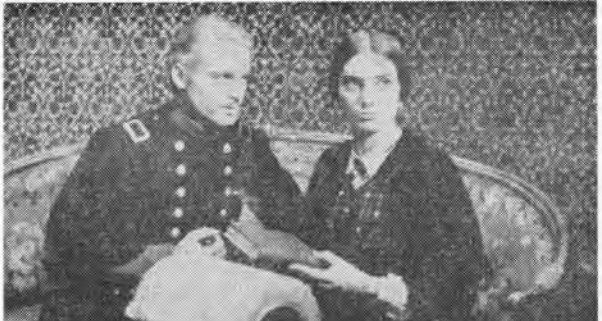
TANCREDE: Dikkat!

CATERINA: Tecrübe edebilir miyim?

F. PAOLO: Hakikaten bir harika! Kutlarım!

Bu sırada, Concetta'nın yanına gelip oturan Cavriaghi'nin ve Concetta'nın göğüs çekimi başlar. Çekingen bir şekilde kitabı uzatır.

CAVRIAGHI: Matmazel Concetta, bunlar Alleardi'nin «Şiirler»i. En sevdiğim şairdir. Size olan saygımın belirtisi olarak bunları Napoli'den getir-

mekte bir sakınca görmedim ve... ve şuraya adınızı yazdırdım.

Concetta kitabı alır.

CONCETTA *(kitaba bakarak)*: Teşekkür ederim! *(Baştaki boş yaprağa yazılmış kelimeleri okur)* «*Semper sorda*». İlgisiz! Bu ne demek? Çok iyi anlıyorum.

CAVRIAGHI *(gülerek)*: Ah!... «ilgime ilgisiz»!

CONCETTA: Seyahat sizi yormuş olsa gerek; sinirlerinize hâkim değilsiniz!

Dışarda gök gürler. Açılan kapıya doğru hızlı çevrinme: Angelica, sırılsıklam, koşarak gelir. (omuz çekimi)

ANGELICA: Oh! Oh! Özür dilerim... Bağışlayınız. Öğrendim ki...

Temel müzik. Tancrède Angelica'ya doğru koşar, şefkatle kolları arasına alır ve öper.

TANCREDE *(yüzüğü göstererek)*: Al sevgilim, sana Tancrède'inden bir armağan.

ANGELICA *(hayran)*: Oh! Teşekkür ederim.

TANCREDE *(dönerek)*: Amcama da teşekkür edebilirsln.

ANGELICA *(Prens'e)*: Teşekkür ederim!

Mahzun, sahneyi seyreden Concetta'nın çarpıcı çekimi ve Angelica'yı usulca salondan dışarı iten Tancrède'e dönüş. (izleriz) Tancrède, kapıyı kapar ve nişanlısını ateşli bir şekilde öper. (Ioş koridorda ikisinin omuz çekimi)

Zincirleme.

TERKEDİLMİŞ SARAY. İÇ.

Angelica ve Tancrède öpüşmektedirler. (zincirlemeden önceki çekim) Müzik. Terkedilmiş bir sarayın geniş bir odadan ibaret resim galerisinde bulunulduğunu ortaya koyan geriye kaydırma. Çiftin arkasında, yerde duran büyük bir tablo, Antakya kuşatmasını göstermektedir. Uzaktan Matmazel Dombreuil'ün sesi duyulur.

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: Angelica! Tancrède! Neredesiniz?

Angelica, Tancrède'in kollarından kurtulur; çerçeveyi kaplayan örümcek ağları ve tozlarla kirlenen eski, pembe giysisini silkeler ve boş odada hızla gidip gelir. Sonunda bir kapıya doğru ilerler. (Müzik)

TANCREDE *(yalvararak)*: Angelica!

Angelica gülerek, başıyle «hayır» der. Tancrède peşinden gider, fakat o yetişmeden Angelica küçük bir koridora dalar. Koridor, dört başka koridora açılan dairesel bir çeşit salona çıkmaktadır.

Kendini oyuna kaptıran Angelica, peşinden gelen ayak sesleri ve Tancrède'in, — daha uzakta bulunan Matmazel Dombreuil'inkini bastıran seslenişi yüzünden heyecanlanmış, bir çocuk gibi gülmektedir.

TANCREDE: Angelica... Bak şimdi! Her yer sıçan dolu, biliyorsun.

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: E, yani! Angelica! Tancrède!

Müzik. Tancrède sonunda Angelica'yı yakalar.

TANCREDE *(öperek)*: Angelica!

ANGELICA: Hadi gelsene! Hah, ha!

Yeniden koşarak kaçar. İzleriz.

TANCREDE *(kısmen dıştan)*: Angelica! Angelica!

Angelica, dört koridordan birine dalar ve aralık gördüğü bir kapıyı iterek terkedilmiş odalardan birine girer. Kapıyı kapar ve biraz soluk soluğa, kanatlardan birine yaslanıp saklanır.

ANGELICA: Ara, bul!

Angelica, hep gülerek, Tancrède'in yaklaşıp uzaklaşan ayak seslerini dinler. Aynı zamanda, Tancrède'in, ardında Angelica'nın saklandığını

sandığı kapılara vururken çıkardığı sesler de duyulur.

TANCREDE: Angelica! Angelica! Aç kapıyı!

Angelica, ilk kez nerede olduğunu anlamak için döner. Burası, aklın almayacağı kadar çok sayıda eski, harap eşyanın, tablonun ve garip şeylerin üst üste yığıldığı oldukça karanlık bir yerdir.

Birden bütün sesler kesilir. Muhakkak Tancrède, yuvarlak salona açılan koridorlardan birine girmiş Angelica'yı yanlış yönde aramaktadır

Biraz umutsuzluğa kapılan Angelica artık gülmez. Bulunduğu odadaki bir hışırtı ile sıçrar

Dışarda Angelica'yı arayan Tancrède'in çarpıcı çekimi. Bir kapının yanında, yerde Angelica'nın siyah şalını bulur. Alır, yeniden seslenir, sonra bazı ayak sesleri duyar ve büyük bir yerli dolabın içine girip saklanır.

Bir kapının ansızın açılmasıyle sıçrayan Angelica'ya dönüş. Birine çarpar. Bu Cavriaghi'den başkası değildir.

ANGELICA *(tanıyamayarak)*: Tancrède!... Tancrède... Nerdesin?... Tancrède! Hi!...

CAVRIAGHI: Oh!

ANGELICA *(sakinleşerek)*: Oh!... Nasıl korktum!... Sıçan dolu zaten!...

CAVRIAGHI: Böyle bir evde korkmasanız şaşardım. Fakat Tancrède nerde?

ANGELICA: Kaybettim; hepimiz kaybolduk!...

CAVRIAGHI *(bön)*: Öyle!

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: Tancrède, Angelica!

ANGELICA: Yine o! Tüyelim!

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: Nerdesiniz?

Angelica ve Cavriaghi, şimdi Tancrède'in saklandığı odaya girmişlerdir. Angelica, son sözleri söylerken Tancrède'in saklandığı dolaba yaklaşmıştır. Tancrède, birden kapıyı açıp «Böö!...» diye bağırır. Önce korkan Angelica, sonra o biraz bayağı gülüşüyle güler. Tancrède Angelica'ya doğru gidip öper.

TANCREDE: Korkuttum mu seni, ha?

ANGELICA: Evet, hah, hah, ha!

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: Angelica Tancrède, nerdesiniz canım.?

TANCREDE: Sus! Gelin... Gel.

Tancrède, Angelica ve Cavriaghi, zavallı Matmazel Dombreuil'ün boşu boşuna sarayda dolaşışını düşünerek, kıskıs gülerler.

CAVRIAGHI *(yine alçak sesle)*: Ne kadar büyük bu saray. Bizim Milano kadar var. Kaç odası var acaba? *(Bir sandığın üstüne oturur)* Yorgunluktan öldüm.

Angelica ve Tancrède ona doğru gelirler. (üçünün çekimi)

TANCREDE: Kimse bilmez; amcam bile. Ben her seferinde bir yenisini keşfederim. Amcam, «her yanı bilinen bir saray oturulmaya layık değildir,» der!

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: Angelica! Tancrède! Bitmedi mi artık bu şaka canım?

CAVRIAGHI: Haydi! Korkmuştur zavallı; yalnız kaldı.

TANCREDE: Neden yalnız olsun? Ya ötekiler?

CAVRIAGHI *(omuz çekimi)*: Concetta çoktan bahçeye döndü, François-Paul'ü ise amcan, posta arabasına, bir davetliyi karşılamaya gönderdi.

ANGELICA: Kimi?

TANCREDE: Bilmiyorum; bir Torino'lu.

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: Angelica! Tancrède!

TANCREDE: Haydi, gel, gel!

CAVRIAGHI: Hayır, hayır! Ben gitmiyorum; artık hiç bir şeyi görmek istemiyor canım! Hattâ buradan gideceğim. Ne işim var burada? Siz söyleyebilir misiniz? Concetta beni sevmiyor!

TANCREDE: Sen kendisiyle konuştun mu bari?

CAVRIAGHI: Gereksiz; onun için bir böcekten farksız olduğumu biliyorum. Zaten fazla da etmem ya. Benimle yetinecek kendim gibi bir böcek bulmam gerek!

ANGELICA: Hah, hah, hah, ha!

TANCREDE: Hah, hah, hah, hah, ha! Hiç olmazsa konuş kendisiyle. Sonra ne zaman olsa karar verirsin!

ANGELICA: Ya!...

TANCREDE: Belki böyle daha iyi.

Tancrède dostunun yanına oturur (ikisinin çekimi).

TANCREDE: İyi tanırım onu. Concetta iliklerine kadar Sicilyalıdır.

CAVRIAGHI: Ah!

TANCREDE: Ada'sından dışarı adım atmadı. Milano'ya alışır mı, kim bilir? Ne zaman makarna isteseniz önünüze spagetti getirilen bir ülke.

CAVRIAGHI: Sizin mahut makarnanızdan ben ona sandıkla bulurum, sandıkla. Hem de, nah, bundan büyük.

TANCREDE *(ayağa kalkarak)*: Hah, hah!... Hadi biz kaçalım, ha?

MATMAZEL DOMBREUIL *(dıştan)*: Angelica!

CAVRIAGHI: Evet. Eyvallah!

TANCREDE *(Angelica'ya)*: Gel.

Angelica ve Tancrède çıkarlar. (izleriz) Bir merdiveni tırmanırlar. Duvar diplerinde tozlu kitap yığınlarının durduğu bir odadadırlar. (Genel çekim)

ANGELICA: Zavallı Cavriaghi, yapacak bir şey yok! Concetta hiç bir şey dinlemiyor.

TANCREDE: Concetta kaçık... İşte bu kadar. Ne istiyor yani? Cavriaghi yakışıklı. Bir adı,Brianza' da da toprakları var. Kısacası, «iyi bir kısmet» sayılan cinsten.

Aynı şekilde terkedilmiş başka odaları gezen Tancrède'i ve Angelica'yı izleriz.

ANGELICA: Onu bunun için getirdin demek? Hâlâ sana âşık.

TANCREDE *(sıkılmış)*: Yok, canım.

ANGELICA: Öyle, öyle.

TANCREDE: Sana, hayır dedim.

ANGELICA: Öyle ve onu anlıyorum. Hakkı da var;

senin gibi birini sevdikten sonra onun gibi biriyle evlenmek şey üstüne su içmek gibi...

TANCREDE: Ne üstüne?

Tancrède, Angelica'yı kendine çeker ve öper.

ANGELICA: Şey üstüne... Şampanya diyelim.

Arkalarında açık bir kapı vardır. Angelica oraya dalar ve çıplak bir odaya girer: duvarlarda zincirler ve odanın oldukça «özel işler»de kullanıldığını gösteren çeşitli özellikler göze çarpmaktadır.

ANGELICA: Ne acayip cda!... Böyle bir yerde nasıl oturulur anlayamadım!

TANCREDE: Biliyor musun, aslında burada hakiki anlamda hiç kimse oturmadı sevgilim. Atalarım, buraya, adi aşk kurallarının dışına çıkmak ve her faninin edinemeyeceği anılar edinmek için çekilirlerdi.

ANGELICA: Kuralların dışına çıkmak mı?
TANCREDE: Evet.
ANGELICA: Hah, hah, ha!
TANCREDE: Canları sıkılıyordu da, sevgilim.
ANGELICA *(gülmeye devam ederek)*: Hah, hah, hah, hah, hah, ha!

Angelica, durmadan gülerek odadaki bir merdivenden iner.

⌐¬[1]

Silinme. Angelica, Tancrède'i bıraktığı için başka bir odada yalnızdır. Birden Cavriaghi ile karşılaşır.

CAVRIAGHI: Özür dilerim, yine karşınızdayım.
ANGELICA: Ne yapıyorsunuz burda yalnız başınıza? Bahçeye inmek istediğinizi söylemiştiniz.
CAVRIAGHI: Öyle, ama Matmazel Dombreuil yasakladı.
ANGELICA: Neden?
CAVRIAGHI: Çünkü... Çünkü sizleri yalnız bırakmamam gerektiğini söyledi.
ANGELICA: O halde, yanımıza gelseydiniz.
CAVRIAGHI *(şaşırmış)*: Oh! Evet!
TANCREDE *(dıştan, seslenerek)*: Angelica!...
ANGELICA: Evet. İyi ederdiniz.
TANCREDE *(dıştan)*: Angelica! Nerdesin?
ANGELICA: Beni dinleyin, Cavriaghi, Tancrède'in bana hakikaten âşık olduğuna inanıyor musunuz?
CAVRIAGHI: Hımm! E, tabii!

[1]Kurguda kesilmiştir.

ANGELICA: Hayır, bunu demek istemiyordum. Yanlış anlattım. Şöyle söylemeliyim: Tancrède'in benimle evlenmeyi beni sevdiği için istediğine inanıyor musunuz, yoksa...

CAVRIAGHI: Anlıyorum...

TANCREDE *(dıştan)*: Angelica...

CAVRIAGHI: Sevgili Angelica, Tancrède'in ataları, Angelica'larını, papazın önünden geçmek zahmetine katlanmadan ve drahomayı düşünmeden alırlardı... Zaten o Angelica'ların da drahomaları yoktu... Ne demek istediğimi anlıyorsunuz; bugünkü, Angelica yalnız güzel değil, aynı zamanda zengin, ihtiras sahibi ve üstelik onunla evlenmek, atılgan, ihtilâlci bir... davranış olarak da görünebilir.

ANGELICA: Bir kuralların dışına çıkma!

Uzaktan, her şeyi anladığını göstermek isteyen tavırla Tancrède belirir. (bundan sonraki konuşmayı da duyamaz)

TANCREDE: Tamam, görünüşte öyle; ama gerçekte öyle değil...

CAVRIAGHI *(çok çabuk)*: Bu, zamanımızın kuralı ya da öyle olmaya mahkûm bir kural; tıpkı yüzyıllar boyu, büyük sülâleleri birbirine, Falconeri'leri Salina'lara bağlayan kural gibi. Salina'ları Ponteleone'lere... Evet, bütün bunlar da kendi başlarına önemli, en azından Tancrède'in size olan aşkı kadar önemli. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Birleşmeniz, zaman, duygularınızı eskitse dahi sağlam bir birleşme olarak kalacak. Siz ikiniz, bu kuvvetiniz ve güzelliğinizle ve tut-

kularınızla, dünyayı fethedeceksiniz. Şimdi gidin, gidin onun yanına.

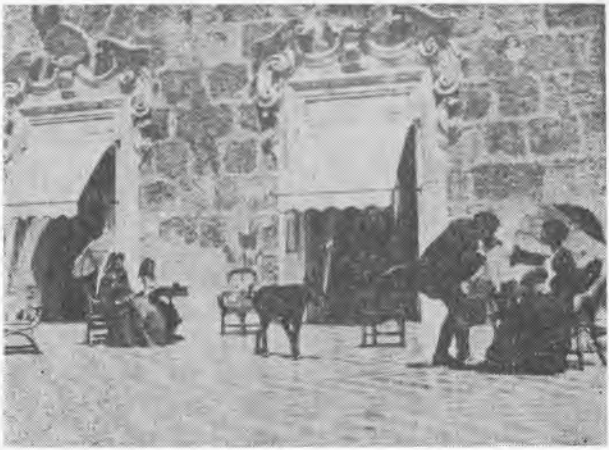
ANGELICA: Teşekkür ederim.

CAVRIAGHI: Ona, Matmazel Dombreuil'ü aramaya gittiğimi söylersiniz.

Zincirleme.

SARAYIN BAHÇESİ.

Matmazel Dombreuil, çocuk ve Kont Cavriaghi bahçeye inmişlerdir. Öğretmen ve çocuk saraya girerler. Çardağın gölgesinde oturmuş iş işleyen Concetta'yı gören Cavriaghi, varlığını birkaç öksürükle haber verdikten sonra yaklaşır. Concetta, Kont'a nazikçe tebessüm eder ve işine koyulur. Cavriaghi, kendisini kimsenin görüp duymadığından emin olduktan sonra, gözlerini işin-

den kaldırmayan genç kızın yanına oturur.

CAVRIAGHI: Sicilya'da bulmayı hayal edip durduğum bir hava nihayet. *(Havayı derin derin içine çeker)* Hakiki bir Saint-Martin yazı.

Concetta bir itirazda bulunmaz ve gözlerini kaldırmadan işlemesine devam eder. Cavriaghi, genç kızın dikiş kutusunda ona vermiş olduğu kitabı görür ve bunu iyi bir belirti sayıp gülerek uzanıp kitabı alır.

CAVRIAGHI: Okudunuz mu?

CONCETTA: Hayır.

CAVRIAGHI: Ben size okusam ister misiniz? Belki pek bu işin ustası sayılmam, fakat... Yani demek istiyorum ki, pek iyi okuyamam yüksek sesle olunca, fakat bu şiirler o kadar güzel ki, okuyan ben de olsam...

CONCETTA: Hoşunuza gidecekse okuyun.

Genç kızın söyleyiş tonu o kadar az cesaretlendiricidir ki, Cavriaghi, henüz açtığı kitabı yeniden kapar. Bir an ikisi de konuşmadan durur. Sonra Cavriaghi, umutsuzluğun verdiği güçle son bir atılım yapar.

CAVRIAGHI: Beni dinleyin, Concetta...

Concetta, Cavriaghi'nin ne diyeceğini anlamıştır ve engel olmak için, gözlerini, bir çeşit kaygıyla nihayet işinden kaldırır.

CONCETTA: Evet! Okumuyor musunuz?

Kont Cavriaghi cümlenin gerçek anlamını kavrar.

Kitabı ve sanki onunla birlikte bütün umutlarını bırakır.

CAVR'AGHI: Hayır. Kalsın.

DONNAFUGATA ALANI VE SOKAKLARI. GÜNDÜZ.

Genel çekim: Posta arabası durur ve meraklı bir kalabalığın ortasında, yolcular arabadan iner. Kısmen dıştan sesler. (kalabalık havası)

BİR ADAM: Luri, buraya gel. Gel de bak.

BİR ADAM: Al bir tane daha. Şuna bak.

BİR ADAM: Hah! Gördüm! Yerinde kalsa daha iyi olurdu. Yine gelip, toprakların yarın değil öbür gün verileceğini söyleyecek, biz de bekleyeceğiz.

ADAMLARDAN BİRİ: Ayağında gülle var sanırsın. Zaten yeteri kadar bekledik.

ÖTEKİ ADAM: Ya; Torino'dan gelenler sözlerinde dursalar iyi ederler!...

BİR ADAM: Dün Don Calogero'ya da söyledim.

BİR ADAM: Ya da o zaman evlerinde otursunlar; kimsenin, yüzlerini görmeye ihtiyacı yok!

Francisco Paolo, alanın bir köşesinden, ana caddenin başında duran posta arabasını ve inen birkaç yolcuyu seyretmektedir. Bunların hemen hepsi, arabadan iner inmez karşılayıcılarıyle birlikte evlerine yönelen çitçilerdir. Posta arabasının yanında kalan tek yolcu, küçük gri valizi ile biraz şaşkın, çevresine bakınan, zayıf, kırk yaşlarında kadar bir adamdır.

Yabancının — Şövalye Aymone Chevalley —

birkaç adım ötesinde köylüler, evlerin duvarlarına yaslanmış, en küçük bir hareket yapmadan onu seyretmektedirler. Prens'in oğlu yaklaşır ve yabancıyı selâmlar. (İkisinin çekimi)

F. PAOLO: Bağışlayınız!

BİR ADAM *(dipten)*: İşte, genç Prens!

F. PAOLO: Siz, Şövalye Aymone Chevalley de Monterzuolo değil misiniz?

CHEVVALLEY: Evet. Evet, benim.

BİR ADAM *(dıştan)*: Vaat, söz, bunları çok duyduk! Biraz da sözlerini yerine getirsinler, bize o gerek.

BİR ADAM *(dıştan)*: Ya.

F. PAOLO: Ben Prens Salina'nın oğluyum.

BİR ADAM *(dıştan)*: Garibaldi ile birlikte bunun için çarpıştılar, her şey olduğu gibi kalsın diye değil!

BİR ADAM *(dıştan)*: Onu almaya geldi. Mutlaka sarayda yatacak. Prens ile ne ilgisi var, ne istiyor acaba?

CHEVALLEY *(şapkasını çıkararak)*: O! Çok memnun oldum!

F. PAOLO *(eğilerek)*: Babam saygılarını sunuyor ve mümkünse sarayda kalmanızı rica ediyor.

BİR ADAM *(dıştan)*: Belki de bir hükümet adamı değildir, belki bir dost, bir davetli filândır... Ama bizden olmadığı muhakkak.

BİR ADAM *(dıştan)*: Bu Prens'in dostlarından değil, Prens'in dostlarını herkes tanır.

CHEVALLEY *(F. Paolo'ya)*: Gerçekten çok nazikler!

F. PAOLO: Şapkanızı giyin, rica ederim; burada güneş tehlikelidir!

İkisi de şapkalarını giyer.

CHEVALLEY: Ah, çok teşekkür ederim. Rica ederim siz de örtün başınızı.

BİR ADAM *(dıştan)*: Bu, Palermo'lu da değil; ben Palermo'luları tanırım.

CHEVALLEY *(Paolo'ya)*: Prens Salina ile görüşür görüşmez dönmek istiyorum da.

BİR ADAM *(dıştan)*: Ben, Palermo'ya bundan on dört yıl önce gittim.

F. PAOLO: Sonunda, babamla konuşacağınıza göre...

CHEVALLEY: Doğru.

F. PAOLO: Bu yandan.

BİR ADAM: Posta arabasını yine Nicolo sürüyor.

Prens'in oğlu, Chevalley'in itirazlarına rağmen valizi alır.

CHEVALLEY: Rica ederim, zahmet etmeyin... Yo! hayır, hayır!

F. PAOLO: Yo, yo, yo! Rica ederim!

CHEVALLEY: Buna müsaade edemem. Ah!

F. PAOLO: Yo, etmelisiniz.

CHEVALLEY: Hayır, oh! Teşekkür ederim! Çok teşekkür ederim!

BİR ADAM *(dıştan)*: İster Palermo'lu olsun ister olmasın, kendi valizini taşımaktan aciz! Oysa pek de ağıra benzemiyor!

BİR ADAM *(dıştan)*: Saraya gidiyor.

BİR ADAM *(dıştan)*: Yorgun.

DÖRDÜNCÜ KÖYLÜ: Ya.

CHEVALLEY: Hakikaten mahcubum! Bari çok ağır değil, değil mi?

F. PAOLO: Hayır, bir şey değil, rica ederim.

Bu konuşma sırasında, Chevalley ile F. Paolo' nun yürüyüşü izlenir. (birkaç çekim) Çok uzakta saray görünmektedir.

CHAVALLEY *(gözlerini yerden kaldırarak)*: A! Saray orda mı?

F. PAOLO: Tabii.

CHAVALLEY: Ya!

Hızlı zincirleme.

SARAYIN İÇİ.

Bir koridordan geçen Matmazel Dombreuil, Cavriaghi ile karşılaşır. Cavriaghi mahzundur.

MATMAZEL DOMBREUIL: Tancrède ile Angelica neredeler acaba?

CAVRIAGHI: Buradan geçmediklerine sizi temin ederim! Bahçeye dönmüş olsalar gerek. Başka kapıdan çıktılar her halde.

MATMAZEL DOMBREUIL: Fakat feci bir şey! Ah! Tanrım, feci! Prenses ne diyecek? Biliyorsunuz; Angelica'dan ben sorumluyum. Biliyorsunuz; giderlerse, bu mümkün değil. Beni dinleyin Mösyö, Prenses'e haber vereceğim.

Matmazel Dombreuil'ün peşinden giden çocuk Cavriaghi'ye bakar Cavriaghi, çocuğu bir süre kucaklar.

CAVRIAGHI *(çocuğa)*: Sen de gelmek istiyor musun bahçeye? Hadi gel! Koşalım, koşalım, koşalım, koşalım. Hadi, hadi, hadi, hadi bahçeye!

Bir süre onları izleriz.

Zincirleme.

TERKEDİLMİŞ SARAY.

Angelica, (arkadan ve üstten görüş) bir odaya girer. Karşısında oyma tahtadan, birbirinin eşi, çok güzel iki karyola vardır. Karyolalara doğru ilerler...

Diz çekimiyle yeniden Angelica... Bu sırada alana Tancrède girer ve Angelica'yı sıkıca kavrayarak boynunu, belden yukarısını, göğüslerini okşar.

TANCREDE: Seni sevmediğimi mi sanıyorsun? Ahhh... Korkuyorsun... *(Öper, karyolanın üstüne uzatır ve kendisi de Angelica'nın üstüne abanır. İki yüzün çekimi.)* Arzuluyorum seni, fakat sana her hangi bir kız gibi davranmak istemiyorum; karım olacaksın benim.

Yeniden öper, sonra kolları arasında sıkar Angelica'yı. Angelica gülümser ve içini çeker.

Zincirleme.

DONNAFUGATA SOKAKLARI.

Chevalley ve F. Paolo, Donnafugata sokaklarında yürümektedirler Hava çok sıcaktır ve Chevalley pardösüsünün içinde pişmektedir. Sokaklardan bazıları merdiven biçiminde olduğundan Chevalley, soluk almak için zaman zaman durur. Yol boyunca köylülerle, oynayan çocuklarla karşılaşırlar. (çeşitli çekimler)

CHEVALLEY *(alnındaki terleri silmek için bir an durarak)*: Eh... Öf!... Zavallı ben!... Of!...

F. PAOLO *(onu beklemek için durarak)*: Ah!... Evet...

CHEVALLEY: Ah!

DONNAFUGATA ALANI.

Genel çekim: önde, sırtını kale duvarına dayamış duran Cavriaghi. Yanında malum kitap, karşısında ayakta Concetta durmaktadır. Yanlarında Catarina, Rosalie ile oynamaktadır.

ROSALIE: Caterina, gel! Matmazel, işte François-Paul.

CATERINA: Rosalie, ne yapıyorsun? Uslu dur!

Dipte, sarayın büyük giriş kapısına gelen Chevalley ile F. Paolo görülmektedir.

CAVRIAGHI *(başıyle işaret ederek)*: O! Bakın... İşte davetli.

Cavriaghi ile Concetta konuşmadan bakışırlar. Sonra müzik ve kırları gösteren genel çekime doğru çevrinme.

Zincirleme.

PRENS'İN SALONU.

Bir yaprak sigarası içerek konuşan Prens ile Tancrède'in göğüs çekimi.

TANCREDE: Yani ne istiyor?

PRENS: Bilmem. Bir aydır Sicilya'da. Feci durumda olmalı. Biberli yemekten sindirim organları tamamen harap. Buna rağmen çok sevdiği karnına bir bıçak saplanıverecek diye ödü kopuyor. Kendisiyle konuşmam gerek. Bir iskambil partisi teklif edeceğim.

Prens, salonda, Prenses'le konuşan Chevalley'e kadar izlenir.

PRENS: Chevalley!
CHEVALLEY *(Prenses'e)*: Özür dilerim.
MARIA STELLA: Rica ederim.

Chevalley kalkar ve Prens'e doğru gider (ikisinin çekimi).

PRENS: Bir «vist» partisine ne dersiniz?
CHEVALLEY *(sıkılmış)*: Oh! Ekselâns, sizinle özel olarak konuşabilseydim... Söylediğim gibi yarın gitmem çok iyi olur.
PRENS *(soylu)*: Yarın gitmeniz? Burada rahatsız mısınız?
CHEVALLEY: Yo, yo! Değil tabiî.
PRENS: Sevgili Chevalley, benim evimdesiniz ve ben sizi rehine olarak istediğim kadar alıkoyacağım!
MARIA STELLA *(mütebessim)*: Ya!
PRENS *(elini Chevalley'in omuzuna atarak)*: Gelin Chevalley Siz, Peder Pirrone'ye karşı oynayacaksınız. Korkunçtur, her zaman kazanır. Oturun sevgili dostum. Kabul ederseniz ben de eşiniz olacağım.

Böyle söyleyerek Prens, Chevalley'i salonun öteki ucuna götürür. Peder Pirrone ise, Cavriaghi ve F. Paolo ile birlikte kartları hazırlamıştır. Tancrède yanlarına gelir. F. Paolo dışında herkes yerini alır. Peder Pirrone Tancrède ile, Chevalley Prens ile eşleşir.

CAVRIAGHI *(bir not defteri alarak)*: Ben sayıları yazacağım.

Chevalley ile Cavriaghi'nin göğüs çekimlerinde — bazı «dıştan»lar dışında — açı-karşı açı dizisi.

CHEVALLEY *(Cavriaghi'ye)*: Gerçekten Milanolusunuz, öyle mi?

CAVRIAGHI *(sayıları yazarak)*: Elbette.

CHEVALLEY: E peki, ne diye geldiniz buraya?

CAVRIAGHI: Oh! Prens'in konukseverliğini kötüye kullanmak ve bununla zevklenmek için.

PRENS *(dıştan)*: Chevalley!

Chevalley, iyiden iyiye şaşkınlaşmış, kâğıtları toplar.

CHEVALLEY *(oynar)*: Hım! Hım!

F. Paolo, Chevalley'e yaklaşarak tam yanına oturur ve sözlerindeki alayı gizleyerek konuşmaya başlar. (Gözlerini Chevalley'e diken ve F. Paolo'nun anlattığı olmadık öyküye katılan Prens'in Peder Pirrone'nin ve Tancrède'in çeşitli omuz çekimleri. Bu garip öykü, Chevalley'i ciddi şekilde sarsar)

F. PAOLO: Donnafugata konusunda, Baron Mutolo'nun evini gezdirmek için size kılavuzluk edebilirim sevgili Chevalley.

PRENS: François-Paul, aptalca sözleri bırak!

PEDER PIRRONE: Ah!

F. PAOLO: Ev şimdi boş; haydutların Baron'un oğlunu kaçırıp zorla alakoyuşundan beri aile, yıllardır Cirgenti'de yaşıyor.

CHEVALLEY: Vah zavallılar. Fidyeyi verebilmişlerdir inşallah.

F. PAOLO: Yo, yo, yo, yo, hiç bir şey vermediler. Zaten güç durumdaydılar, nakit para bakımından hepimiz gibi sıkıntıdaydılar. Fakat çocukları kendilerine geri verildi, ama tabiî birkaç taksitte...

CHEVALLEY *(şaşkın, Paolo'ya döner)*: Birkaç, nasıl? Ne demek istiyorsunuz?

F. PAOLO: Birkaç taksitte, dedim, parçalar halinde; önce sağ elinin işaret parmağını aldılar. *(Sessizlik)* Sonra, aradan bir hafta geçince, sol ayağı. *(Sessizlik)* Sonunda da, söğüt dalından güzel bir sepetin içinde ve bir incir tabakasının altında — ister istemez, çünkü Ağustos ayıydı — başı...

PRENS: François-Paul, bırak bu korkunç öyküleri.

F. PAOLO *(dıştan)*: Ben görmedim; çok küçüktüm; babam anlattı bana.

CHEVALLEY *(ona dönüş)*: Ne aciz polisi varmış şu Burbon'ların!

F. PAOLO: Muhakkak, şüphesiz!

PRENS *(buyurur gibi)*: Hadi Chevalley, oynuyor musunuz?

PEDER PIRRONE: Benim köyümde de inanılmaz şeyler olmuştur. Babam, maliye denetçisiydi. Manastırın mallarını çekip çeviriyordu. İşi dolayısıyle de çok şey görüp işitiyordu ve bir akşam az daha bir duvar dibinde can verecekti.

CHEVALLEY *(üstten görüş)*: Artık bütün bunlar bir yoluna girecek, sizi temin edebilirim! Ve bazı propagandaların hâlâ halkı inandırmaya çalış-

tıklarının tersine, Kilise'ye ve onun mensuplarına karşı saygı, eskisinden az olmayacak!

TANCREDE: Daha fazla olmasını dileyelim, Chevalley! Çünkü — beş yıldan fazla olmamıştır — Santa Ninfa papazı vaız verdiği sırada öldürüldü.

Tancrède'in ve Chevalley'in çekimi.

CHEVALLEY: Fakat bu korkunç bir şey! Kilisede ateş edildi?

TANCREDE: Bilemediniz, Chevalley! Öyle saygısızlıklar edemeyecek kadar iyi katoliğizdir bizler. Hayır, yalnızca kutsal şaraba biraz zehir konulmuş. Bu çok daha saygılı bir davranış. Hattâ daha soylu ve törensel diyebilirim. Kimin yaptığı hiç bir zaman anlaşılamadı. Papaz çok iyi bir insandı; düşmanı yoktu.

CHEVALLEY: Hah, hah, hah! Çok eğlendirici hakikaten. Çok ilginç. Siz roman yazmalısınız; bu öyküleri o kadar iyi anlatıyorsunuz ki!

TANCREDE: Hah, hah!

CAVRIAGHI *(Cavriaghi'nin çekimi)*: Hah, hah! Çok doğru, masal bütün bunlar. Bir Milanolu olan bana inanın, Chevalley. Sicilya büyük bir ülkedir.

Düşünceli görünen Prens'i hafif alttan görüş.

PEDER PIRRONE *(dıştan)*: Hah, hah, hah, ha!

Herkes güler. Tancrède'e yaklaşan baş hizmetkâr Mimi'nin çekimi.

MIMI: Don Calogero Sedara bay Tancrède ile görüşmek istiyor.

Genel çekim.

TANCREDE: İçeri alın.

PEDER PIRRONE *(Tancrède'e)*: E, sizinle görüşecek!

TANCREDE: François-Paul, yerime geçer misin?

F. PAOLO: A! Evet, evet.

TANCREDE: Bağışlayın.

Yerinden kalkan ve Don Calogero ile konuşmaya giden Tancrède'in yerine F. Paolo geçer.

TANCREDE: Angelica?

DON CALOGERO: Hayır, hayır, Angelica iyidir; evde. İyi akşamlar.

TANCREDE: Peki ne?

DON CALOGERO: Bu akşam dışarı çıksın istemiyorum. Onun için gelmedi. Biraz karışık ortalık. Biraz önce Menico'ların orda kavga vardı.

TANCREDE: E peki? Sonra?

DON CALOGERO: Biraz müsaade edin! Iıı! Şöyle: Çok vaatlerde bulunuldu, insanlar da hayallere kapıldı. Yarıcılar, kendilerini şimdiden toprak sahibi gibi görüyor; ırgatlar küstahlaştı. Kazan kaynıyor, Prens, ve ben çok korkuyorum. Bunun için geldim... Bir akıl danışırım diye.

TANCREDE: Neden korkuyorsunuz? Sizi savunmaya hazır düzenli bir ordunuz var. Ondan yararlanın!

DON CALOGERO: Eh! işin doğrusu düşündüm de.

TANCREDE: Eh, aferin! Ummadığım kadar kötüsün.

İkisi de gülmekten kırılır.

Zincirleme.

PRENS'İN ÇALIŞMA ODASI.

Çalışma masasında oturan Prens, (omuz çekimi) bir ölü kadar hareketsizdir. Ağır göz kapakları arasından gözleri ancak gözükür. Kocaman eli, masanın üstündeki Saint-Pierre kilisesi maketinin kubbesini kavramıştır. Chevalley dıştan konuşurken Prens'in çekimi devam eder.

CHEVALLEY *(dıştan)*: İlhaktan sonra — Sicilya'nın İtalya krallığı ile mutlu birleşmesinden sonra demek istiyorum — Milano hükümeti, bazı ünlü Sicilyalıları krallığın senatörü olarak atamak niyetinde. Adınız elbette ki, en başta geçenler arasında. Eskiliğiyle... Onu taşıyanın kişisel itibarı dolayısıyle, bilimsel liyakati ve son olaylar sırasındaki ağır başlı ve liberal tutumu dolayısıyle herkesçe tanınan bir ad.

Prens, gözlerini hafifçe kaldırır, hiç bir şey söylemez.

CHEVALLEY *(ona dönüş)*: Üstlerim, listeyi Torino'ya getirtmeden önce sizi haberdar etmeyi ve bu teklifin hoşunuza gidip gitmediğini sormayı uygun gördüler. Hükümet razı olmanızı özellikle bekliyor. Iıı! Görevimin, — bana sizi, ailenizi ve bu görkemli sarayı tanımak şeref ve zevkini sağlayan görevimin — konusu bu. Öhöm!

Duruş. Prens'in omuz çekimi, sonra bir açı-karşı açı dizisi.

PRENS: Anlatın bana Chevalley, bunun, senatör

olmanın tam anlamı nedir? Onursal bir unvan, bir nişan mıdır bu?

CHEVALLEY: Prens! Senato, Krallığın yüce meclisidir. Hükümetin, ulusun ilerlemesi için önerdiği kanunlar oraya gelir, orada incelenir, orada tartışılır ve orada kabul ya da reddedilir. Iıı! *(Prens'in çekimi, dıştan devam)* Senatör olduğunuz zaman, modern dünyanın bütün ufuklarının nihayet önünde açıldığını gören ve sarılacak bunca yarası, alınacak bunca hakkı olan bu güzel ülkenin sesini duyurabileceksiniz.

PRENS: Dinleyin Chevalley, Senato için beni düşünmesi dolayısıyle hükümete minnettarım. Bu, bir kartvizite yazılacak basit bir onursal unvansa memnunlukla kabul ederim.

CHEVALLEY *(mutlu)*: Ah!

PRENS *(dıştan)*: Fakat bu şekilde, kabul edemem!

CHEVALLEY *(kaygı içinde)*: Oh! Fakat, nasıl olur, Prens!

Omuz çekiminde saptamak üzere Prens'e doğru öne kaydırma.

PRENS: Biraz sabırlı olun. Ben eski yönetici sınıfın, — eski yönetimle kaçınılmaz şekilde uzlaşmış ve ona, sevgiyle değilse bile edep yönüyle bağlı — bir üyesiyim. İki dünya arasında kalmış mutsuz bir kuşağa mensubum. Ne birini, ne ötekini benimseyebiliyorum. Ve üstelik, hiç bir şekilde hayale kapılmam. Senato benden ne bekleyebilir? Başkalarını yönetmek isteyenlere mutlak gerekli olan nitelikten, kendini aldatma yeteneğinden yoksun tecrübesiz bir üyeden... Hayır, Cheval-

ley, siyaset için küçük parmağımı bile kıpırdatmam; koparıverirler sonra.

CHEVALLEY *(Chevalley'nin çekimi)*: Prens, ben... Ben inanamıyorum. Halkınızı, içinde bulunduğu korkunç maddî koşullardan ve içinde yaşadığı büyük manevî sefaletten kurtarmak için gücünüzün yeteceği şeyi yapmayı gerçekten reddediyor musunuz?

PRENS *(omuz çekimi)*: Biz yaşlıyız Chevalley. Çok yaşlı. Yirmi beş yüzyıldan fazladır ki, tamamen farklı, tamamen başka yerden gelme görkemli uygarlıların ağırlığını taşıyoruz omuzlarımızda. Bu uygarlıklardan hiç biri bizim kafamızdan doğma, ellerimizden çıkma değil. Bizler, iki bin beş yüzyıldan beri bir sömürgeden fazla bir şey olmadık. Oh! Bunu kendimizi acındırmak için söylemiyorum; bu bizim hatamız, fakat yorgunuz Chevalley, yorgun ve boş.

CHEVALLEY *(Chevalley'nin çekimi)*: Fakat Prens, bütün bunlar sona erdi. Sicilya... Sicilya fethedilmiş bir toprak değil artık; Sicilya, özgür bir devletin özgür bir parçası.

PRENS *(Prens'in çekimi)*: Çok geç, Chevalley, iki bin yıl çok geç.

Prens yavaşça yerinden kalkar. Odayı üstten genel görüş. Müzik. Elleri arkasında dolaşmaya başlar. Chevalley de yerinden kalkmıştır, fakat iskemlesinin yanında durur. Prens, ona arkasını dönerek şömineye gider ve bir an ateşi seyreder. Sonunda başını Chevalley'e çevirir.

PRENS *(omuz çekimi)*: Uyku, sevgili Chevalley,

uzun bir uyku; Sicilyalıların istediği budur. Ve onlar, kendilerini uyandırmak isteyenlerden daima nefret edecekler. En güzel armağanları getirmiş olsalar bile... Ve, aramızda kalsın, ben, yeni krallığın torbasında bizim için pek fazla armağan bulunduğunu hiç de sanmıyorum. *(Başını eğer)*

Prens, gidip şöminenin karşısındaki bir koltuğa oturur. (Prens'i — ayakta duran Chevalley'in gözleriyle bakıyormuşuz gibi — üstten görüş)

PRENS: Bizde her gösteri, en şiddetlisi bile, bir mahvolma isteğidir. Şehvaniliğimiz, unutma isteğidir. Tüfeklerimiz ve bıçaklarımız, ölüme doğru bir çağrı... Tembelliğimiz, sihirli otlarla hazırlanan şerbetlerimizin tatlılığı, şehevî bir hareketsizlik yani yine ölüm isteği.

Prens'e yaklaşan Chevalley'in göğüs çekimi.

CHEVALLEY *(biraz yapmacık)*: Prens, acaba mübalâğa etmiyor musunuz? Ben Torino'da, hiç de uyur görünmeyen bazı Sicilyalılar tanıdım!

PRENS *(üstten görüş. Ateş yüzünü aydınlatmaktadır)*: Yanlış ifade ettim. Özür dilerim, Chevalley Sicilyalılar dedim, Sicilya demeliydim. Bu ortam, görünümün ve iklimin sertiği ve tutuşmaya hazır taşlar...

CHEVALLEY *(dıştan)*: Fakat bir iklim yenilebilir; bir görünüm değiştirilebilir. Kötü hükümetlerin hatırası unutturulabilir. *(Chevalley'in omuz çekimi)* Kaderlerini güzelleştirmek isteyen Sicilyalılar olduğundan eminim.

PRENS *(boy çekimi. Üstten görüş. Oturmuş):* Ada'

dan dışarı çıkarılan bazı Sicilyalıların uyanabildiklerini reddetmiyorum. Fakat çok gençken gitmeleri gerek. Yirmi yaşından sonra çok geçtir. Deri, kösele olmuştur artık. Size, Chevalley, özel çıkarlarını müphem bir ülkücülük gösterisiyle maskelemesini bilen — yumuşatabilen demek istiyorum — bir insan gerek. Üstlerinize iletilmek üzere bir tavsiyede bulunabilir miyim?

CHEVALLEY: Memnuniyetle, Prens.

Prens, yeniden ayağa kalkar, masasına gider, büyük bir sigara kutusunu alır, Chevalley'e uzatır.

CHEVALLEY *(yaprak sigarasını reddederek)*: Hayır, teşekkür ederim, içmiyorum.

Prens bir yaprak sigarası alır, dolaşmaya devam eder. (Odanın hafif üstten genel çekimi)

PRENS: Senato için telkin etmek istediğim biri var. Calogero Sedara... Orada bulunmak için benden çok daha fazla niteliğe sahip. Ailesi, — bana söylendiğine göre — soylu, ya da yakında öyle olacak! Ve «itibar» dediğiniz şeye ek olarak güçlü de. Bilimsel liyakati yoksa da, olağanüstü pratiği var. Mayıs olayları sırasında çalışması yararlı oldu. Hayallerine gelince, benden fazla olduğunu sanmıyorum. Fakat gerektiğinde yaratmasını bilir. Size gereken adamdır.

Prens, Chevalley'in yanına gelir, bir kibrit çakar, sigarasını yakar. (ikisinin karşı karşıya göğüs çekimi) Bir an durduktan sonra dolaşmaya devam eder.

CHEVALLEY *(başlangıçta dıştan)*: Evet, bu Sedara' dan söz edildiğini duydum. Fakat siz nitelikte dürüst insanlar görevden kaçınırsa alan, titiz olmayan dar görüşlü kimselere... Yani Sedara' lara kalır. *(Birden duran ve Chevalley'e dönen Prens'in çarpıcı çekimi)* Ve her şey yine yüzyıllar boyu eskisi gibi sürüp gider. Vicdanınızın sesini dinleyin Prens, az önce bana söylediğiniz övünç dolu gerçeklerin sesini değil. *(Hemen hemen yalvaran Chevalley'in omuz çekimi)* Prens, sizden rica ediyorum, işbirliği yapınız.

Duyduğu heyecanı saklamak için ciddî bir havaya bürünen Prens'in omuz çekimi. (müzik)

PRENS: Siz soylu bir insansınız, Chevalley. Sizi tanımak benim için bir ayrıcalık. Bütünüyle siz haklısınız. Yalnız Sicilyalıların düzelmek istediklerini söylediğiniz zaman hariç. Sicilyalılar hiç bir zaman düzelmek istemezler, çünkü mükemmel oldukları kanısındadırlar. Gururları, acılarından daha kuvvetlidir. Biraz oturun, size bir öykü anlatmak istiyorum.

Prens, Chevalley'i, kendisi gibi şöminenin karşısındaki koltuklardan birine oturmaya davet eder. (Alıcı ikisini, önce, dipte ateş olmak üzere arkadan çeker)

PRENS: Sizin Garibaldi'nin Palermo'ya girişinden birkaç gün önceydi; bana gemileri havuza alınmış birkaç İngiliz deniz subayı tanıştırdılar. Deniz kıyısındaki evimden söz edilmiş kendilerine, ziyaret etmek istiyorlardı. Kızılımsı favorileri-

ne rağmen çocuksu gençlerdi. Dağların görünümüne, ışığın bolluğuna hayran kaldılar. *(İkisini bu kez önden ve üstten görüş)* Sonra da evime gelirken geçtikleri sokakların kokusundan ve pisliğinden dehşete kapıldıklarını itiraf ettiler. Onlara, size olduğu gibi, bu gölgenin bu ışıktan geldiğini izah etmeye kalkışmadım. *(Kalkar ve yeniden dolaşmaya başlar)* İçlerinden biri sordu: «Bu Garibaldi'ciler, Sicilya'ya gerçekte ne için geliyor?» *(Sessizlik. Sonra Prens'in omuz çekimi)* «Bize kibarlık öğretmeye geliyorlar» dedim ingilizce. «Fakat başaramayacaklar bunu, çünkü bizler birer tanrıyız.» Güldüler, fakat anladıklarını sanmam. *(Gülümser)*

Oturan Chevalley'i üstten görüş. (Önde, sırttan Prens)

CHEVALLEY *(zoraki)*: Hımm, hımm!

PRENS *(boy çekimi)*: Geç oldu, Chevalley; hemen hemen akşam yemeği zamanı. Gidip giyinelim. Yine istiyorsanız, yarın sabah gidebilirsiniz.

İkisi de odadan çıkar.

Zincirleme.

DONNAFUGATA SOKAKLARI.
ŞAFAK ZAMANI.

Yarı çıplak, gözleri trahomlu küçük bir çocuk, bir duvar dibine yığılmış çöplerin ortasında birtakım pis şeyler toplamaktadır.

Bir evden, paçavralara bürünmüş iki küçük kız çocuğu çıkar; birinin kollarında çirkin, kaşık

kadar yüzüyle birkaç aylık bir bebek vardır.

Onların birkaç adım ötesinde bazı kadınlar, ilkel fırınlarda ateş yakmaya çalışmaktadır. Sokağın ucundaki alanda yine sefil giyimli birkaç erkek, posta arabasına atları koşmaktadır. Çamurların içine diz çökmüş bir ihtiyar, arabanın tekerlerini kontrol eder.

Kaldırım taşlarında çınlayan ağır adımların sesine ve köpek havlamalarına hepsi döner.

Kendisinden az daha büyük kardeşinin kollarında tuttuğu bebek, ağlar. Evlerden birinde bir kadın şarkı söylemeye başlar; şarkısı bir iniltiyi andırmaktadır.

İşitilen ağır adımlar, Chevalley ile av giyimi içindeki Prens'e ve köpekleri tasmalarından kavramış onu izleyen Don Ciccio Tuméo'ya aittir.

Üç adam, hiç konuşmadan posta arabasına yaklaşır.

Birkaç erkek, Prens'e yol vermek için kenara çekilir.

BİR ADAM: Merhaba, Ekselâns.

BAŞKA BİR ADAM: Merhaba, Ekselâns.

Chevalley çevresine göz gezdirir; gördüğü sefalet dikkatini çeker ve Prens'e, veda sözleri yerine şüphe götürmez bir inançla:

CHEVALLEY: Prens, ne düşünürseniz düşünün, bu böyle devam etmeyecek. Modern yeni yönetimimiz, kesin etkisiyle bütün bunları değiştirecek.

PRENS: Bu böyle devam etmemeli, fakat hep böyle devam edecek. «İnsanın daiması» tabii! Bir ya da iki yüzyıl. Sonra, belki her şey farklı fakat daha kötü olacak. Yine görüşürüz, sevgili Chevalley.

Prens elini uzatır. Chevalley önce şapkasını çıkarır, sonra Prens'in uzattığı eli sıkar.

CHEVALLEY: Yine görüşürüz. Her şey için teşekkür ederim, Prens.

Prens, nezaketle, Chevalley'in arabaya binmesine yardım eder, kapıyı kapatır.

PRENS *(kendi kendisiyle konuşur gibi)*: Bizler leoparlar, aslanlardık. Yerimizi alacaklar çakallar sırtlanlar olacak ve ne olursak olalım: Leopar, aslan, çakal ya da kuzu, kendimizi toprağın özü saymağa devam edeceğiz.

CHEVALLEY *(dıştan)*: Korkarım iyi anlayamadım. Ne dediniz?

PRENS *(başını sallayarak)*: Hiç... Hiç.

Sarsılan posta arabasının arkadan çekimi.

CHEVALLEY *(pencereye yaslanarak)*: Nasıl? Nasıl? Duymuyorum sizi!

Don Ciccio, arabayı şapkasıyle selâmlar. Müzik. Prens, dalgın, başı önde öylece kalır.

Don Ciccio, Prens'e bir göz atar, sonra köpekleri çeker, tüfeği omzuna iyice yerleştirir ve yürür. Prens yavaşça başını kaldırır, sonra Don Ciccio'yu izlemeye karar verir. (Avlanmaya giden bu iki kişiyi sokaklarda bir süre izleriz)

Müzik ve zincirleme.

KIRLAR. GÜNDÜZ.

Kadınlı erkekli bir köylü grubu (üstten görüş) kızgın güneş altında tarlada çalışmaktadır. Vals müziği.

Zincirleme.

PONTELEONE'LERİN SARAYI. İÇ. GECE.

┌──┐[1]

Ponteleone sarayı büyük kapısının iki kanadı ardına kadar açıktır. Kapının iki yanında üniformalı iki uşak, merdiven boyunca da başka uşaklar dizilmiştir.

└──┘

İlk katın sahanlığını — davetlilerin kaynaştığı — birinci salondan ayıran küçük salonda evin sahibi ve sahibesi, Prens ve Prenses Ponteleone, davetlilerini karşılamaktadır. Bu sırada, oğlu ve kızı ile gelen yaşlı bir hanımı karşılarlar. Karşılıklı iltifatlar.

Don Diego Ponteleone, kibirli bakışlarından başka soylu yanı olmayan şişman, beyaz saçlı bir adamdır; yüzü yaşlı bir papazınkini andıran karısı Donna Margherita'nın başında çok güzel bir taç ve boynunda, üç sıra zümrütten pırıl pırıl yanan bir gerdanlık vardır.

[1]Kurguda kesilen başlangıç. Aslında zincirleme ile salonda dans edenlere, oradan da küçük salona geçilir.

Donna Margherita; Carolina, Concetta ve F. Paolo ile birlikte sahanlıkta beliren Prens ve Prenses Salina'ya doğru büyük bir saygı gösterisiyle ilerler.

Dıştan, Davetlilerin çeşitli konuşmaları.[1]

DONNA MARGHERITA: Sevgili dostlar. Ne güzel! Erken geldiniz. Fakat sakin olun, sizin davetliler henüz görünmedi.

Prens Salina, Donna Margherita'nın bu imasına karşı sinirli bir şekilde yüzünü buruşturmaktan kendini alamaz, fakat bu geçici can sıkıntısını bir gülümseyişle hemen örter ve Prenses'in elini öper; Sonra Don Diego'yu selâmlar. Bu sırada Donna Margherita, Prenses Maria Stella'yı öpmektedir.

DONNA MARGHERITA: Stella! Stella'cığım! Ne güzel kızların. Teşekkür, teşekkür bu akşam geldiğiniz için.

Kızlar, Prenses Ponteleone'ye küçük bir reverans yaparlar. Bu sırada Don Diego, Prens Salina'ya:

DON DIEGO: Tancrède burada.

Gerçekten de Prens Salina, büyük salonun giri-

[1]Oldukça uzun olan, davetlileri, dans edenleri ve tanıdığımız kişileri gösteren çarpıcı çekimler içerikleyen bu sahne başlangıcı, kısaltılmasaydı, okuyan için usandırıcı olurdu. Bununla birlikte hem balonun havasına, hem de yazarın uslûbuna sadık kaldık. Visconti'nin balo ile ilgili ayrıma verdiği önemi göstermesi bakımından, bu çekimden bitime kadar yaklaşık olarak 45 dakikalık bir gösterim kaldığını belirtelim.

şinde, karalar giyinmiş, ince yapısıyle bir kara yılanı andıran Tancrède'i görür. Çevresini alan üç dört genç, sözlerine ve şakalarına kahkahalarla gülerken Tancrède, sahanlığa açılan kapıdan gözünü ayırmamaktadır.

Tancrède, Prens Salina'yı görünce ahbaplarından ayrılır ve amcasını, yengesini ve kızları karşılamak için ilerler.

DON DIEGO *(Prens'e)*: Aspromonte'de büyük başarı gösteren Albay Pallavicino'yu da bekliyoruz.

Tancrède Prenses Maria Stella'nın yanına gelir ve mırıldanarak elini öper.

TANCREDE: Teşekkür ederim, binlerce teşekkür yengeciğim. Seni diken üstünde oturtmak bu, biliyorum ama, onları davet ettirmek çok önemli. Bu, Angelica'nın herkese tam anlamıyle tanıtılması olacak.

PRENS *(alaycı ve saldırgan)*: Ya giysi?

TANCREDE *(gülümseyerek)*: Donnafugata'daki değil; korkma. Provalarda kendim bulundum. Frak mükemmel oldu, ama Don Calogero'da iş yok.

Salonları gösteren çeşitli çekimlerden sonra büyük salonda ilerleyen Tancrède ile Prens'e dönüş. (geriye kaydırma ile önlerinde gidilir) Onlar geçerken kısmen dıştan olmak üzere duyulan bir sürü konuşma.

CAROLINA: İyi akşamlar Roberto.

BİR GENÇ *(dıştan)*: İyi akşamlar.

Çarpıcı çekimle Prenses'e ve Concetta'ya dönüş.

CONCETTA: Ah!

MARIA STELLA: Hadi! Gelin.

Tancrède ile birlikte yanlarında bulunan Prens, izin verir. (çok kısa çekimler)

PRENS: E, tabii!

STELVIO ROSI: Birazdan görüşürüz.

TANCREDE: Merhaba, Concetta. Merhaba, Carolina.

F. PAOLO: Selâm Tancrède.

TANCREDE: Selâm, François-Paul. Merhaba.

Tanışan, selâmlaşan, kutlaşan davetlileri gösteren yeni çekimler. Sonunda Maria Stella'ya dönüş. Prenses, birkaç ahbabıyle gidip bir yere oturur.

MARIA STELLA: İyi akşamlar, iyi akşamlar. İyi akşamlar.

KONTES SUTERA *(otururak)*: Ben de; çok iyi, çok iyi. *(Prenses ona yer açar)* Teşekkür ederim.

KIRMIZI ÇİÇEKLİ KADIN: Sevgili Rosalie! Merhaba Gustave.

BİRİNCİ KADIN: Sevgili Rosalie, seni gördüğüme çok memnun oldum! Günden güne gençleşiyorsun!

KONTES SUTERA: Sevgili Stella, merhaba!

MARIA STELLA: Merhaba.

KONTES SUTERA: Merhaba, Adelaide.

KIRMIZI ÇİÇEKLİ KADIN *(oturur)*: Teşekkür ederim. Zavallı bacaklarım; onların pek gençleştikleri yok!

CONCETTA *(Prenses'in karşısına gelip)*: Anne, dans edebilir miyim?

MARIA STELLA: Evet, tabiî, biraz üstünü başını düzelt.

CONCETTA: Teşekkür ederim.

KONTES SUTERA: Çok güzelsin, bir çiçek gibi.

BİRİNCİ KADIN: Ah! Amelie'ciğim, gelebilmene o kadar sevindim ki!

KOLTUK DEĞNEKLİ KADIN: A, tabiî, elbette, çaba harcadım; ama görüyorsun işte! Artık bunlardan ayrılamıyorum. *(Değnekleri gösterir)*

Prens, (peşinde Tancrède) geçerken selâmlar ve bir başka odaya geçer.

Prenses'in öteki kızı, daha çekingen fakat yaşına rağmen daha zarif, annesine yaklaşır. (Çeşitli çekimler ve kadınların şamatası)

CAROLINA: Ben de gidebilir miyim anne?

MARIA STELLA: Tabiî, hadi! Hadi! *(Yanında oturan kadına)* Cici şeyler değil mi?

BİRİNCİ KADIN: Git otur biraz.

KOLTUK DEĞNEKLİ KADIN: Evet ya! Ah, ah!

KONTES SUTERA: Nefis, cidden nefis şeyler! Oh, evet.

KOLTUK DEĞNEKLİ KADIN: Ah! Marie-Dolorès, sesini işittim gibi geldi bana. Sesin hâlâ güzel!

KIRMIZI ÇİÇEKLİ KADIN: Evet.

MARIA STELLA: Sana itiraf edeyim, bu baloları pek sevmem, ama çocuklar için de gelmek gerekiyordu.

KIRMIZI ÇİÇEKLİ KADIN: Teşekkür ederim.

Ev sahiplerinin konukları karşıladıkları küçük salonun yeni genel çekimi.

MARGHERITA: İyi akşamlar cicim.
BİRİNCİ KADIN: İyi akşamlar.
DON DIEGO: İyi akşamlar.
İKİNCİ KADIN: İyi akşamlar.

Albay'ın tören üniformasıyle girdiği kapının çekimi. Arkasında, sıra halinde birkaç genç subay. Hepsi 'hazır ol'a geçip selâmlarlar; sonra, Albay Pallavicino ev sahibine yaklaşır.

DON DIEGO: İyi akşamlar, Albay. Sizi karşılamaktan büyük onur duymaktayım.
PALLAVICINO: O onur bana ait.
İKİNCİ KADIN *(dıştan)*: Albay Pallavicino; Aspromonte'deki.
DON DIEGO: Margherita, sana albay Pallavicino'yu tanıtmakla onur duyarım.
İKİNCİ KADIN *(dıştan)*: Kurmayları da yanında.
BİRİNCİ KADIN *(dıştan)*: A! Ben daha yaşlı sanıyordum; o yaşta bunu yapabilmek olağanüstü bir şey!
BİR ADAM *(dıştan)*: O! Yine de bir elli yaşında var!

Ev sahibesi Albay'a yaklaşır.

MARGHERITA: Albay, Aspromonte galibini evimde görmekten övünç duyuyorum, büyük övünç duyuyorum ve çok mutluyum.
PALLAVICINO: Çok iyisiniz Prenses! Asıl burada bulunduğum için ben mutluyum.
DON DIEGO: Sayın Albay, sizin ve subaylarınızın, evimizde hoş bir gece geçireceğinizi umarım.

PALLAVICINO: Evet, tabiî. Teşekkür ederim.

Albay ve subayları, bir baş hareketinden sonra keplerini çıkarıp birinci salona girerler. Prenses, Albay'ı davetlileriyle tanıştırmak için Pallavicino'ya eşlik etmektedir.

MARGHERITA: Albay, buyrun lütfen, rica ederim.
PALLAVICINO: Teşekkür ederim, pardon.

(Girerler).

DON DIEGO: Baylar, savaş alanında daha rahat olacağınızı biliyorum!
MARGHERITA: Gerçekten, gerçekten bizim için bu büyük bir onur.
PALLAVICINO: Teşekkür ederim.
MARGHERITA: Ve bütün Palermo ayaklarınızın altına serilmiştir, Albay.
PALLAVICINO: Prenses, neler söylüyorsunuz?

Salona gelince ev sahibesi Albay'ı davetlilerine sunar. (yarım üstten, sonra üstten görüş, daha sonra da göğüs çekimi ile izlemek için öne kaydırma ve vinç)

MARGHERITA *(tanıtarak)*: Lampedusa Prensesi.
PALLAVICINO *(selâmlayarak)*: İyi akşamlar.
LAMPEDUSA PRENSESİ: Çok memnun oldum.

Başka bir grup.

MARGHERITA: Kontes Sutera.
PALLAVICINO: Tanışmaktan onur duydum.
KONTES SUTERA: Sizi tanıdığım için gerçekten çok mutluyum, Albay!

PALLAVICINO: Teşekkür ederim. İyi akşamlar.

Ahbaplarıyle oturan Salina Prensesi Maria Stella'nın boy çekimi.

MARIA STELLA: Geri gelmek için, üç gün daha harcadık.

Albay, konuşmayı yarıda keserek eğilir.

MARGHERITA: Prenses Corbera de Salina.

MARIA STELLA *(elini uzatarak)*: İyi akşamlar, Albay.

PALLAVICİNO: Sizi tanıdığım için mutluyum, Prenses. İyi akşamlar.

Ev sahibesiyle birlikte uzaklaşır.

BİR SUBAY: İyi akşamlar.

ÇIPLAK KAFALI BİR ADAM: İyi akşamlar.

BİR KADIN: Oh!

İKİNCİ SUBAY: İyi akşamlar.

BİR ADAM: İyi akşamlar. Çok yakışıklısın.

Birçok çiftin dansettiği büyük salonu üstten görüş. (çeşitli çekimler) Sonra Prens ile Tancrède'e dönüş.

TANCREDE: Özür dilerim, Angelica geldi mi, gidip bakmam gerek.

PRENS: Tabiî, doğru. Git, git.

Prens Tancrède'i arkadaşça iter; o sırada arkalarında, bizim göremediğimiz kavalyesiyle konuşan çok güzel bir kız belirir.

GENÇ KIZ: Yalnız dediğim gibi; ondan hoşlanmıyordum.

TANCREDE *(bir yandan kıza bakarken Prens'e)*: Özür dilerim.

PRENS *(biraz bezgin)*: Git!

GENÇ KIZ: Onun için gitmemeye karar verdim. Onun için gitmedim.

Çevresini alan kalabalığın sorularına ve hayranlık ifadelerine muhatap olan Albay'ın çekimi. Dipte, Angelica'yı arayan ve kümelerin arasından geçen Tancrède.

LATTANZI: Fakat, Albay, bu gerçekten doğru mu?

DELLA PORTA: A! Albay, anlatın!

TANCREDE *(geçerken)*: İyi akşamlar.

REGAZZA: İyi akşamlar, Tancrède.

PALLAVICINO: Ağladım, Kontes, doğru; bir çocuk gibi ağladım!

LATTANZI *(üstten görüş)*: Ah! üzücü bir şey!

DELLA PORTA: Ya Garibaldi, o nasıldı?

PALLAVICINO: O, yaralı bir tanrı gibi sakin ve güzeldi.

LATTANZI: Oh! Çok güzel, çok güzel! Siz bir kahramansınız, sahici bir kahraman. *(Karısına)* Olağanüstü bir adam, değil mi sevgilim?

Salonun başka bir köşesi: Tancrède, yaşlı, çok kibar birinin yanında duran genç bir kadının önünden geçerken eğilir. (üçünün çekimi)

GABRIELLE: Tancrède!

TANCREDE: Oh! İyi akşamlar, Gabrielle. Nasılsınız?

GABRIELLE: İyiyim. Teşekkür ederim.

YAŞLI BAY *(kuru)*: İyi akşamlar.

TANCREDE *(alaycı)*: Albay onlara, komutasındaki piyadelerin meşru ateşiyle Garibaldi'nin havalanışına nasıl adilâne son verdiğini anlatmakta.

GABRIELLE: Ah! Sahi mi?

YAŞLI BAY: Meşru ve gerçekten yerinde bir ateş!

TANCREDE: Özür dilerim, yine görüşürüz!

Tancrède onlardan ayrılır, bütün güzelliği ve çekiciliğiyle Angelica'nın ve göğsünde pek göze batan madalyasıyle biraz gülünç görünen babasının geldiği girişe doğru seğirtir. Baba, içeri girerken durur ve büyük bir hayranlıkla duvarları, tavanları vb. seyreder. Tancrède çıkagelir (üçünün çekimi) nişanlısının elini öper.

TANCREDE: Geciktin, seni bekliyordum. *(Calogero'ya)* İyi akşamlar.

CALOGERO *(kendinden geçmiş)*: ...şamlar.

TANCREDE: Çok güzelsin. Hadi gel, Prenses'i selâmla.

Tancrède, Angelica'yı ev sahiplerinin yanına götürür.

TANCREDE: Prenses...

MARGHERITA *(hayranlıkla)*: Oh!

TANCREDE: izin verirseniz size nişanlımı tanıtayım: Angelica Sedara.

Margherita elini uzatırken Angelica'nın reveransı.

MARGHERITA: Cicim, bırak da şöyle bir bakayım

sana. Tanrım, gerçekten de öyle; bana söylediklerinden de güzelmişsin sen!

ANGELICA: Teşekkür ederim.

MARGHERITA: Çok güzel!

ANGELICA *(sıkılgan)*: Teşekkür ederim.

Tancrède Don Calogero'ya döner ve madalyayı görünce üzerine seyirtir. (ikisinin çekimi)

TANCREDE: Bu nedir?

CALOGERO *(gülünç bir övünçle)*: İtalya Kırallığı yeni Şövalyelik Haçı.

TANCREDE: Hah, tamam! Burası için fazla yeni!

Koparır gibi alıp kimseye göstermeden cebine indirir ve Calogero'yu ev sahibesi ile Angelica'nın yanına doğru götürür.

MARGHERITA: Nişanlın çok güzel... Zaten senin zevkinden şüphe etmezdim!

TANCREDE: Teşekkür ederim. *(Tanıtarak)* Müstakbel kayın pederim, Şövalye dö Calogero Sedara.

MARGHERITA: Çok memnun oldum, çok memnun oldum.

Calogero ev sahibesinin elini öper ve reveransını yapar. Sessizlik.

CALOGERO: Burası korkunç güzel, Prenses!

MARGHERITA *(alaycı)*: Hoşunuza gitti demek?

Salonları geçen Tancrède ile Angelica izlenir. Birçok kişi almıştır çiftin çevresini.

TANCREDE *(ahbaplarının arasından yol açarak)*: Sakin olun çocuklar, sakin olun!

FAVRETTO: Tancrède, beni nişanlınla tanıştırmayacak mısın?

TANCREDE: Angelica, izin verirsen sana yakın bir dostumu tanıştırayım, Gioacchino Lanza.

FAVRETTO: Çok memnun oldum.

TANCREDE: Bu da, Fulco.

ROSI *(Angelica'ya)*: Tancrède belki olmaz diyecek ama, gelecek vals için sıraya girmek onuruna erişebilir miyim?

BİRİNCİ SUBAY *(dipten)*: Tancrède'in nişanlısını gördün mü, ne güzel kız. Tanıyor musun?

BİR ADAM: Hayır, hiç görmemiştim. Zaten kimse de görmüş değil!

BİRİNCİ SUBAY *(yaklaşarak)*: Bize tanıştıracak mısın ha?

ADAM: Kendine saklıyor, pis bencil!

TANCREDE: Tamam, tamam çocuklar, heyecana kapılmayın, zaman var.

ADAM: Umarım, yoksa...

ROSI: A! olmaz ama!

Davetlilerin konuşmasıyle meydana gelen uğultu.

TANCREDE: Sen de, anlaşıldı.

ADAM: Yo tersine, olmadı bu!

BİRİNCİ SUBAY: Ya! Evet.

FAVRETTO: Ya ben...

ROSI: Özür dilerim.

FAVRETTO: Yoksa öyle şey! Ben de bir vals istiyorum!

ADAM: Biliyorum, çaresi yok.

BİRİNCİ SUBAY: Tancrède, dinle, dinle, bana fazla oluyorsun gibi geliyor!

FREGONESE: A, evet!

TANCREDE: Çok üzgünüm, fakat katiyen suçum yok.

ADAM: Bu akşam ilk kez sosyeteye çıkıyor. Trabis'lerin balosunda da görürüz umarım. Daha tenha olur, dans etme şansı da daha çok olur!

FAVRETTO: Falconeri! Falconeri! Falconeri! Sanki kendisinden başka kimse yok!

ROSI: Hey Tancrède, buraya bak, sen korkunç bir bencilsin; insan dostlarına böyle yapmaz. Bunu, adalet duygularına aykırı buluyorum!

BİRİNCİ SUBAY: Gerçekten! Onu bize göstermekten iyice sakındı hayvan!

Orkestra bir valse başlamış ve çekici temposu, iki gencin bulunduğu salonu da sarmıştır.

TANCREDE *(Angelica'ya)*: Bir vals bu sevgilim; bana ait. Yapıyor muyuz?

ANGELİCA *(Tancrède'e)*: Fakat daha amcana merhaba demedim!

LINCH *(Tancrède'e)*: Tekeline mi almak istiyorsun?

TANCREDE *(Angelica'ya)*: Daha sonra dersin. Şimdi dansa.

BİRİNCİ SUBAY: Hakkı var, belki de saklamadı!

ROSI: Ne yapılabilir ki?

FAVRETTO: O!

FREGONESE: Hiç, önünde eğilmekten başka!

Genç çifti öteki salonlara doğru izleriz. Angelica geçerken, erkekler, hayranlık ifadesiyle ve güdüsel bir şekilde dönüp bakar. Kadınlar, aralarında fısıldaşır.

Angelica'yı elinden tutan Tancrède, kızı balo salonuna sürükler, dans eden bir sürü çiftin arasında kaybolurlar.

Orkestranın göğüs çekimi, sonra dans edenlere doğru çevrinme. Bazısı daha yakından olmak üzere, zarafetle dans eden Tancrède ve Angelica'nın çeşitli çekimleri. Eşyaları, halıları ve bibloları kendinden geçmiş bir şekilde inceleyen Don Calogero'nun göğüs çekimi.

Güzel bir kadının elini öpen Prens'in göğüs çekimi.

PRENS: Çok güzelsiniz, her zamanki gibi.

GIARDINELLI *(genç kadın)*: Teşekkür ederim.

PRENS: Bu bir gerçek, Eleonora.

S. ANZIANO *(kavalyesi)*: Sevgili Fabrice, çok yakışıklısın.

PRENS *(dinç)*: Eh, fena sayılmaz.

Prens uzaklaşır; sözlerine rağmen, biraz yorgun görünmektedir. Nefis bir konsola yaklaşır ve biraz dayanır, sonra başını sallayıp sarayın büyük galerisine doğru bakar. Gördüğünün çekimi: İnanılmayacak kadar küçük bir sürü genç kız galerinin ortasındaki büyük pufun üstünde cıyaklayıp durmaktadır.

GENÇ KIZLARIN SESLERİ *(pufun üstünde)*: Tanrım! Tanrım! — Tanrım, ne kadar yakışıklı! — Tanrım, albay Pallavicino ne yakışıklı! — Tanrım o kadar acıktım ki! — Büfe ne zaman açılacak?

Bir yorgunluk anı geçirip yeniden konsola dayanan Prens'e dönüş. Konsolun üstündeki aynada yüzünün yansısını inceleyen Prens'e doğru öne kaydırma. Yüz çizgileri gergin, rengi uçuktur. Kendini toparlayıp yeniden galeriye bakar. Kızların çarpıcı çekimi ve hayvanat bahçelerindeki maymunlara şaşılacak kadar benzeyen genç kızları biraz tiksinerek seyreden Prens Salina'nın yeni çekimi. Tanıdık bir sesle Prens kendine gelir.

Prens'in arkasında dostu Roberto belirir.

ROBERTO: Canın mı sıkılıyor, Fabrice?

PRENS: Ne düşünüyorum biliyor musun? Kardeş çocukları arasında sık evlenmeler insan güzelliğine iyi gelmiyor. Şunlara bak. Sanki, kuyruklarıyla tutunup kıçlarını göstererek sallanmak için avizelere sıçramaya hazır bir maymun sürüsü!

Roberto kahkahalarla güler ve yardım için koluna girer. Kızların ciyaklamaları arasında galeriyi geçerler. Prens kızlara bakar sonra bir köşeye oturur. Roberto yanında, ayaktadır. Galerinin ve kızların çarpıcı çekimi. O sırada genç ve güzel bir kız geçer. Prens, ardından hayranlıkla bakar.

PRENS: Eleonora Giardinelli... Kurbağa dolu bir gölde beyaz bir kuğu.

Prens'in göğüs çekimi. Roberto hep yanındadır fakat pek az farkedilir.

ROBERTO *(dıştan)*: Sırası gelmişken, yeğeninin

nişanını kutlarım. Nişanlısı baştan ayağa güzel. Bu örnek hızla izlenecek.

PRENS *(yorgun)*: Ne? Ne diyordun?

ROBERTO *(dıştan)*: Dedim ki... Burası çok sıcak.

PRENS *(başıyle onaylar)*: Doğru, sıcak. Yorgunum bu akşam. Gelmekle hata ettim. Fakat madem ki geldim, kalmalıyım! Şimdi gitmek doğru olmaz!

ROBERTO *(omzunu okşayarak)*: Doğru, haklısın.

PRENS: Birazdan görüşürüz.

Gittikçe hareketlenen kızların çarpıcı genel çekimi ve yorgun haliyle Prens'i üstten görüş. Duvara sırtını dayamıştır, kuvvetli bir soluk alır ve bütün gücünü toplayarak kalkar. Salonlarda, elleri arkasında, başı dimdik ilerleyen Prens'i alttan görüş. Kalabalıktan kimse, onun bu yavaş yürüyüşüne ayrıca dikkat etmez.

Davetlilerin çeşitli çekimleri. Kadınlar yelpazelenerek çene çalmaktadır.

Bir salonu tam üstten görüş. Kalabalık. Salonun havası. Konuşmalar. Müzisyenler, yeni bir parçaya başlamadan önce akort yapmaktadır. Prens iki güzel kızla karşılaşır. Kızlar Prens'i selâmlar.

RAGAZZA: İyi akşamlar, Prens, nasılsınız?

PRENS: İyi akşamlar. İyi akşamlar.

İKİNCİ KIZ: İyi akşamlar. *(Arkadaşına)* Biliyor musun Fina, Andrea'ya dört dans vadettim?

RAGAZZA: A, a! Sahi mi?

Yeni genel çekim: kalabalıkta Tancrède ve Angelica seçilmektedir. Albay, peşinde subayları, ev sahibesine yaklaşır ve önünde eğilir.

PALLAVICINO: Prenses, çok mutlu olurum eğer bana bu...

MARGHERITA: Ah! Merhamet, Albay!

PALLAVICINO *(çok yapmacıklı)*: Hayır, bana «hayır» demeyiniz. Rica ederim Prenses, beni reddetmeyiniz!

MARGHERITA: Dans etmeyeli o kadar çok oldu ki.

PALLAVICINO: Yo! Yo! İzninizle? *(Koluna girer)*

MARGHERITA: Hayır, hayır.

PALLAVICINO: Rica ederim.

MARGHERITA: O kadar da güzel kadın var!

PALLAVICINO: Bir mazurka'ya ne dersiniz, Prenses?

MARGHERITA: Ben yaşta; yo, hayır!

PALLAVICINO: Evet, evvet. Lütfen!

Davetli kalabalığı Albay ile Margherita'nın çevresinde daire olmak üzere açılır. Albay, komut verir gibi müzisyenlere işaret eder. Orkestra bir mazurka çalmaya başlar. Albay ve ev sahibesinin dansını yavaş yavaş, Angelica ile Tancrède dahil, öteki davetlilerinki izler. Dans edenlerin çeşitli çekimi.

Ayakta, Tancrède ile Angelica'nın dans edişlerini seyreden Prens'e doğru öne kaydırma. Alana, alnındaki terleri silen Don Calogero girer. (ikisinin çekimi)

CALOGERO: Güzel yer burası, Prens. Gerçekten güzel! Her yer yaldızlı. Şimdiki zamanda böyle evleri yapacak kadar altın nerede!

PRENS *(biraz hüzünlü)*: Evet, Don Calogero, çok güzel, gerçekten güzel. *(Prens'in omuz çekimi)*

Fakat hiç bir şey, şu iki çocuğumuz kadar güzel değil.

Dans eden ve birbirlerine gülümseyen Tancrède ile Angelica'nın çarpıcı çekimi. Çok yorgun, alnına terler birikmiş Prens'e dönüş. Rahatsız, uzaklaşır. Çevresine bakınan, gülümseyen ve başka bir odaya geçen Don Calogero'nun üzerinde kalınır. Bir süre izlenir, sonra dans edenlerin çeşitli çekimi.

Zincirleme.

KİTAPLIK.

Oda sessiz, aydınlık ve boştur. Prens orada olmaktan memnun, girdikten sonra kapıyı dikkatle kapar ve süslü, kitaplarla kaplı duvarlara bir an zevkle bakar.

Tek ayaklı yuvarlak bir masanın üstünde bir sürahi su ile bardaklar durmaktadır. Prens bir bardak doldurup içer. Sonra sükûnetle gidip bir koltuğa, başını arkalığa bırakıp, hareketsiz, tam bir dinlenme haliyle oturur.

Prens'in tam karşısındaki duvarda bir tablo asılıdır: Greuze'ün, bir ihtiyarın ölüm döşeğinde, —çevresinde çocukları ve torunları—, can çekişişini

[1] Bu sahne başlangıcı kurguda kesilmiştir.

gösteren «Doğrunun Ölümü» *adlı tablosunun güzel bir kopyasıdır bu.*

Tablo Prens'i çekmiştir. Hüzünlü bir dikkatle en küçük ayrıntısına kadar resmi gözden geçirir. Tablonun çekimi ve kelebek gözlüklerini takarak ayağa kalkan Prens'e dönüş. Tabloya iyice yaklaştırdığı yüzünün çekimi. Resmi büyük bir dikkatle incelemektedir. Sonunda gözlüklerini çıkarır, ağzına bir yaprak sigarası alır, yakar ve tablodan gözlerini ayırmadan birkaç nefes çeker, sonra başını bir iki kere Greuze'e doğru çevirerek odada dolaşmaya başlar. Ansızın, kapı açılır ve peşinde Tancrède olduğu halde Angelica görünür.

ANGELICA: İyi akşamlar, Prens.

TANCREDE: O! Amca, burada mıydın?

PRENS: İyi akşamlar, Angelica.

TANCREDE: Angelica sana merhaba demek istiyordu. Neden burada yalnız başına duruyorsun? Nereye bakıyorsun öyle? Ölüme kur mu yapıyorsun?

Tancrède bunları söylerken Angelica oturur, terini siler. Prens Angelica'ya yaklaşarak eğilip elini öperken, Tancrède de ayakta biraz soluk alır. Prens, daha sonra gidip Angelica'nın karşısına oturur. Tancrède, Prens'in oturduğu koltuğun arkalığına yaslanır. (üçünü hafif üstten görüş)

PRENS: Bu akşam çok güzelsin Angelica. Don Diego'nun bu hüzün verici sahneyi gözlerinin

önünden ayırmaması sana da garip gelmiyor mu?

Tablonun çarpıcı çekimi ve Tancrède'e dönüş.

TANCREDE *(onun çekimi)*: Ohoo! Amcacığım, Don Diego bu odaya yılda bir kere girse dünyanın sonu geldi demektir.

PRENS *(gülerek)*: Hakkın var şüphesiz. *(Sessizlik, Tancrède'in çekimi. Dıştan devam eder)* Ölümüm buna benzer mi diye düşünüyorum! Çarşaflar pek bu kadar kusursuz olmaz. Ölümle pençeleşenlerin çarşaflarında ilâç ve ter lekeleri olur. Concetta, Carolina ve öteki çocuklar da daha düzgün giyinirler her halde! *(Prens'e dönüş)* Fakat sanırım aynı şey, aynı tablo olacak.

Tancrède elini Prens'inkinin üstüne kor; sonra, Prens'in tablodan ayrılmayan bakışları onu duygulandırır. Yanına oturur. (ikisinin göğüs çekimi)

TANCREDE *(şefkatle)*: İyi ama neden bunu düşünüyorsun? Ne oldun?

PRENS *(baş çekiminde saptamak üzere ikisine doğru öne kaydırma)*: Sık sık ölümü düşünüyorum. Biliyor musun, bu düşünce beni korkutmuyor. Sizler, böyle şeylerle meşgul olmayacak kadar gençsiniz. Sizin için ölüm, mevcut değildir. Başkalarını ilgilendiren bir şeydir.

Prens, sonunda yavaşça kalkar. Tabloya kadar çevrinme ile izlenir. Heyecanlanan, Tancrède'e bakan Angelica'nın üstten çarpıcı çekimi. Prens'e dönüş. Tablo arkasındadır.

PRENS: Capucins'deki aile mahzenimizi onartmam gerekiyor.

Konuşmayan Tancrède'i üstten görüş.

Kaygılı, heyecanlı Angelica'yı üstten görüş ve üstten görüşle Tancrède'e dönüş.

ANGELICA *(dıştan)*: Tancrède, Tancrède, mendilini ver bana lütfen.

TANCREDE: Peki.

Mendilin çıkarır, alnını siler ve gülümsemeye çalışan Angelica'ya uzatır.

ANGELICA: Teşekkür ederim.

Prens'in çekimi. Alnını silen Angelica'yı üstten görüş ve Prens'e dönüş.

ANGELICA *(Başlangıçta dıştan)*: Prens, burada olduğunuzu öğrendik ve dinlenmek için yanınıza geldik. *(Angelica'nın çekimi)* Fakat ayrıca bir şey de isteyeceğiz. Umarım bana hayır demezsiniz.

Prens, gidip Angelica'nın yanına oturur. (ikisinin göğüs çekimi)

PRENS: İste, Angelica.

ANGELICA: Gelecek mazurkada benimle dans etmenizi rica edecektim. Peki deyin ne olur, aksilik etmeyin. Çok iyi dans ettiğinizi herkes bilir.

PRENS: Bana hiç bir zaman bu kadar çekici bir teklifte bulunulmamıştı. Bu yüzden reddediyorum.

ANGELICA *(yalvararak)*: Rica ediyorum Prens, rica ediyorum.

Angelica, elini Prensin omzuna koyar. Prens bu eli alır, parmaklarını okşadıktan sonra ateşle öper. Gözlerini indiren, ayağa kalkan ve odada dolaşmaya başlayan Tancrède'in çarpıcı çekimi. Prens, ona doğru döner, hafifçe gülümser, sonra yüzünü Angelica'nın yüzüne yaklaştırır. (ikisinin çekimi)

PRENS: Teşekkür ederim sevgilim, beni gençleştirdin. Peki kabul ediyorum, fakat mazurka değil. Biraz fazla genç olurum. Gelecek valsi lütfet bana.

Angelica, son kertede şuh, Prens'e doğru uzanır ve dudaklarının çok yakınından öper, sonra yavaşça çekilip Tancrede'e döner.

ANGELİCA *(şuh)*: Gördün mü Tancrède, amca ne kadar nazik. Senin gibi kapris yapmıyor. *(Prens'e)* Size dans teklif etmemi istemedi. Kıskandı!

Prens, biraz şaşırmış, Tancrède'e döner. Bakışını izleriz. Tancrède yapma denecek kadar garip bir şekilde gülümsemektedir.

TANCREDE *(gülerek)*: Ee! insanın benimki kadar yakışıklı ve göz kamaştırıcı bir amcası olursa, kıskanmak tabiidir. Fakat bu seferlik göz yumacağım.

Odanın genel çekimi.

ANGELICA *(kalkarak)*: Gidiyor muyuz?

Tancrède ile Prens de kalkarlar. Bir an, karşı karşıya bulunan iki erkek üzerinde durulur. Prens,

eldivenlerini giydikten sonra Tancrède'i hafifçe kucaklar. Çıkarlar.

BÜYÜK SALON.

Orkestra bir vals çalmaya başlar. (Verdi'nin yayınlanmamış bestesi) Angelica, peşinde Prens ve Tancrède, gelir, çok memnun, Prens'e döner.

ANGELICA: Ah! bir Vals. Sanki orkestrayla anlaşmışım gibi! Değil mi Prens?

PRENS *(dalgın)*: Nasıl?

ANGELICA *(ısrarlı)*: Bir vals. Yoksa sözünüzden caydınız mı hemen?

PRENS: Yo, hayır tabiî, özür dilerim.

Angelica'nın elinden tutar, Tancrède'e bir göz attıktan sonra salonun ortasına doğru ilerler. Valse başlarlar. Salonda dolaşmaları bir süre izlenir. (çeşitli çekimler, sonra bir omuz çekimi dizisi)

ANGELICA *(omuz çekimi. Dansta)* O kadar mutluyum ki amca. Herkes bana karşı o kadar nazik ki. Bir aşkım Tancrède, bir aşkım da siz.

PRENS *(omuz çekimi)*: İyi ki Tancrède bu söylediklerini işitmiyor!

ANGELICA *(onun çekimi)*: Gerçeği söylüyorum amca. Bütün bunları size borçluyum. Tancrède'i bile size borçluyum, çünkü siz istememiş olsaydınız... Bu iş biterdi...

İkisinin dansta, diz çekimi.

PRENS: Tancrède ile evlenmen de dahil her şeyi kendi kendine borçlusun.

ANGELICA: Hayır, bu doğru değil.

PRENS: Doğru, Angelica! Yeryüzünde hiç bir Tancrède güzelliğine dayanamaz.

Alıcı, çift ile birlikte dolaşır ve bir ara, Prens ile Angelica'yı büyük dikkatle izleyen Tancrède'i, sonra Calogero'yu saptar. Gözlerini faltaşı gibi açmış, göğsünü kabartmış, hayranlıkla dansı izleyen Calogero, Prens'ten başkasını görmeyen kızına eliyle öpücük göndermek gibi bönce bir hareket yapmaktan kendini alamaz. Dans eden çifti hayranlıkla seyreden davetlilerin çekimi. Öteki çiftler, her zaman rastlanmayan cinsten

bu büyük dansçıları daha iyi seyretmek için birer ikişer durup kenara çekilir. Buz kesilmiş, çevresine göz ucuyle kaçamak bakışlar fırlatan Prenses Maria Stella'nın çarpıcı çekimi. Üzerilerine dikilen bakışlardan habersiz dans eden Prens ile Angelica'ya, göğüs çekimi ile dönüş.

ANGELICA: Sizin çok iyi dansettiğinizi söylediklerini duymuştum.

PRENS: Seni hayal kırıklığına uğrattığım için müteessirim.

ANGELICA: Siz iyi bir dansçının çok daha üzerindesiniz. Harika bir dansçısınız. Evet, gerçekten harika. *(Prens'e sevgiyle güler)*

Görünümü mahzun bir şekilde seyreden Concetta'nın çekimi. Arkasından F. Paolo yaklaşır. Yanlarında, genç bir subay Carolina ile konuşur. (dördünün önden çekimi)

F. PAOLO: Babam nerde? *(Görür; şaşkın ve hayran bakar)*

İKİNCİ SUBAY *(genç kıza)*: Acaba mümkün mü?

CAROLINA: Evet, fakat ötekine. *(Babasını seyreder)*

İKİNCİ SUBAY: Teşekkür ederim.

Dans eden çifte dönüş.

ANGELICA *(bakışların farkına varmıştır)*: Herkes bize bakıyor, Prens.

Bunu açık bir memnunlukla söylemiştir. Prens ise artık yorgun değil gençleşmiş gibi görünmektedir: Angelica'ya gülümser.

Concetta, kardeşi F. Paolo, Carolina ve subaya dönüş.

SUBAY: Babanızla dans eden ne güzel kız!
CAROLINA: Güzel... Çok güzel!

F. Paolo bu sözler üzerine Concetta'nın mahzunlaştığını farkederek elini şefkatle kız kardeşinin omzuna kor. Concetta gözlerini yere indirir. Dans eden çifte, sonra kaskatı kesilmiş Prenses Maria Stella'ya dönüş. Prenses tabiî bir hal takınmak isteğiyle yelpazesini sinirli sinirli sallamaktadır. Çiftin çekimi. Gülümseyen Tancrède'in çekimi. Büyük salonun ortasında yalnız başlarına dans eden çifti üstten görüş. Valsin sonuna kadar çeşitli çarpıcı çekimler. Prens, Angelica'nın önünde eğilir, elini öper ve birlikte Tancrède'e doğru yürürler. (üçünün çekimi)

TANCREDE: Sevgili amcam, eğer bir alkıştır kopmadıysa bu, senin gibi bir aslanın, yersiz gösterilerden çok saygı telkin etmesinden.
PRENS *(gülerek)*: Ha! ha!
TANCREDE: Fakat övgüyü hakettin.
PRENS *(çok mutlu)*: Hah, hah, ha!
ANGELICA: Şimdi de masamıza gelip bizimle yiyin.
PRENS *(eğilerek)*: Hayır, Angelica; gençlik anılarım henüz çok canlı ve yaşlı bir amcayla yemek yemenin sizler için ne kadar zor olacağını çok iyi biliyorum.
TANCREDE: Hiç de değil.
PRENS: Âşıkların yalnız kalmaya ihtiyaçları vardır
ANGELICA *(Prens'i tutmaya çalışarak)*: Fakat, Prens, bu...
PRENS: Ayrıca pek iştahım da yok. Şimdi Tancrède'le git ve beni de düşünme.

Prens, Tancrède'in omzuna vurur ve nazik bir tebessümle güler. İki genç öpüşürken yüzü eski yorgun halini alır.

TANCREDE *(Angelica'yı öpmeden önce)*: Oh! Teşekkür ederim amca, teşekkür ederim.

Tancrède ve Angelica alandan çıkarlar. Alnının terini silen Prens, gözlerini tavana kaldırır. Yorgunluğuna rağmen içi neşe doludur. Fakat tebrik etmek için çevresini saran ev sahibeleri ve öteki davetliler bu neşesini kaçırır. Bütün guruyla yorgunluğunu yener; her birine ayrı ayrı cevap vermeye çalışır. Bu sırada, uzaklaşan genç çifte sevgiyle bakmakta (çarpıcı omuz çekimi) ve otomatik bir şekilde teşekkür ederken kendisinden çok onları düşünmektedir.

DON DIEGO: Hâlâ büyük bir dansçısın, Fabrice!

DE LIGOURO *(dıştan)*: Fabrice, hâlâ kralsın! Yaşlanmıyorsun sen. Şu gençlerden hiç biri seninle boy ölçüşemez!

PRENS *(dalgın)*: Teşekkür ederim, teşekkür ederim, teşekkür ederim.

DON DIEGO: Bravo! Hah, ha!

MARGHERITA: Fevkalâdeydin Fabrice, fevkalâde, bravo!

DON DIEGO: Öyle, öyle.

PIEMONTE'Lİ BİR SUBAY: Çok güzel, görülmeye değer! Cidden görülmeye değer!

DON DIEGO: Öyle öyle.

Davetli kalabalığı dağılır.

Birkaç saniye sonra zincirleme. Prens, davetlilerin üşüştüğü büfeye yönelir. Herkes yiyeceğini alıp bahçedeki masalara gitmektedir. Yavaş yavaş ilerler. Çevresinde itiş kakış. (Prens merkez olmak üzere üstten genel görüş)

BİRİNCİ CENTİLMEN *(Prens'e)*: Merhaba Fabrice, nasılsın bu akşam? İşler yolunda mı?

İKİNCİ CENTİLMEN *(Prens'e)*: Ee, Fabrice, ne var ne yok? Yorgun görünüyorsun. Bir şey almayacak mısın?

PRENS *(Göğüs çekimi)*: Pek güzel şeyler var... Don Margherita işini gerçekten biliyor. Fakat bütün bunlar benim mideme göre değil. Bağışlayın. *(Uzaklaşır)*

Bir davetlinin yanında bir şeyler atıştıran Calogero'nun çekimi.

CALOGERO: Ne şahane şu şamdanlar!

BİRİNCİ ADAM *(dıştan)*: Çok heyecanlı bir av oldu. Evet, sabah erkenden hareket ettik, kontun köpekleri mükemmel hakikaten!... Fevkalâde!

CALOGERO'NUN YANINDAKİ: Ah! Madrit'ten geldiler. Palermo'da ün salmışlardır. Don Diego' nun büyük babası, İspanya'da büyükelçiyken ona verilmiş.

CALOGERO: Bunlarla kimbilir kaç hektar toprak alınır! Öf!

Dıştan bir kahkaha mahzun ve yorgun önlerinden geçen Prens'e dönüş. Dışarıya çıkışını izleriz.

Zincirleme.

BAHÇE.

Ağaçlıklı yollarına bir sürü masanın kurulmuş olduğu bahçenin genel çekimi. Herkes yiyip içmekte, konuşmakta, gülüşmekte.Baş köşesine Albay'ın kurulduğu ev sahiplerinin masasına doğru çevrinme ve öne kaydırma. Ev sahibesi albayın yanında oturmaktadır. Elinde bir fincan, masalar arasında ilerleyen Prens'e dönüş. (bir süre yanlamasına kaydırma ile izleriz) Pek uzakta olmayan Albay'ın şişindiği duyulur.

PALLAVICINO *(dıştan)*: Hayatımın en büyük heyecanı...

PRENS *(kendi kendine. Alaycı)*: Al işte, bir kahraman sana! Ne korkunç bir palavracı!

Yolunu değiştirip masanın yanından geçmemek ister, fakat...

PALLAVICINO *(dıştan)*: Oo! Prens Salina! Masamızı onurlandırmaz mısınız?

PRENS *(canı sıkılmış)*: Teşekkür ederim.

Albay'ın karşısına oturmak zorunda kalan Prens'in göğüs çekimi. Konuşmalar dıştan devam ederken Prens, kendisine bir bardak su koyar, selâm anlamına kaldırır ve yavaş yavaş içer.

DE LIGURO *(dıştan)*: Tanrılar gibi dans ettiniz!

PRENS: Teşekkür ederim, teşekkür ederim.

PALLAVICINO *(dıştan)*: Şimdi sol, nerdeyse beni çarmıha gerecek; neden, çünkü adamlarıma General Garibaldi'ye ateş açmalarını emrettim.

DE LIGURO *(dıştan)*: Şarap kararında soğumuş.

PALLAVICINO *(dıştan)*: Ama yazılı emirler vardı elimde. Artık İtalya kendini kurtarmıştır. Hükümet, artık karışıklıkları ve maceraları hoş göremez.

GENÇ BİR KADIN *(dıştan)*: Nişanlıların mutluluğuna, Prens!

DE LIGURO *(dıştan)*: Tancrède'inizin mutluluğuna!

PALLAVICINO *(dıştan)*: Ve şunu itiraf edeyim ki, Aspromonte'de, kimi unulmaz yobaz kafalı, kimi profesyonel isyancı davranışlı o yüzlerce kızıl gömleklilerle karşılaştığım zaman, hah, hah, ha! *(Albay'ın çekimi)* Yapmayı ölesiye istediğim şeylere tıpa tıp uyan emirler almış olmama sevindim. *(Kendisinden memnun)* Hah, ha! *(Başlangıçta Prens'in çekimi ve dıştan, sonra Albay'a dönüş)* İyi bildiğimiz yabancı ellerin kışkırttığı niyetlerini ustaca saklamak için sülük gibi yapışıp cesaretinden ve saflığından yararlanan o güruhtan kurtardım kendisini.

PRENS *(çarpıcı çekim)*: Doğru!

PALLAVICINO: Bütün bu... Bütün bu adamlar, iki yıl önce onunla birlikte burada karaya çıkan ve bir ulusun barikat kavgalarıyle kurulabileceğine safça inananlardan çok farklıydı. *(Sessizlik; yüzünde kuşkucu bir tebessüm dalgalanan ve Albay dıştan devam ederken ağzına bir şeyler atan Prens'in göğüs çekimi)* O Garibaldi demek istiyorum, o da bunu iyi biliyordu. Adamları toplanırken onu yaralı bir halde görünce alt üst oldum... Diz çöktüm ve elini öptüm. *(Bütün oyunculuğunu gösteren Albay'a dönüş)* Bana, yavaşça ne dedi biliyor musunuz? «Teşekkür ederim, Albay.» Neye teşekkür, sorarım size? Hayatı boyunca topal bırakılmasına mı? Hayır. Taraftar güruhunun şişinmelerinin ve alçaklıklarının ve daha da kötü şeylerin kendisine anlatılmış olmasına, gösterilmiş olmasına...

PRENS *(dıştan, çok kuru)*: Bağışlamanızı rica ederim Albay... *(Albay Prens'e doğru döner; bakışı izlenir; mağrur ve alaycı bakışlarıyle Prens'in göğüs çekimi)* Fakat bütün bu selâm durmalar, bu el öpmeler; biraz mubalağa etmiyor musunuz?

Bir iki öksürükten sonra çevresine bakıp cevap veren Albay'a dönüş.

PALLAVICINO: Öhöm! Hayır, hayır, katiyen. Onu, o zavallı büyük adamı, bir kestane ağacının altında yere uzanmış, etiyle ve daha çok da kafasıyle ıstırap çekerken görmeliydi. *(Gülünç bir duyarlıkla)* Başından beri bu maceranın delice

bir macera olduğunu biliyordu. Ve şimdi, dostlarınca vurulmuş ve kendi adamlarınca hakarete uğramış, insana acıma duygusu veriyor fakat büyük olarak kalıyordu. Nasıl heyecanlanmazdım ki? *(Prens'in, kuşkucu haliyle çarpıcı çekimi)* Ben, sevgili Prens, ben ancak kadınların elini öperim. *(Albay yanında oturan ev sahibesinin elini öper)* Garibaldi'nin elini öptüm; bu, ulusu selâmete çıkaranın eliydi. Doğru yola soktuğum ama yine de biz askerlerin saygı borçlu olduğumuz bir kadının eliydi.

Ayağa kalkan ve orada bulunanları selâmlayan Prens'e dönüş.

PRENS *(dik)*: Bağışlamanızı rica ederim. *(Ev sahibine)* Özür dilerim, Don Diego, bağışlayın!

PALLAVICINO *(engelleyerek)*: Prens!

Prens'in bakışıyle masayı üstten görüş, sonra yine Prens'in çevrede gezdirdiği gözleriyle ve çevrinmeyle bahçedeki masaları dolaşma.

PALLAVICINO *(dıştan)*: Israrım dolayısıyle özür dilerim Prens... Krallığın kuruluşundan beri Sicilya'dan İtalya'ya geçmediniz.

PRENS *(mağrur)*: Hayır.

PALLAVICINO: Şansınız var...

Çok yakından Tancrède ile Angelica geçerler. Angelica fazla yüksek sesle, fakat bütün çekiciliğiyle gülmektedir.

TANCREDE: Özür dilerim. *(Geçmek için duranların arasından yol açar.)* Müsaade.

Prens, gözleriyle onları izler. (Dip müzik: vals)

PALLAVICINO *(başlangıçta dıştan)*: İnanın bana, hiç de iyi bir görünüm değil! Bir araya geldiğimizden beri hiç bu kadar birbirimizden ayrı olmamıştık. Torino, İtalya'nın başkenti olmak istiyor. Milano, Avusturya işgali sırasındaki düzeni arıyor. Floransa, sanat eserlerinin elinden alınmasından korkuyor. Ve Napoli, Burbon'ların harcadığı paralara ağlıyor. Ve burada, Sicilya'da sizler, muazzam ve saçma bir mutsuzluğun aşkla üzerine titriyorsunuz. Öhöm, öhöm! Şimdilik hizmetkârınıza biraz merhamet; kızıl gömleklilerden artık söz edilmiyor, hiç söz edilmiyor, fakat edilecek, unutmayın bunu! *(Albay'a inanmadan ve biraz soğukça bakan Prens'in çarpıcı çekimi. Israrla konuşan Albay'a dönüş)* Onlar ortadan kayboldukten sonra, başka renklerde başkaları ortaya çıkacak. Sonra yeniden kızıllar. Ya bütün bunların sonu nedir? «Geleceğin parlak güneşi»nden söz ediliyor. Hah, hah! Ve gökyüzünü iyi tanıyan siz, Prens, en parlak güneşlerin bile bir gün kararabildiğini bilirsiniz. Hah, hah, hah, ha! *(Kahkahalarla güler)*

Uzaklaşan Prens ile zincirleme.

KÜÇÜK SALON. SABAHA KARŞI.

Aynanın karşısında tuvaletini tazeleyen Angelica'nın yansısı. Omuz çekimi.

CONCETTA *(dıştan)*: Bir hafta içinde üç balo, imkânsız bu! Bitmek bilmiyor! Nasıl bu kadar neşelenebiliyorlar anlamıyorum?

ANGELICA *(dönerek)*: Bir iğnen var mı?

İkisinin çekimi. Concetta yanındadır.

CONCETTA: Sıkılıyorum. Bu davetler yüzünden de kentte kalmak zorundayız. San Lorenzo'daki villamıza dönüp biraz normal bir şekilde yaşamak için can atıyorum.

Concetta, ayakta duran Angelica'nın yanında oturmaktadır.

ANGELICA *(Omuz çekimi)*: Neler söylüyorsun sen? Ben bu balo hiç bitmesin istiyorum! Şahane bir şey! Trabis'lerinki kimbilir nasıl olacak? Su gibi, uçuk yeşil bir elbise diktireceğim. *(Mahzun duran Concetta'nın yanına oturur. İkisinin çekimi)* Ya sen? Öyle mutluyum ki. Tancrède o kadar şirin ki! Hepiniz bana karşı öyle naziksiniz ki! Seni de hayatından memnun görmek isterdim.

CONCETTA: Ne yapayım yani? İnsanların arasında olmaktan hiç hoşlanmadım. Dans etmekten bile hoşlanmıyorum. İyi dans etmesini de öğrenemedim.

Çok yakından saptamak üzere ikisine doğru öne kaydırma.

ANGELICA *(nazik)*: Bu dans ettiğin kimseye bağlı. Hoşuna giden bir kavalye bul.

CONCETTA: Hayır, bu beni pek ilgilendirmiyor.

ANGELICA: Öyle derler. Bilsen, kaç delikanlı sana kur yapmaktan mutluluk duyar! Hepsinin cesaretini kırıyorsun. *(Angelica kalkar, odada dolaşır)* Şu zavallı Cavriaghi gibi. Hatırlıyorsun ya, zavallıya nasıl davranmıştın?

Odayı üstten görüş. Tancrède girer. Angelica'nın yanına gider. Otururlar.

TANCREDE: Eh! Nihayet buldum seni. Kayboldun ortadan.

Onlara doğru öne kaydırma.

ANGELICA: Biraz üstümüzü başımızı düzeltmek için buraya kaçtık. Ya sen nereden geliyorsun? Döndüm, bir de baktım yoksun.

TANCREDE: Bir ara gidip Albay Pallavicino'nun söylediklerini dinledim. Bir deha değil, öyle, ama söyledikleri tamamen geçerli şeyler. Yeni krallığın düzene, kanuna ve otoriteye ihtiyacı var. *(Angelica'nın hemen yanına sırtüstü uzanır. Angelica'nın gözüyle omuz çekiminde üstten görüş)* Yeni macera ve karışıklık girişimlerini

doğarken boğmak gerek; hattâ bu, Garibaldi'ye katılmak için ordudan kaçan şu çılgınların idam edilmeleri gibi sıkı ve bazen acılı tedbirler gerektirse bile.

Duyduğu kaygıyı pek iyi gizleyemeyen Angelica, yüzüne doğru eğilir. (ikisini üstten görüş)

ANGELICA: Onları kurşuna dizecekler mi dersin?

TANCREDE: Nasıl! Bilmiyor muydun? Bu sabah, şafakta ve doğru da: Asker kaçağı bunlar!

Angelica, Tancrède'e gülümser ve dudaklarını yaklaştırır.

Hızlı zincirlemeyle balo salonu: Dans eden ve sayıları daha azalmış olan çiftleri üstten görüş ve gözleri dolu dolu, Tancrède'e dehşetle bakan Concetta'ya omuz çekiminde dönüş.

CONCETTA *(omuz çekimi)*: Eskiden hiç böyle konuşmazdın!

Yerinden doğrulan Tancrède'e yıldırım geçişiyle dönüş. Tancrède, bir yandan kravatını düzeltirken Concetta'ya doğru gider. (göğüs çekiminde çevrinmeyle izlenir)

TANCREDE: Tamamen yanılıyorsun. Ben her zaman böyle konuştum, işte! Aslında bunlar zaten senin anlayacağın şeyler değil.

Concetta yerinden kalkar, küçük çantasını alır ve çıkmak için yürür.

Üçünün diz çekimi. Angelica, canı sıkılmış, Concetta'ya doğru döner.

ANGELICA: Concetta, nereye?

Tancrède, alıkoymak için Concetta'yı kolundan tutar. Concetta çırpınır.

CONCETTA: Bırak beni! Bırak beni! Tersine, çok iyi anlıyorum!

TANCREDE: Canım, şimdi!...

CONCETTA *(ağlayarak)*: Eskiden böyle konuşmazdın dedim sana. Yeter işte! *(Ağlayarak)* Bırak. *(Koşarak odadan çıkar)*

Yandaki salonda dans eden çiftlerin çarpıcı çekimi. Concetta, hıçkırıklarını tutarak çiftlerin arasından hızla geçer.

Angelica'ya yaklaşan Tancrède'e dönüş.

TANCREDE *(alaycı olmaya çalışarak)*: Ne sevimli, hâ! Hele kızdığı zaman!

ANGELICA *(ciddî)*: Bravo! Zavallı Concetta! Hakikat şu ki, hâlâ sana âşık.

TANCREDE *(kendisine çekerek)*: Ya sen, hâlâ bana âşık değil misin.

Yalnız kaldıkları salonda sevgiyle öpüşürler.

ANGELICA *(bir an için ayrılıp)*: Evet!

Odayı üstten genel görüş.

Başka bir salonun çekimi: Dansçılar farandol oynamakta (kuvvetli müzik) ve el ele dans ederek bütün salonu dolaşmaktadırlar. Geçtikleri yerlerde çeşitli çekimlerden sonra Tancrède ile Angelica'nın hâlâ sarmaş dolaş oturdukları o-

daya gelirler. (odayı çok üstten genel görüş) Farandol zinciri çevrelerini dolanır ve sonunda onlara da zincire katılırlar. Salonlardan tekrar tekrar geçen farandol zincirinin bir sürü çekimi.

Zincirleme.

TUVALET.

Prens, bir aynanın önündedir. Gerilmiş yüz çizgilerine dikkatle bakmak için öne doğru eğilmiştir. Düşünceli yüzünü gösteren baş çekimi: Gözlerinde yaşlar parlamaktadır. Hatırladığı şeyi duyabiliriz (Verdi'nin valsi).

Prens'in tuvalette yalnız olduğunu gösteren geriye kaydırma. Omuzları hafif kamburlaşmıştır. Aynadan ayrılır; ellerini ovalayarak yıkar; ıslak ellerini alnında sonra soluk yanaklarında gezdirir. Uzaklaşırken oturaklarla dolu yandaki aralığa bir göz atar, başını diker ve yavaş yavaş kapıya ilerler. Eşikte mendiliyle gözlerini çabucak siler ve hizmetçilerin temizliğe giriştikleri yemek salonundan bir hayalet gibi geçer. (Prens öteki salonda kaybolurken hizmetkârların konuşmaları duyulur)

BİRİNCİ HİZMETKÂR: Galiba Fina'larda çok daha iyiydi.

İKİNCİ HİZMETKÂR: Öyle ama, onlar da malikânelerinden geliyorlar yahu!

BİRİNCİ HİZMETKÂR *(selâmlayarak)*: Ekselâns!

Prens'i arayan ve uşaklardan birine soran Tancrède'in çekimi.

TANCREDE: Prens Salina'yı gördünüz mü?
ANZIANO SIGNORE: Hayır, görmedim.
TANCREDE: Teşekkür ederim. *(İzleriz)* Sen, Prens Salina'yı gördün mü?
ÜÇÜNCÜ HİZMETKÂR: Efendim? Hayır.

Tancrède, odalarda her yerde amcasını arar. (Tancrède'i izleyen kaydırma)

BİRİNCİ CENTİLMEN: Yani, gerçekten inanmıyor musun?
ÜÇÜNCÜ BAYAN: Peki sen inanıyor musun yani? Bu kadın, bunu hiç yoktan yapmaz. Bilirsin çok iyi tanırım! Tam tersini yapar!
BİRİNCİ CENTİLMEN: Eh! ben, doğrusu pek o kadar emin değilim!

Ağaran tan yeri ile aydınlanan salonlarda Tancrède hep izlenir. Geçtiği yerlerde dıştan ve anlaşılmaz konuşmalar. Dans eden bir çiftin, sonra bir başkasının v.b. çeşitli çekimleri. Sonunda bir yana yığılmış hafiften horlayan Don Calogero'yu üstten görüş. Tancrède yanına gelir (ikisinin çekimi) sarsıp uyandırır.

TANCREDE: Don Calogero!
DON CALOGERO: Ha?
TANCREDE: Gitme zamanı geldi!
DON CALOGERO: Ha! *(Güçlükle kendine gelir)*

Tancrède, Don Calogero'nun bozulan üstüne başına bir çeki düzen verir.

TANCREDE: Çabuk, biraz toparlanın.
CALOGERO: Bir kahve lütfen, şöyle sıcak bir kahve.

Kahve getirtir.

DÖRDÜNCÜ HİZMETKÂR: Şeker?

Don Calogero uşağa teşekkür edip kahvesini içerken Tancrède uzaklaşmıştır bile.

GİRİŞ HOLÜ.

Davetlilerin ayrılış havası. Ev sahibi ve sahibesi gerekli görevlerini yerine getirmektedir.

MARGHERITA *(dıştan)*: İyi geceler, şekerim.

Gidenlerin çekimi.

BİRİNCİ KADIN: İyi geceler, Margherita; fevkalâdeydi!

BİR SUBAY: Bu gece için teşekkürler, Prenses.

MARGHERITA: Aman canım, rica ederim, rica ederim...

İKİNCİ KADIN: Eşsiz bir ev sahibesisin!

BİRİNCİ ADAM: Eski günlere lâyık bir eğlenceydi.

MARGHERITA: Teşekkür ederim, teşekkür ederim; eğlenmiş olmana sevindim.

İKİNCİ ADAM: İyi geceler, Prenses.

ÜÇÜNCÜ KADIN: Fevkâladeydi, Margherita!

BİRİNCİ GENÇ KIZ: İyi geceler, Prenses.

MARGHERITA: İyi geceler, çocuklar.

BİRİNCİ YAŞLI ADAM: Ah! Margherita, gençliğimi hatırlattı bana!

MARGHERITA: Sen her zaman gençsin, iyi geceler.

BİRİNCİ YAŞLI KADIN: Allahaısmarladık Margherita, yorulmuşsundur!

BİR SUBAY: Teşekkürler, Prenses.

MARGHERITA: Ah rica ederim, canım, rica ederim.

İKİNCİ YAŞLI ADAM: İyi geceler Margherita.

İKİNCİ YAŞLI KADIN: İyi geceler.
MARGHERITA: A gidiyor musunuz? Yeniden gördüğüme o kadar mennunum ki!

Dans eden bir iki çiftten başka pek kimsenin olmadığı büyük salonun çarpıcı çekimi. Bir subay genç bir kadına yaklaşıp dansa davet eder. Kadın reddedip, yanındaki kadın arkadaşına döner.

BİRİNCİ KADIN: Ah! Mahvoldum yani!
İKİNCİ KADIN: Ah! Ben de.

Başka davetlilerin ev sahipleriyle vedalaştıkları giriş holüne üstten görüşle dönüş.

MARGHERITA: İyi geceler, şekerim.
BİR KADIN: İyi geceler.
SAKALLI BİRİ: Çok eğlendik!
MARGHERITA: İyi geceler.
LATTANZI: Yine görüşürüz, Linda.
LINDA: Yine görüşürüz.
LATTANZI: Oh! Margherita sevgilim... *(Öper)*
MARGHERITA: Oh! Ah! Teşekkür ederim.
LATTANZI: Fevkalâde bir şenlikti... Eski usul, eski günlerdeki gibi!
LINDA: Yine görüşürüz.
DÖRDÜNCÜ ADAM: Prenses.
MARGHERITA: Tabiî, tabiî, teşekkür ederim.
LINDA: Pazar'a, kilisede.
DÖRDÜNCÜ ADAM: Hadi, geliyor musun?
MARGHERITA: Teşekkür ederim. Iyi geceler.
BİR ESMER: İyi geceler!
LATTANZI: Yeter ki Silvestre atlarla birlikte uyumamış olsun!

ALTINCI ADAM: İyi geceler!
MARGHERITA: İyi geceler, iyi yolculuklar!
ALTINCI ADAM: Çok yorulmadın mı?
KIZIL GİYSİLİ BİR KADIN: Oh! Öyle, ama iyi eğlendim.
MARGHERITA: Yine görüşürüz şekerim, yine görüşürüz!

Peşinde yine subayları ev sahiplerine yaklaşan Albay'a doğru çevrinme.

DON DIEGO: Albay bizi terkediyor, Margherita.
PALLAVICINO *(yaklaşıp eğilerek)*: İyi geceler, Prenses. Bu unutulmaz gece için teşekkürler.
MARGHERITA: Çok naziksiniz, Albay. Neden şimdiden gidiyorsunuz?
PALLAVICINO *(göğüs çekimi)*: Gitmemiz gerek. Asker geleneğince, doğruca kışlaya gidiyoruz!
DON DIEGO *(kurnaz bir anlayışla gülümseyerek)*: Tabiî, anlıyoruz.
PALLAVICINO: Ödevimiz bunu gerektiriyor. Zaten, gece görevleri de henüz bitmiş değil...
DON DIEGO *(kısa keserek)*: Çok güzel, çok güzel.
PALLAVICINO: Pardon.
DON DIEGO: Öyle olmalı, Albay.
PALLAVICINO: Eğlenceden sonra, her zaman pek hoş olmayan ödevler geliyor.

Albay ile subaylarının koro halindeki topuk vuruşları. Çıkarlar. Ev sahibesi hizmetkârlara döner.

MARGHERITA: Ortalığı düzeltmeye başlayın, mumları söndürün.
BEŞİNCİ HİZMETKÂR: Peki, Ekselâns.

Aralarında Prens'in bulunmadığı Salina ailesi, gitmeye hazırlanmaktadır. Hafif üstten görüş.

MARIA STELLA *(kızlarına)*: Hadi! Gidiyoruz.
CAROLINA: Biz hazırız.
LINDA: Concetta, neyin var senin?
MARIA STELLA: Sevgili Margherita, bu hakikaten fevkalâde gece için çok, çok teşekkür!

Vedalaşmanın çeşitli çekimleri.

LINDA: Ama hemen gidiyor musunuz?
CONCETTA: Evet, müteessirim. Yine görüşürüz.
MARGHERITA: Erkenden gitmenize canım sıkıldı!
MARIA STELLA: A çok geç oldu. Tekrar teşekkür ederiz.
CONCETTA: Teşekkür ederim, Prenses. İyi geceler.
F. PAOLO: İyi geceler.
MARGHERITA: İyi geceler, hayatım, iyi geceler.
CAROLINA: İyi geceler, Prenses.
MARGHERITA: İyi geceler, şekerim!
LINDA: Yine görüşürüz.
F. PAOLO: Teşekkür ederim.
MARGHERITA: İyi yolculuklar.
F. PAOLO: Yakında görüşürüz. Teşekkürler.
NOBILDONNA: Sevgili Margherita...
MARGHERITA: Sen de mi şimdiden gitmek istiyorsun? Rica ederim.
DON DIEGO: Teşekkürler.
BİR SES: Yine görüşürüz, Don Diego.
DON DIEGO: İyi geceler. Teşekkürler.
BİR SES: Allahaısmarladık şekerim.

DON DIEGO: İyi geceler.
BİR SES: Bütün gece sizi hayranlıkla seyrettim.
DON DIEGO: Teşekkür ederim.

Bütün bu konuşmalar boyunca, giden davetlilerle, uğurlayan ev sahiplerinin çeşitli çekimleri. Beyaz boyun atkısını ağır ağır boynuna yerleştiren Prens'e doğru öne kaydırma.

TANCREDE *(Dıştan)*: Eh! Amca, yengem seni arayıp duruyor. Angelica, Concetta, Carolina hepsi hazır gitmeye.

Böyle söyleyerek, kendisine dikkatle bakan amcasına yaklaşır. (ikisinin çekimi)

PRENS: İyi, iyi; bana bir iyilik yapar mısın Tancrède?
TANCREDE: Evet!
PRENS: Ben herkesle vedalaştım. Yengen için arabayı sen çağır. Ben yürüyerek gideceğim.
TANCREDE: Bu saatte yürüyerek mi?
PRENS *(çarpıcı omuz çekimi)*: Biraz hava almaya ihtiyacım var.

Tancrède, çıkan Prens'i vaz geçirmeye çalışır. (ikisinin çekimi)

TANCREDE: Amca, kendini iyi hissetmiyor musun?
PRENS: Çok iyi, biraz başım ağrıyor; açık hava iyi gelir. Bu akşam her şey yolunda gitti, değil mi?
TANCREDE: Fevkalâde iyi, amca, tekrar teşekkür ederim. Biliyor musun sana bir müjdem var. Bu akşam... Sanırım gelecek seçimlerde...
PRENS *(sözünü keserek)*: Aday olacaksın.
TANCREDE: Biliyor muydun?

PRENS: Yo, yo, fakat... Ben...

TANCREDE: Özür dilerim, bir dakika müsaade et.

Bir dostunun seslenmesi üzerine Tancrède bir an ayrılır. Çevrinme ile izlenir.,

GIARDINELLI *(dıştan)*: Allahaısmarladık Tancrède.

TANCREDE *(kızları selâmlayarak)*: Her zaman en güzelsin.

PALMA: Yine görüşürüz.

TANCREDE: Güle güle, Eleonore. Görüştüğümüze memnun oldum. Nico'ya benden selâm, unutma!

PALMA: Peki!

Tancrède, geri döner. Amcası ortalarda yoktur. Kaygıyla çevresine bakınan Tancrède'in omuz çekimi. Arkasından kızlar geçer.

BİRİNCİ KIZ: Bütün mazurkalarda kalktım; birini kaçırmadım.

İKİNCİ KIZ: Ah! Gioachino Lanza yakışıklı ama öyle kötü dans ediyor ki!

Zincirleme.

[1]

PONTELEONE SARAYI. DIŞ. KAPI.

Avluda, arabalar birbiri peşi sıra, uzun gecenin yorgunluğunu taşıyan, saçı başı dağılmış kadınlardan ve soluk yüzlü erkeklerden ibaret yüklerini almaktadır.

[1] Kurguda kesilmiştir.

Salina'ların arabası merdivenin alt başına yanaşır. Maria Stella ve kızları binerler. Prens eliyle şöyle bir selâmlar ve şafağın henüz aydınlattığı sokakta yürümeye başlar.

Merdivene bir araba daha yanaşır. Buna Angelica, Tancrède ve Don Calogero binerler.

PALERMO SOKAKLARI. ŞAFAK ZAMANI.

Evler üzerinde çevrinme. Başı hafif öne eğik, elinde bastonu, yavaş yavaş ilerleyen Prens görülür.

Prens ansızın, cılız bir çıngırak sesiyle kendine gelir. Sesin nereden geldiğini anlamak için döner.

Sokağın köşesinde, elinde kutsal ekmek ve şarap, önünde bir koro çocuğuyle bir rahip belirir. Çocuğun sol elinde yanan bir mum, sağ elinde bir çıngırak vardır.

Rahip ve çocuk, yere diz çöken Prens'in birkaç adım önünden geçerler. Çıngırağın sesi uzaklaşıp kaybolur.

Rahip ile çocuk, açık kapısından ışık sızan bir eve girerler.

Sokağın ortasında, yalnız başına yere diz çökmüş duran Prens'e doğru öne kaydırma.

PRENS *(omuz çekimiyle üstten görüş)*: Sen, ey benim sadık yıldızım! Senin sonsuz ve şaşmaz âleminde ne zaman...

Gökte, sonbahara özgü tülüne sarınmış Çoban Yıldızı'nın çarpıcı çekimi. (Özgün senaryoda olup da çevrilmeyen çekim)

PRENS *(omuz çekimi–devam eder)*: ... her şeyden uzak ve daha az fani bir kavuşmamız olacak.

Başını eğer.

Zincirleme.

ARABANIN İÇİ.

Uyuyan Angelica'yı kolları arasına almış olan Tancrède'in göğüs çekimi. Ansızın, kentin uzak bir yerinden, sabahın sessizliğini daha da arttıran kuru, ölümcül bir ses duyulur. Bir el yaylım ateşi. Angelica sıçrar. Karşılarında uyuyan Don Calogero uyanır.

DON CALOGERO *(dıştan. Eliyle Angelica'yı yatış-*

tıran Tancrède'in çekimi): Ordu dediğin böyle olur! İşini iyi görüyor. *(Calogero'nun çekimi: esner)* Bize böylesi gerek. Ah! Sicilya için... Artık rahat edebiliriz! *(Memnun, yeniden uyur)*

Zincirleme.

SOKAKLAR. ŞAFAK ZAMANI. DIŞ.

Uzaklaşan arabanın genel çekimi.

Hâlâ dizleri üstünde duran Prens'e dönüş. Yavaş yavaş kalkar, (müzik) şapkasını giyer ve (zil sesleri) ağır ağır, düşünceli, başı hafif yana eğik, uzaklaşır.

Güçlü müzik... ve

SON

BİLGİ YAYINLARI

2. Jean Tardieu SEKİZ OYUN — Yıldırım Keskin
4. Cahit Atay SULTAN GELİN
5. Albert Camus SANATÇI VE ÇAĞI — Yıldırım Keskin
6. Oppenheimer BİLİM VE SAĞDUYU — Onur Öymen
8. A. de Saint-Exupéry KÜÇÜK PRENS — Cemal Süreya - R. Tomris
9. Güner Sümer BOZUK DÜZEN
10. Orson Welles YURTTAŞ KANE — Nijat Özön
11. Giovanni Guareschi DON CAMILLO VE ŞEYTAN Yurdakul Fincancı
12. Güngör Dilmen Kalyoncu MİDASIN KULAKLARI
13. Friedrich Dürrenmatt DURUŞMA GECESİ — Cenap Yılmaz
14. Anton Çehov TÜTÜNÜN ZARARLARI
BİR EVLENME TEKLİFİ
AYI
SAYFİYEDE YAZ — Yılmaz Gruda
15. Yakup Kadri Karaosmanoğlu SODOM VE GOMORE
16. Albert Camus BİR ALMAN DOSTA MEKTUPLAR — Suat Tuygan
18. Aisopos EZOP MASALLARI — Tarık Dursun K.
Desenler: Aslı - Turhan Selçuk
19. Gustave Janouch KAFKA İLE KONUŞMALAR A. Turan Oflazoğlu
20. Akutagava RAŞOMON — Tarık Dursun K.
21. Pudovkin SİNEMANIN TEMEL İLKELERİ — Nijat Özön
22. Yakup Kadri Karaosmanoğlu HÜKÜM GECESİ
23. Ingmar Bergman YEDİNCİ MÜHÜR — A. Turan Oflazoğlu
24. Marguerite Duras MODERATO CANTABILE — Bertan Onaran
25. Albert Schweitzer ÇOCUKLUĞUM VE GENÇLİĞİM
Yurdakul Fincancı
26. Antonioni GECE — Ülkü Tamer
27. D. H. Lawrence ANKA KUŞU — Akşit Göktürk
28. Truman Capote TIFFANY'DE KAHVALTI — Meral Alakuş
29. Bertrand Russell DÜNYA GÖRÜŞÜM — Cenap Yılmaz
30. Aziz Nesin MEMLEKETİN BİRİNDE HOPTİRİNAM
31. Friedrich Dürrenmatt YUNANLI BİR KIZ ARANIYOR Akşit Göktürk
32. Cevdet Kudret DİLLERİ VAR BİZİM DİLE BENZEMEZ
33. André Bazin ÇAĞDAŞ SİNEMANIN SORUNLARI — Nijat Özön
34. ON KISA OYUN — Türkçesi: Ülkü Tamer
35. Simone de Beauvoir SESSİZ BİR ÖLÜM — Bilge Karasu
36. Anton Çehov İVANOV — Ataol Behramoğlu
37. Nathalie Sarraute YÖNELİŞLER — Mükerrem Akdeniz
38. SAHNEYE KOYMA SANATI — Türkçesi: Suat Taşer
39. Eisenstein POTEMKİN ZIRHLISI
Renoir HARP ESİRLERİ
Ford CEHENNEMDEN DÖNÜŞ — Nijat Özön
40. Fakir Baykurt AMERİKAN SARGISI
41. Marguerite Duras BÜTÜN GÜN AĞAÇLARDA — Salâh Birsel
42. Heinrich Böll TRENİN TAM SAATİYDİ — Zeyyat Selimoğlu
43. Behçet Necatigil GECE AŞEVİ (Beş Kısa Oyun)
44. Yakup Kadri Karaosmanoğlu ZORAKİ DİPLOMAT
45. Ingmar Bergman AYNADAKİ GİBİ-SESSİZLİK Tezer Özlü-Fadıl Taylan

Gerçekçi bir yönetmen kendi ulusunun tarihine yöneldiği vakit ne yapar? Yenigerçekçiliğin büyük ustası Visconti «Leopar»da bu sorunun cevabını veriyor. «Tarihin yürütücü gücü Kleopatra'nın burnu değildir» diyor Visconti ve tarihe yön verenin, toplum katları arasındaki çatışma olduğunu, bir İtalyan aristokratının, Prens Tomasa di Lampedusa'nın otobiyografik romanına harfi harfine bağlı kalarak ortaya koyuyor. «Leopar», İtalyan birliğini sağlayan plebisitten sonra, eski düzenin yeni kılıkta sürdürülebilmesi için, çağını doldurmuş aristokrasi ile hızla yükselmekte olan açgözlü burjuvazinin, toplumun devrimci güçlerine karşı işbirliğini açığa vurur. Aristokrasi ile burjuvazinin, devrimi toplumsal özünden ayırmak için yaptıkları pazarlığın, ihanete uğrayan devrimin öyküsüdür «Leopar». Visconti geçmişin olaylarını bugünün ışığında ele alarak hem geçmişi, hem bugünü, hem de geleceği aydınlatır. «Leopar», ayrıca, giysileri, dekorları, müziği, renkleri kullanışıyla de gerçekçilik ile estetik titizliğin büyük bir başarıyle uzlaştırıldığı bir yapıttır.

«Senso»dan sonra «Leopar», yenigerçekçiliğin tarihsel film alanında uygulanmasının en başarılı örneğini vermektedir.

BİLGİ BASIMEVİ - ANKARA, 1972

10 LİRA